

ECHO TYGODNIA

Cena
\$ 1.25

NIEZALEZNY MAGAZYN DLA KAZDEGO Nr 253 Toronto 27 sierpnia - 2 września 1987

**POGODA
W POLSCE**
z początkiem tygodnia

Na zachodzie i zachodnich granicach kraju zachmurzenie umiarkowane przelotne deszcze i burze. W całym kraju ciepło temperatura od 25 do 30 stopni. Wiatry słabe i umiarkowane

Sezon turystyczny w pełni ("Karuzela")

WSPÓLNE WYSTĄPIENIE OPOZYCJI W POLSCE I CZECHOSŁOWACJI

21 sierpnia, piątek Dzisiaj przypada 19 rocznica najazdu państw Układu Warszawskiego na Czechosłowację. Inwazja ta położyła kres reformom, zainicjowanym przez pierwszego sekretarza czechosłowackiej partii Aleksandra Dubczeka.

Z okazji rocznicy odbyło się spotkanie przedstawicieli NSZZ Solidarność i czechosłowackiej Karty 77.

A oto pełny tekst ich wspólnego oświadczenia:

Z okazji 19 rocznicy inwazji wojsk pięciu państw Układu Warszawskiego na Czechosłowację, na granicy polsko-czechosłowackiej odbyło się spotkanie przedstawicieli niezależnych ruchów obywatelskich w obu krajach. Spotkanie to nawiązywało do tradycji zapoczątkowanej w roku 1978, a rozwijanej również w latach ostatnich, przez grupę roboczą Solidarność Polsko-Czechosłowacka.

Podczas długich i przyjaznych rozmów uczestnicy spotkania wyjaśnili swoje poglądy na aktualną sytuację społeczną w Polsce i Czechosłowacji, a także w całym obozie radzieckim.

Przedyskutowano również rolę, którą odgrywają i powinny w przyszłości odgrywać, w tej części świata, prężne, niezależne ugrupowania, a w szczególności w jaki sposób mogą pogłębić swoją współpracę.

Uczestnicy spotkania zgodnie stwierdzają, że rozszerzenie swobód obywatelskich i poprawa losu społeczeństw w krajach obozu zależy przede wszystkim od samych społeczeństw, od tego co uzyskają swoją walką i naciskami. To przekonanie nie zmieniło się i dzisiaj, w okresie rządów Gorbaczowa. Dzis

również powinno się liczyć przede wszystkim na własne siły.

Uczestnicy spotkania uważają jednak, że polityka ekipy Gorbaczowa tworzy bardziej korzystne warunki dla walki o samowyzwolenie w krajach obozu.

Jeśli chodzi o kierownictwo radzieckie, można przypomnieć mu dzisiaj z większym naciskiem jak i nadzieją na powodzenie takiego apelu, że oficjalna polityka kierownictwa radzieckiego nie może być wiarygodna, dopóki nie przekształci się ze słów w czyny. Społeczeństwo Związku Radzieckiego nie może odzyskać swej wolności dopóki jego władze odmawiają prawa do wolności innym narodom. Wynika z tego, że warunkiem pomysłowego rozwoju sytuacji w Związku Radzieckim jest nie tylko szersze poszanowanie praw i aspiracji mieszkańców ZSSR, ale także daleko większe poszanowanie dla aspiracji, interesów i tradycji innych krajów.

Uczestnicy spotkania postanawiają rozwinąć w tej kwestii szersze dyskusje pomiędzy niezależnymi grupami obywatelskimi w Europie Środkowo-Wschodniej.

Przedstawiciele niezależnych ruchów obywatelskich z Polski i Czechosłowacji, którzy wzięli udział w spotkaniu, ponownie dali wyraz przekonaniu, że jakkolwiek sytuacja w różnych krajach obozu jest odmienna i różne są ich poglądy na rozwiązanie problemów społecznych, o tyle ideały, które są kamieniem węgielnym ruchów obywatelskich w krajach obozu są w zasadzie zgodne. Ideały te zostały potwierdzone przez istnienie dziesięciomiliono-

Dokonczenie str. 4

KRADZIEŻ BEZCENNEGO OBRAZU PĘDZLA UCZNIA MICHAŁA ANIOŁA

Warszawa (PAP) W nocy z 4 na 5 bm w miejscowości Biecz, woj. krosnienskie, dokonano włamania do kościoła parafialnego pod wezwaniem Bożego Ciała. Sprawca wybił okno w przedsiönku, a następnie wylał zamek w drzwiach do świątyni. Spośród znajdujących się w kościele cennych dzieł skradł obraz olejny, malowany na płótnie, o wymiarach 297x177 cm pt. "Zdjęcie z krzyża".

Obraz ten powstał we Włoszech w latach 1555-1570 a wykonany został przez ucznia szkoły Michała Anioła. W części centralnej przedstawia postać Jezusa z krzyżem, w otoczeniu 6 postaci. Z prawej strony Chrystusa - trzy kobiety oraz dwie z lewej. Z tyłu zaś - mężczyzna. U stóp Jezusa - korona cierniowa. Tło obrazu w kolorze ciemnobrązowym przedstawia krajobraz Golgoty z zachmurzonym niebem.

Obraz został wycięty z ram ołtarza głównego. Stanowi dzieło bezcenne dla kultury polskiej. Ocenia się, że w świecie są tylko trzy obrazy tego nieznanego malarza, z tego jeden w Polsce.

WŁOSI NIE BĘDĄ DEPORTOWAĆ DO POLSKI

Z OSTATNIEJ CHWILI

24 sierpnia, poniedziałek Władze włoskie ogłosiły, że nie mają zamiaru deportować do PRL Polaków, którzy przyjechali do Włoch i zwrócili się o azyl polityczny, lecz go nie otrzymali. Otrzymają oni zezwolenie na pracę.

Rzecznik włoskiego ministerstwa spraw zagranicznych powiedział, że odsyłanie uchodźców jest niezgodne z włoską tradycją. Dodał, że Włochy chcą pomóc uchodźcom, nawet tym, którzy nie kwalifikują się do otrzymania azylu politycznego.

Jak podają agencje prasowe, liczba Polaków starających się we Włoszech o azyl wzrosła w ciągu ostatnich trzech miesięcy do 4 tysięcy osób. Nie dla wszystkich jest miejsce w obozach dla uchodźców. Polacy znajdują schronienie w kościołach i punktach Czerwonego Krzyża.

Sprawę polskich uchodźców ma omówić na swym posiedzeniu rząd włoski.

W sobotę 22 sierpnia Ojciec Święty Jan Paweł II wyraził przekonanie, że nie należy odsyłać do Polski siłą uchodźców, którzy pozostali we Włoszech, jeśli nie chcą powrócić do kraju.

OFENSYWA PRL NA EMIGRACJĘ

W ubiegłym tygodniu opublikowaliśmy wywiad, udzielony tygodnikowi "Przekroj" w kraju, z Jozefem Klasą, przewodniczącym peerelowskiego Towarzystwa Łączności z Polonią Zagraniczną "Polonia". Informacje i komentarz na ten temat zatytułowaliśmy **PRL wyciąga dłoń do emigrantów**.

Obecnie docierają wiadomości o reakcjach znanych osobowości emigracyjnych na wystąpienie Klasy.

Lidia Ciołkoszowa z Londynu, czołowy przedstawiciel polskiej emigracji politycznej i przywódca Polskiej Partii Socjalistycznej, na antenie Radia Wolna Europa oświadczyła, że obecny wywiad z Jozefem Klasą jest **zapowiedzią nowej ofensywy władz PRL na emigrację**, przy zastosowaniu nowych metod, bo poprzednio stosowane nie dały pożądanych rezultatów.

Powiedziała też m.in. "Cała działalność Towarzystwa Łączności z Polonią Zagraniczną pana Klasy ma charakter marginesowy".

Podkreśliła też, że polska emigracja polityczna od dawna upomina się o los Polaków w Rosji.

Zlikwidować niewygodną emigrację polityczną

Były długoletni dyrektor rozgłosni polskiej Radia Wolna Europa **Jan Nowak Jezioranski** uznał, że wywiad z Klasą otwiera **trzecią z kolei próbę PRL pozyskania Polonii**. Pierwszą była kampania na rzecz powrotu na stałe emigracji powojennej do kraju. Kampania ta była skierowana jednak tylko do Polaków na Zachodzie. **Chodziło o zlikwidowanie niewygodnej emigracji politycznej**. Wrocilo kilku, może kilkunastu znanych działaczy emigracyjnych.

Zamienić Polonię w piątą kolumnę PRL

Druga wielka kampania, skierowana na Polonię, miała miejsce w latach 70-tych. Nie namawiano już do powrotu. **Chodziło o infiltrację społeczności emigracyjnej na Zachodzie**. Marzyło się ludziom w Domu Partii i na Rakowieckiej. *Ciąg dalszy str. 4*

MAREK GRECHUTA "PIWNICA POD BARANAMI"

19 i 20 września
w METROTORONTO
CONVENTION CENTRE

● **Papież nie wystąpi w ONZ** Na 40 dni przed swą podróżą do Stanów Zjednoczonych i odwiedzeniem 9 miast, Papież Jan Paweł II ustalił dokładny plan wizyty, zdecydowawszy, że nie może beatyfikować osiemnastowiecznego misjonarza kalifornijskiego Junipero Serra oraz że nie starczy mu czasu na wizytę i wystąpienie w ONZ. Doradcy, którzy rozmawiali z Papieżem w Castel Gandolfo, stwierdzili, iż Papież wyraził niezadowolone z takiego obrotu spraw. Przedstawiciele Watykanu poinformowali, że ostatnio Papież spędza dużo czasu na przygotowywaniu 50 przemowień i homilii, które ma wygłosić w Ameryce. Ojciec Serra, urodzony w Hiszpanii misjonarz franciszkański, przybył do Kalifornii w 1769 roku, gdzie założył 9 z 21 misji wzdłuż wybrzeża Pacyfiku. Niektóre z nich stały się miastami, np. San Diego. Zgodnie z opinią rzeczownika papieskiego, Joaquino Navarro-Vallsa, wszystkie konieczne do beatyfikacji procedury, z wyjątkiem jednej, zostały dokonane. Komisje naukowe i teologiczne stwierdzają, że Ojciec Serra miał wpływ na cudowne uzdrowienie zakonnic. Ostatnim krokiem jaki jest niezbędny do beatyfikacji to zatwierdzenie przez Watykańską Kongregację ds. Świętych. Wymaga to przyzwolenia do Rzymu na krótki okres czasu 20 kardynałów i biskupów. Dr Navarro stwierdził, że chociaż Papież mógł uczynić wyjątek i sam przeprowadzić beatyfikację postanowił jednak tego nie robić. Przedstawiciele Watykanu byli przekonani, że Papież przyjmie zaproszenie Sekretarza Generalnego ONZ, Javiero Pereza de Cuellara, lecz w ostatniej chwili zgodził się z argumentem, że wizyta w ONZ utrudni i przedłuży podróż.

● **Kubanski szpieg zbiegł do USA** Wysokiej rangi szpieg

kubanski wywiad zbiegł do Stanów Zjednoczonych - poinformowała rozgłosnia kubanckich emigrantów w USA "Radio Marti". 40-letni Florentino Azpillaga na początku czerwca przez granicę czeskosłowacką dostał się do Austrii, a następnie do USA, lecz o ucieczce kubanckiego szpiega podało publicznie dopiero w sierpniu Radio Marti. Według rozgłosni Azpillaga ujawni nazwiska 350 szpiegów kubanckich działających w wielu krajach.

● **Wizyta prezydenta Mozambiku w ZSSR** W I dekadzie sierpnia przebywał z wizytą w Związku Sowieckim prezydent Mozambiku J. Chissano. Stoi on na czele rządzącej marksistowsko-leninowskiej partii Frelimo, a urząd objął w listopadzie 1986 r., po tragicznej śmierci Samory Machela (wypadek samolotowy). Chissano walczył rzekomo za czasów poprzedniego prezydenta o prowadzenie bardziej niezależnej polityki, krytykując go za zbyt dużą prosowieckość. Jako minister spraw zagranicznych doprowadził do podpisania paktu o nieagresji z RPA w 1984 r. W roku 1977 Mozambik i Związek Sowiecki podpisały traktat przyjazni. Chissano został przyjęty w Moskwie przez przywódcę ZSSR M. Gorbaczowa, który zapewnił go o poparciu ze strony Związku Sowieckiego oraz o dalszym utrzymaniu wszystkich związków, włącznie z militarnymi.

● **W USA spada liczba samochodów** Liczbę eksploatowanych na świecie samochodów osobowych szacuje się na 371 mln i liczba ta stale wzrasta. Jednakże w zeszłym roku zmniejszyła się ilość samochodów osobowych o około 0,5% w USA. W ubiegłym roku wyprodukowano na świecie ponad 33,3 mln samochodów. Największym producentem była Japonia z 8,33 mln samo-

chodów. W USA produkcja spadła o 5,4% do 7,7 mln. W krajach Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej wyprodukowano 11,6 mln samochodów, w Ameryce Północnej ponad 9 mln, w Azji 8,9 mln. Wśród firm samochodowych pierwsze miejsce nadal zajmuje General Motors osiągnąwszy produkcję 6,5 mln sztuk. Drugi jest Ford z 4 mln, trzecia Toyota - 3,8 mln. Kolejne miejsca zajmują Volkswagen - 2,4 mln, Nissan - 2 mln, Fiat - 1,7 mln, Peugeot - Citroen - 1,64 mln, Renault - 1,63 mln.

● **Sowieckie zabiegi dyplomatyczne w Iranie** Związek Sowiecki poinformował o osiągnięciu ogólnego porozumienia z Iranem, dotyczącego współpracy ekonomicznej na dużą skalę oraz pogłębienia stosunków politycznych. Agencja TASS, donosząca o wizycie wiceministra spraw zagranicznych J. Woroncowa w Teheranie, podała, że obydwa kraje, "zadeklarowały urzeczywistnienie projektu obustronnie korzystnej współpracy ekonomicznej na szeroką skalę". W Teheranie, oficjalna irańska agencja prasowa poinformowała, że przedstawiciele Związku Sowieckiego i Iranu dyskutowali kilka ważnych projektów przemysłowych, włącznie z "budową rurociągu, rozwojem współpracy w dziedzinie produkcji energii i stali, rafinowaniem ropy, rozwojem wspólnego transportu na Morzu Kaspijskim oraz planami budowy linii kolejowej, łączącej granicę sowiecką z Zatoką Perską". Żadne porozumienie nie zostało jednak podpisane podczas wizyty Woroncowa. Osiągnięto natomiast poważny postęp na drodze normalizacji stosunków pomiędzy Moskwą a Teheranem, co może mieć znaczny wpływ na polityczną i strategiczną równowagę w tym rejonie, oraz na amerykańskie interesy. Stany Zjednoczone obawiały się od dawna wzrostu wpływów sowieckich w Iranie, a co za tym idzie, w rejonie Zatoki Perskiej, głównego źródła ropy naftowej dla Europy Zachodniej i Ja-

ponii, ważnego również dla USA. Woroncowa przekazał kondolencje rządowi sowieckiemu z powodu śmierci muzułmańskich pielgrzymów w Mekce (wśród zabitych było 275 Iranczyków). Irańska agencja prasowa przytoczyła jego wypowiedź: "Takie morderstwa i masakry stanowią szok dla naszej wyobraźni".

● **Emigracja Żydów z ZSSR wzrasta** Międzynarodowy Komitet Migracyjny w Genewie poinformował, że ilość emigrantów żydowskich ze Związku Sowieckiego wzrosła w lipcu br. do 807 osób, co daje w sumie 3899 osób od początku br. W czerwcu do Wiednia przybyło 703 emigrantów, 236 emigrantów lipcowych pojechało do Izraela. W sumie w tym roku pojechało tam już 939 osób, co stanowi najwyższą liczbę od roku 1980. Największą ilość Żydów, 51 tysięcy, opuściła Związek Sowiecki w 1979 roku.

● **Wymiana więźniów na granicy chińsko-wietnamskiej** Wietnam i Chiny wymieniły 32 więźniów. Ceremonia, nazwana przez obie strony gestem dobrej woli, odbyła się na granicy tych państw. Wietnam zwrócił 18 Chinczyków aresztowanych za domniemane szpiegostwo na wodach terytorialnych prowincji Binh Tri Thien, natomiast Chiny przekazały 14 Wietnamczyków oskarżonych o szpiegostwo lub sabotaż na terenie południowo-zachodnich Chin. Była to już 21 wymiana więźniów od roku 1979, kiedy to wojska chińskie przekroczyły granicę Wietnamu (w odwecie za dokonaną rok wcześniej inwazję Kambodży) w wyniku czego doszło do dwumiesięcznej, nierozstrzygniętej wojny. Przedstawiciele obydwu stron zaprzeczyli jakoby zwróceniu im ludzie brali udział w działalności szpiegowskiej czy sabotażu.

● **Operacyjna rekonstrukcja męskiego członka w Chinach** Chińska agencja prasowa podała, że zespół chirurgów plastycznych w Szanghaju dokonał operacyjnej rekonstrukcji członka męskiego. Pewien

26-letni robotnik pakistański utracił ten organ w wypadku w fabryce. Miejscowi lekarze nie byli w stanie mu pomóc. Halid Mamood przybył do Szanghaju, gdzie dr Huang Wenyl z kliniki uniwersyteckiej dokonał w maju br. zabiegu rekonstrukcji utraconego członka, wykorzystując do tego celu skórę i część żebr pacjenta. W dwa tygodnie po operacji Mamood stwierdził, że przyszyty organ funkcjonuje normalnie. Agencja Xinhua podaje, że technikę tej operacji opracował w 1982 roku zespół pod kierunkiem profesora Tischeng Changa. Od tego czasu dokonano takich zabiegów na 50 pacjentach, 98% pacjentów odzyskało całkowitą sprawność.

● **Dziesiąta planeta Układu Słonecznego?** Naukowcy z NASA twierdzą, że dane pochodzące z sondy kosmicznej "Pioneer" coraz wyraźniej wskazują na to, że poza orbitą Jowisza istnieje nie odkryta jeszcze dziesiąta planeta Układu Słonecznego. Hipoteza o istnieniu tej planety tłumaczy perturbacje orbit Urana i Neptuna. Obserwacje wykazują, że obydwie te planety poruszają się po orbitach nieco odbiegających od orbit wynikających z ich masy i siły grawitacji. Obecnie zakłada się powódź przedstawicieli NASA, John Anderson, że jeszcze nie odkryta, ale "chyba istniejąca" planeta X swą niewielką siłą grawitacji powoduje odchylenie orbit Urana i Neptuna. Planeta X - według wstępnych obliczeń - okrąży Słońce raz na 700 do 1000 lat i jest około pięciu razy większa od Ziemi. Dziesiąta planeta Układu Słonecznego nie byłaby pierwszą planetą odkrytą na podstawie perturbacji orbit ciał niebieskich. W ten sposób własnie astronomowie stwierdzili istnienie Neptuna i Plutona. Sonda kosmiczna "Pioneer 10" znajduje się w odległości około 4 mld mil od Ziemi, a "Pioneer 11" w odległości około 2 mld mil. Obydwie sondy nadal codziennie przysyłają dane z przestrzeni kosmicznej.

ECHO TYGODNIA

WYDAJĄ I REDAGUJĄ

JACEK ADOLF I GRAŻYNA FARMUS

TEL. 743 - 5706 766 - 3774

ADRES POCZTOWY

51a Thistle Down Blvd

REXDALE, ONT M9V 4A6

ADVERTISEMENTS

● Display ads \$7 column inch ● Full page \$700 half page \$400

● Classified ads \$4 (up to 25 words) 5+ each additional word

● Box \$1.50 each issue

Redakcja zastrzega sobie prawo do zmian i skrótów w nieludzkich listach i w uskrzyplach

Prenumerata półroczna \$25 roczna \$50

Ofensywa na emigrację

Władze PRL rozpoczęły nową ofensywę na emigrację. Jak zwykle, chodzi o likwidowanie niewygodnej emigracji politycznej, przekształcanie tzw. Polonii w piątą kolumnę PRL, a tym razem szczególnie o polityczne neutralizowanie najnowszej fali emigrantów z Polski.

PRL wyciąga do nas dłoń, ale warto pamiętać, że w drugiej ręce, na razie ukrytej za plecami, tkwi zomowska pała.

Warto też pamiętać, że paszport konsularny jest formą uzależnienia człowieka od władz PRL i służy im jako bron w kolejnych ofensywach na emigrantów.

Jacek Adolf

"OLIVER HAZARD PERRY" powitany przez flotyllę wolności

W Porcie Toronto cumował przez ponad dwa dni okręt amerykańskiej marynarki wojennej, fregata "Oliver Hazard Perry" (jest to taki sam okręt co trafiony niedawno w Zatoce Perskiej pociskiem "Exocet" wystrzelonym z irackiego "Mirage" - "USS Stark").

Okręt przybył do Toronto z oficjalną wizytą przyjazni. Pacyfisci i zielonopokojowcy zorganizowali protesty i demonstracje przeciwko wizycie.

W sobotę, 22 lipca, gdy okręt wpływał do portu grupa zielonopokojowców na kilku łodziach i pontonach podjęła wysiłek zablokowania drogi okrętu. Policja zajęła łodzie i pontony oraz zaarrestowała trzy osoby oskarżając je m.in. o niebezpieczne sterowanie jednostką pływającą oraz nieposiadanie odpowiednich uprawnień żeglownych.

Następnego dnia pacyfisci zorganizowali demonstrację przed okrętem. Kilku set demonstrantów wznosiło okrzyki "Yankee go home", "Nuclear

free seas" itp. Policja zaarrestowała 6 demonstrantów, którzy odmówili schowania transparentu "We don't want your fucking war".

Do zaarrestowania szóstki doszło, po skargach złożonych do policjantów przez osoby oczekujące w kolejce na zwiedzenie okrętu.

Kontra demonstrację zorganizowała Canadian Coalition For Peace Through Strength. Część członków i sympatyków tej organizacji wyraziła swą sympatię i uznanie dla USA i amerykańskiej polityki obron-

W manifestacji Dnia Czarnej Wstążki 23 sierpnia na Nathan Philips Square wzięli udział

John Hasek - mistrz ceremonii
Ksiądz dr Myron Stacy - modły
Minister Michael Wilson - główny mowca

Świadkowie zbrodni popełnionych przez sowiecki system różnych narodowości, w tym z Ukrainców
Nina Karavansky

z Polaków Radek Sarnicki
Abdul Qayum - Afganistan, mudzahedin - ranny w walkach z Sowietami,
świadkowie z Wietnamu, Korei, Czechosłowacji, Węgier i innych krajów

Tony Ruprecht - minister inwalidów, mowca w imieniu rządu prowincji
Norm Gardner

Radny Boytchuk - mowca w imieniu miasta Toronto, promotor deklaracji Toronto Dnia Czarnej Wstążki

Nola Crewe - przedstawicielka Board of Education - Toronto

Marcus Hess - Estonczyk, pomysłodawca, twórca i organizator Dnia Czarnej Wstążki oraz

Avo Kitask - wykonawca hymnów państwowych

Na trybunie honorowej zasiadli wśród Polaków wiceprezes KPK Jerzy Burski, prezes KPK Okręg Toronto Stanisław Sadowski, oraz prezes Związku Narodowego Polskiego S Twarog Obecna była także przedstawicielka harcerstwa polskiego na emigracji

Polaków w organizacji Black Ribbon Day reprezentowała Polish Canadian Action Group (nowe pokolenie) oraz wszystkie organizacje zrzeszone w Okręgu Toronto

Black Ribbon Day 87 skupił znacznie większą liczbę demonstrantów niż w roku ubiegłym Obliczono, że przed City Hall zgromadziło się przeszło 2000 uczestników

ABY NIE ZAPOMNIEĆ

Przedziwny to widok Niezapomniany Niezwykły Ci ludzie stojący obok siebie na placu przed Nowym Ratuszem Młodzi, starsi, dzieci Połączeni symbolem czarnej wstążki Symbolem ujarznienia Zniewolenia, podporządkowania Wokół lśniące szkłem i aluminium gmachy To w nich załatwia się wielkie transakcje finansowe To stąd wypływa cała rzeka pieniędzy To też swoista forma zniewolenia Zobojętnienia na to co dzieje się na świecie Całym, szerokim Nie tylko tu, w Kanadzie

Dzień Czarnej Wstążki ma przypomnieć całemu światu i wszystkim ludziom, by nie zasklepiali się w swojej ciasnej, wygodnej egzystencji By myśleli również o innych Bowiem niech będzie to przestroga to, co zdarzyło się już w ogromnej części świata może zdarzyć się wszędzie

Ci, którzy nie odcinają się od korzeni, ci, którzy pamiętają o swoich cierpiących braciach przybyli w ów piękny, słoneczny dzień 23 sierpnia na plac przed Ratuszem

Przybyli, by zademonstrować swój gniew

i swoją nadzieję Na przygotowanych sposobem domowym transparentach i planszach pojawiły się napisy, w których starano się w lapidarnym skrócie przekazać to najważniejsze Wykrzyknąć to, co boli "Free 300 milion Europeans behind Soviet barbed wire",

"Russian tanks have broken our homes, but not our spirit", "850 000 Balts deported to Gulag", "August 21 1968 19 years of Soviet slavery in Czechoslovakia, 19 year are dancing Soviets kozatchok", "Free the Gulag", "Free the faithful try doing this in Red Square", "A free Romania now Soviets hands off Bassarabia and Bukowina Romania", "We condemn the opresion of Ukrainian women in the USSR", "God help our people"

Gorują nad tłumem dwa transparenty biało-czerwony Solidarności i zielony walczącego Afganistanu Była również liczna grupa chińska z transparentami, których treści nie dało mi się wyjaśnić Ale na pewno chodziło w nich o to samo co w innych, o wolność i życie w prawdziwym pokoju

Grupka młodych ludzi w solidarnościowych koszulkach trzymała nad głowami

tabliczkę z napisem "Solidarity lives, lives" To napawa nadzieją

Zegar bił właśnie na ratuszowej wieży, gdy przy dźwiękach przejmującej muzyki ruszyły delegacje krajów zniewolonych Prowadziła je flaga kanadyjska - godło narodowe wolnego kraju, w którym żyją A potem szli witani oklaskami Afganowie, Litwini, Łotysze, Estonczycy, Ukraińcy, Polacy, Czesi, Węgrzy, Rumuni, Chinczycy

Jakże pięknie prezentowała się delegacja estonska, pod swoimi bijącymi w oczy błękitem sztandarami Biła od nich dumą i godność narodowa, której nie utracili przez tyle lat niewoli

Przemarsz delegacji narodowych zamykała grupa młodych pięknych dziewcząt i dorodnych chłopców nosząca nadnaturalnej wielkości symboliczny drut kolczasty Symbol zniewolenia To do nich młodych należy dzień jutrzejszy Będą kontynuatorami dzieła ojców "Walka o wolność" gdy się raz zaczyna, to z ojca spada dziedzictwem na syna"

Po odpiewaniu hymnu Kanady popłynęły w niebo czarne balony Moze ktorys z nich dotarł do adresatów Rowniez do

tych, o których przestrzegał napis "Stop communism in Canada" - jak głosił jeden z napisów

Wśród przemówień oficjalnych, pięknie, mądrze i skromnie zabrzmiał głos studenta Radka Sarnickiego - byłego więźnia politycznego Powiedział on, iż los jego to los Polaków, tyłu, którzy walczą o wolność i cierpią, lecz wierzą w zwycięstwo U podnożu estrady siedziało kilku Afganów - kobieta, dziecko-dziewczynka i kilku mężczyzn Wszyscy okaleczeni w tej straszliwej walce, trwającej już dłużej niż II wojna światowa

A że w tym roku głównym tematem obchodów jest "wolność przekonan religijnych i wiary" ta ich sprawa wysunęła się na plan pierwszy Święta wojna religijna Afganistanu powinna ludziom wolnego świata otworzyć wreszcie oczy, które z uporem przymykają w znaku porozumienia z przeciwnikiem

Oni - ci ranni, nigdy nie wroczą do zdrowia - niech więc mają nadzieję, że wroczą do swego pięknego i wolnego kraju i świat ludzi wolnych musi im w tym pomóc

Jeden z nich wraca w przyszłym tygodniu, by walczyć w partyzantce

J C

nej na lądzie - naprzeciw demonstrujących pacyfistów, część z nich w kilku łodziach motorowych pływała wokół amerykańskiego okrętu z transparentami "I love America", "NATO navies defend our freedom", "Yes, yes, US, Nyet Nyet Soviets", "We want SDI" itp Ta mała flota wolności spotkała się z aplauzem amerykańskich marynarzy, znajdujących się na pokładzie fregaty Była ona także skuteczną przeciwwagą dla kilku canoes pacyfistów, zaopatrzonych w transparenty "Nuclear free seas" Pacyfistom nie udało się przekazać dowodcy amerykańskiej fregaty, komandorowi R Cooperowi, petycji podpisanej przez 250 osób, domagających się ujawnienia czy na pokładzie okrętu znajduje się broń nuklearna

Koordinator demonstracji pacyfistycznej z ramienia Toronto Disarmament Network B

Eng powiedział, że "okręt amerykańskiej marynarki wojennej "Perry" jest narzędziem śmierci i zniszczenia stąd jego obecność w porcie jest wstrętą i oburzającą"

Jedną z osób zwiedzających okręt, nauczyciel szkoły średniej, powiedziała "Każdego dnia dziękuję, że urodziłam się pod szczęśliwymi gwiazdami i Stany Zjednoczone są naszym sąsiadem"

Dowódca okrętu R Cooper poinformował, że ludzie zwiedzający okręt odnosili się do załogi bardzo ciepło, wyrażając uznanie dla USA i amerykańskich sił zbrojnych Cooper dodał, że demonstracje pacyfistów, na tle ogólnie bardzo życzliwego przyjęcia, uważa za "pomniejszy incydent"

W oświadczeniu do środków masowego przekazu Cana-

dian Coalition For Peace Through Strength podała, że jej akcja została przeprowadzona po to "by zademonstrować amerykańskiej marynarce wojennej kanadyjskie uznanie dla jej wkładu w NATO i obronę naszej wolności"

O czym zawiadamia pływający we flotyli wolności - wraz z niezmordowaną Krystyną Grotowską, szefem CCPS Mirkiem Matuszewskim, jego bratem oraz wieloma innymi Polakami pomiędzy różnymi nacjami - ZBYSZEK FARMUS

Wielki miłośnik
Fot. i ilustracje w tym tygodniu
niewolniczo opublikowane w
M. L. L.

WYSTĄPIENIE OPOZYCJI

ciąg dalszy ze str. 1

wej Solidarności i rozwinięte w programie samorządnej Rzeczypospolitej

Chodzi o takie zasady, jak większe poszanowanie praw człowieka, z czym łączy się odrodzenie świadomości prawnej i porządku prawnego, poszanowanie praw społeczeństwa, w tym także prawa do tworzenia niezależnych związków zawodowych. Chodzi też o takie ideały, jak pluralizm polityczny i samorządność, wolność przekonań, religii i pielęgnowania własnej kultury, poszanowanie odmienności narodowej jak i praw mniejszości narodowych, możliwość swobodnego poszukiwania i tworzenia lepiej działających systemów gospodarczych, które stworzyłyby pole dla realizacji twórczych sił człowieka jak i realną współodpowiedzialność wszystkich pracujących za wyniki ich pracy, udział w wszystkich pracujących w podejmowaniu decyzji gospodarczych, wreszcie wizja Europy, myślącej kategoriami światowymi, demokratycznymi i ekologicznymi, Europy pojętej jako przyjazna społeczność niepodległych państw i narodów.

W dyskusji na temat rozszerzenia współpracy niezależnych ugrupowań obywatelskich, działających w krajach obozu radzieckiego, uczestnicy polsko-czechosłowackiego spotkania osiągnęli jedność poglądów co do kilku wspólnych celów

- Po pierwsze, należy domagać się skrocenia służby wojskowej, a tym samym obniżenia absurdalnie wysokiej liczby konwencjonalnych sił zbrojnych w tej części Europy, pogarszającej i tak już trudną sytuację gospodarczą oraz komplikującą rokowania rozbrojeniowe oraz stworzenia możliwości służby zastępczej tym obywatelom, którzy nie mogą nosić broni z przyczyn religijnych czy przekonań

- Po drugie, domagać się całkowitej likwidacji wszystkich biurokratycznych barier, które wciąż jeszcze uniemożliwiają swobodne poruszanie się między europejskimi krajami obozu radzieckiego, a więc o postulat, który w pozostałej części Europy jest już dawno oczywisty

- Po trzecie, domagać się zupełnie nowego podejścia do problemów ochrony środowiska naturalnego. To nowe podejście do ekologii powinno być wynikiem realizacji zasady, że przyszłości życia na ziemi nie można poświęcać w imię żadnych przejściowych interesów, tym bardziej, jeśli ten przejściowy interes odzwierciedla tylko złą organizację życia gospodarczego

Podczas dyskusji o konkretnych drogach współpracy polsko-czechosłowackiej uczestnicy spotkania ocenili z uznaniem skuteczną działalność grupy o nazwie Solidarność Polsko-Czechosłowacka. Zgodnie też ocenili znaczenie i konkretne zamierzenia utworzonego ostatnio Koła Przyjaciół Solidarności Polsko-Czechosłowackiej. Koło to jest dowodem społecznego i moralnego poparcia dla polsko-czechosłowackiej solidarności.

Uczestnicy spotkania sformułowali też wspólny list do akademika Andrieja Sacharowa. Oto jego treść

Szanowny Panie!

Przesyłamy Panu i Pana małżonce serdeczne pozdrowienia z naszego spotkania na granicy Polski i Czechosłowacji

Cieszy nas, że ma Pan obecnie nieporównanie lepsze warunki do konsekwentnej walki w obronie praw człowieka, niż miał Pan poprzednio. Z szacunkiem obserwujemy Pana protesty przeciwko wojnie w Afganistanie, wysiłki na rzecz zwolnienia wszystkich więzionych nadal więźniów politycznych oraz ludzi internowanych w zakładach psychiatrycznych

Uważamy, że ponownie da Pan wyraz przekonaniu, że narody Europy Środkowo-Wschodniej mają swe własne aspiracje polityczne i że nowe kierownictwo radzieckie powinno te aspiracje szanować, również w swoim własnym interesie

Życzymy Panu powodzenia w pracy naukowej i działalności obywatelskiej

Wspólne oświadczenie podpisali ze strony polskiej **Zbigniew Bujak, Władysław Frasyniuk, Zbigniew Janas, Tadeusz Jedynek, Jacek Kuron, Jan Litynski, Adam Michnik, Marek Muszyński i Józef Pińkor**

Czechosłowację reprezentowali **Rudolf Batek, Rudolf Bereza, Jiri Bint, Vaclav Havel, Tomasz Hradilek, Andrej Krop, Petr Pospichal, Jaroslav Sabata, Anna Sabatowa, Jaromir Sabrda, Petr Ul i Josef Vohryzek**

OFENSYWA NA EMIGRACJĘ

ciąg dalszy ze str. 1

2, by zamienić Polonię w piątą kolumnę Polski Ludowej. Polscy działacze emigracyjni zapraszani byli często, proponowano im współpracę, innym grozono odebraniem możliwości ponownego odwiedzenia kraju albo kuszono różnymi przywilejami, a nawet były próby przekupstwa

Tymczasem w Sowietach około 2 milionów Polaków było przedmiotem wypracowywania

Trzecia próba jest skierowana przede wszystkim na najnowszą falę emigrantów z Polski. Ludzie Ci nie dopuścili się żadnego przestępstwa, a wielu z nich zostało zmuszonych do wyjazdu. Obecnie każdy imigrant z fali solidarnościowej będzie mógł jechać do ojczystego kraju i - mówi Nowak Jezioranski - o ile dobrze zrozumiałem Józefa Klasy, będzie mógł powrócić bez przeszkód na Zachód

Celem nowej próby jest neutralizowanie przede wszystkim tej nowej fali emigracyjnej z Polski, przy czym paszport konsularny jest formą jakiegos uzależnienia Polaka pozostającego poza zasięgiem władz PRL. Możliwość odwiedzenia ojczystego kraju jest dla emigranta bardzo cenna. Władze PRL liczą, że obawa przed utratą tej możliwości będzie hamować działalność polityczną Polaków na Zachodzie, zwłaszcza tej nowej emigracji

Nowak Jezioranski podkreślił, że Polonia, w swej przygniatającej większości chce, by bramy prowadzące do Polski były jak najszerzej otwarte. Dodał, że ogólnym problemem jest tu kwestia wiarygodności władzy w Polsce, wiarygodności którą ta władza utraciła w grudniu 1981 roku

Inni działacze emigracyjni, wypowiadając się w tej sprawie na antenie RWE, zwracali m in uwagę, że już po opublikowaniu wywiadu Józefa Klasy w prasie PRL, zanotowano na Zachodzie wypadki odmowy wydania paszportów bliskim, którzy chcieli odwiedzić aktywnych politycznie emigrantów, m in w Londynie

URBAN ATAKUJE

18 sierpnia, na konferencji prasowej, rzecznik rządu PRL Jerzy Urban znowu zaatakował Solidarność, tym razem w związku z milionem dolarów, przyznanych Solidarności przez Kongres Stanów Zjednoczonych. Urban powiedział, że Solidarność "przechodzi na żołd obcego mocarstwa" i "popelnia polityczne harakiri" po prostu dla pieniędzy

Tymczasem sprawa amerykańskich pieniędzy dla Solidarności (o ich przyznaniu pisaliśmy w Echu Tygodnia w nu-

merze 249 z 30 lipca br.) została całkowicie wyjaśniona. Wyjaśnienie jest zawarte w liście Lecha Wałęsy do Kongresu Stanów Zjednoczonych. Przewodniczący Solidarności oświadcza tam, że cała suma miliona dolarów, uchwalona przez Kongres dla związku, zostanie przeznaczona na cele socjalne, dla dobra Polski

Bliiski doradca Wałęsy docent Bronisław Geremek umieścił sprawę miliona dolarów w szerszym kontekście. W rozmowie z korespondentem agencji Reutera w Warszawie przypomniał o innych funduszach amerykańskich, przyznanych przez Kongres na inne rodzaje pomocy dla Polski, w szczególności o dziesięciu milionach dolarów, przewidzianych w przyszłym roku budżetowym na sfinansowanie inicjatyw koscielnych w rolnictwie

Cały milion na ratowanie zdrowia Polaków

List Wałęsy do Kongresu Stanów Zjednoczonych datowany jest 11 sierpnia. Do listu dołączono osobne, wyjaśniające oświadczenie

Wałęsa, dziękując za tę formę finansowej pomocy stwierdza, że władze związku postanowiły ten milion dolarów przeznaczyć w całości, na ratowanie tkanki biologicznej narodu, na ratowanie zdrowia społeczeństwa, pogarszającego się z powodu ubóstwa opieki lekarskiej, braku szpitali i leków

W dołączonym do listu oświadczeniu Wałęsa wyjaśnia, że wkrótce zostanie powołana specjalna grupa robocza, składająca się z osób kompetentnych i oddanych, która rozpatrzy formy i sposoby praktycznego wprowadzenia w życie tej decyzji i która, we właściwym czasie, poda do wiadomości publicznej szczegółowe sprawozdanie i rozliczenie z wykorzystania tych pieniędzy

Będzie to kontynuacja podobnej inicjatywy, podjętej przez Solidarność w 1981 roku, której to inicjatywy - jak pisze Wałęsa - związek nie mógł już realizować po wprowadzeniu stanu wojennego. Ta inicjatywa był utworzony w 1981 roku bank leków NA Ratunek, który uzyskał zgodę i aprobatę władz PRL, po dłuższych pertraktacjach między ówczesną Krajową Komisją Porozumiewawczą NSZZ Solidarność i komisją zdrowia pod przewodnictwem ministra zdrowia i opieki społecznej

Wspólnie z ośrodkami polskimi na Zachodzie Solidarność przyjęła na siebie obowiązek zdobycia odpowiednich funduszy na zakup, za granicą, 50 najbardziej potrzebnych, praktycznie niedostępnych w Polsce, leków oraz nici chirurgicznych. Dzięki poparciu Kongresu Polonii Amerykańskiej i Kongresu Polonii Kanadyjskiej, Stanach Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii, Francji, RFN, w krajach skandynawskich i Austrii (o działalności na terenie Kanady i Stanów pisaliśmy często w Echu Tygodnia)

Parę miesięcy później dokonano już pierwszych zakupów zupełnie niedostępnych w kraju leków, które dosłownie ratują życie

Ale utworzony przez Solidarność bank leków NA Ratunek, który stanowił nadzieję setek tysięcy ciężko chorych ludzi w Polsce, przestał istnieć w dniu 13 grudnia 1981 roku. To właśnie tę inicjatywę Solidarność zamierza teraz wznowić, dzięki finansowej pomocy Kongresu Stanów Zjednoczonych

Uznała to za cel najważniejszy dlatego, że stan zdrowia społeczeństwa stale się pogarsza, że nie nastąpiła żadna poprawa jeśli chodzi o stan szpitalnictwa i zaopatrzenia w leki

Do kryzysu w służbie zdrowia przyczyniło się prezydium rządu PRL na posiedzeniu 17 sierpnia tego roku. Posługując się urzędowymi danymi prezydium rządu stwierdziło, że w dziedzinie zaopatrzenia w leki i środki farmaceutyczne nie nastąpiła żadna zadowalająca poprawa, inaczej mówiąc, że nadal brakuje lekarstw dla chorych na serce, na scho-

zenia układu krążenia, na choroby nowotworowe, że nadal nawet epidemia grypy wywołuje panikę przerażonych rodziców, poszukujących antybiotyku lub witaminy C

Tygodnik "Polityka" pisał niedawno o lekarzu z Lubelszczyzny, który mówi z rezygnacją o tym, że w szpitalach w województwie lubelskim brakuje nawet środków znieczulających, niezbędnych do uspienia pacjenta przed operacją

Niedawno, w telewizji polskiej, minister zdrowia Mirosław Cybulko przyznał - jak podaje warszawski korespondent agencji United Press International - że na przeszło 38 milionów ludności Polska ma tylko 243 tysiące łóżek szpitalnych. Oznacza to, że Polska ma najniższy w całej Wschodniej Europie wskaźnik liczby łóżek szpitalnych na 10 tysięcy mieszkańców - 65 łóżek. Na Węgrzech wskaźnik ten wynosi 88, w Bułgarii - 87, w Czechosłowacji - 101, w NRD - 102, w ZSRR - 129

OPOZYCJA ZWIERA SZEREGI

21 sierpnia, piątek. Jak podaje z Warszawy francuska agencja prasowa Agence France Presse, Niezależne Zrzeszenie Studentów i Solidarność Walcząca zawarły, we Wrocławiu, porozumienie o zaciśnięciu współpracy

W oświadczeniu, które udostępnił dziennikarzom, obie strony wyrażają wolę wspólnej walki o swobody demokratyczne w Polsce. Do spotkania doszło z okazji rocznicy Sierpnia

12 sierpnia Niezależne Zrzeszenie Studentów zawarło podobne porozumienie z Konfederacją Polski Niepodległej. W dokumencie podkreśla się, że NZS i KPN zdecydowały się na ścisłą współpracę, w ramach integracji wszystkich polskich ugrupowań opozycyjnych

WAŁĘSA

Nie przebrzmiały jeszcze echa zaproszenia Wałęsy do Stanów Zjednoczonych, jako honorowego członka komitetu obchodów 200-lecia konstytucji USA, gdy nadeszła wiadomość, że prezydent Francji Francois Mitterrand zaprosił Wałęsę na mającą się odbyć w styczniu przyszłego roku konferencję laureatów nagrody Nobla

Spotkanie zaproponował Eli Wiesel, amerykański laureat literackiej nagrody Nobla za rok 1986

Wałęsa powiedział, że jego udział w konferencji zależy od decyzji władz

Zainteresowanie Wałęsą na świecie nie jest tego roku spowodowane jedynie rocznicową okazją. Wiele komentarzy wywołała książka Wałęsy, która ukazała się w tym roku we Francji, wiadomość o przyznaniu Solidarności przez Kongres USA miliona dolarów i reakcja władz PRL na ten fakt

Amerykański dziennik "Boston Globe" określa popularność Wałęsy jako fenomen. W artykule redakcyjnym czytamy: "Jest to człowiek z krótką przeszłością i zadną przyszłością. Trudno przypuszczać, aby miał on jeszcze odgrywać jakąś rolę publiczną w Polsce". Ale sam zresztą pisze w swojej książce, że wśród tłumów instynktownie po prostu czuje nastroj ludzi. Jednocześnie jest to człowiek, który doskonale rozumie sytuację polityczną swego kraju i narodu i akceptuje swoją rolę żywego symbolu

"Jerzy Urban, komentując przyjęcie przez Solidarność darowizny od Kongresu Stanów Zjednoczonych w wysokości miliona dolarów, nazwał to politycznym harakiri związku. Mówi to rzecznik rządu, który codziennie popelnia polityczne harakiri, siłą i demagogią utrzymując niefunkcjonalność systemu"

CAR MIKOŁAJ I NEOFASZYŚCI

Car Mikołaj II wraz z rodziną nie żyje już od prawie 70 lat i nie jest to wiadomość z ostatniej chwili. Dlatego odbiorcy prasy polskiej mogą się dziwić, że prawie wszystkie gazety codzienne, a także tygodniki zamieściły nagle długie artykuły na ten temat. Jak car zginął? Kto go zabił? Kiedy go wywieziono? Kto go pilnował?

Głównym pytaniem pozostaje, rzecz jasna, dlaczego Mikołaja II i jego rodzinę rozstrzelano bez sądu. Śmierć rodziny carskiej pokazuje, że młoda władza sowiecka od razu podejmowała decyzje pozaprawne i stosowała terror. U początków Rewolucji Październikowej leży morze przelanej krwi.

Poza tym otwarta jest kwestia, kto personalnie ponosi za to odpowiedzialność.

Opublikowana obecnie wersja jest bardzo mętna, podobno było tak, że cara przetrzymywano prowizorycznie w Tobolsku, ale w mieście tym rywalizowały ze sobą różne grupy czerwonogwardystów, a niekiedy nawet anarchizujących, bo dowództwo centralne jeszcze nie było ukształtowane.

Centralna Rada Komisarzy Ludowych wprawdzie postanowiła, że Mikołaj ma stanąć przed sądem, ale jakos te rywalizujące grupy bolszewickie doprowadziły do uwięzienia go. Potem obawiały się już wkroczenia oddziałów białogwardyjskich i - tu cytuję z prasy PRL - "dla Uralskiej Rady Obwodowej przyszedł czas podjęcia decyzji".

W obszernym opracowaniu podkreślono, że Uralska Rada Obwodowa wzięła na siebie całą - podkreślam, całą - odpowiedzialność za bezpieczeństwo Romanowów i że początkowo ukryła przed władzami centralnymi, czyli przed Radą Komisarzy Ludowych i osobiście towarzyszącym Leninem, okrutną prawdę, mianowicie fakt usmiercenia carskiej rodziny.

Z drugiej strony, opracowanie, zaczerpnięte z pisma Sowieckaja Rossija i opublikowane w Polsce ma tłumaczyć i usprawiedliwiać decyzję mordy. Były czasy rewolucyjne, burzono świat stary, rodził się nowy. W konkluzji, powołano się nawet na Spinozę, że należy wszystko rozumieć.

Jesli chodzi o zamordowanie Romanowów, to należy rozumieć ducha czasów wielkich i tragicznych, poucza Sowieckaja Rossija.

Jak było naprawdę z wydaniem wyroku bez sądu na carską rodzinę? Dlaczego nagle lansuje się ten artykuł, kogo chce się tutaj do czego przekonać? Otoż sednem sprawy jest to, że w październiku 1917 roku, z chwilą przejęcia rządów przez bolszewików, pieczę nad uwięzioną wcześniej rodziną ostatniego cara objęła

nowa władza Kraju Rad z towarzyszącym Leninem na czele. Nowy rząd był zdecydowany sądzić Mikołaja za zbrodnie przeciwko ludowi, głównym oskarżycielem wyznaczono Lwa Trockiego. Miał to być rodzaj publicznego spektaklu ludowego. Gdy Trocki wyjechał ze stolicy i nie trzymał ręki na pulsie, lokalna rada - własnie Uralska Rada Obwodowa - bojąc się, że oddziały walczące przeciwko bolszewikom odbiją cara, powzięła decyzję o straceniu więźniów.

Decyzja ta - jak podają wszystkie poważne źródła historyczne - powzięta została za zgodą towarzysza Włodzimierza Iljicza Lenina. I to jest właśnie ta nieprzyjemna tajemnica, którą określono jako "odgrzewanie fałszów przez propagandę zachodnią i zachodnie rozgłoszenie radiowe".

W świetle zeznań wiarygodnych świadków i sprawdzonych dokumentów, wiemy co się dokładnie stało z 16 na 17 lipca 1918 roku. Do domu, w którym trzymano więźniów, wtargnęło dwunastu uzbrojonych bolszewików. Przeprowadzili egzekucję, strzelając do każdego po kolei. Ofiarą też było dwanaście Mikołaja Romanowa, starszy brat, żona Mikołaja Aleksandra, pięcioro dzieci i czworo służby. Na koncu zakluto bagnetami psa spaniela.

Od pierwszej chwili młoda władza radziecka oszukiwała świat, wydając oficjalne komunikaty, że były car został zastrzelony podczas próby ucieczki, ale że jego rodzina żyje. Miesiące całe podtrzymywano fikcję o ukryciu carycy i jej dzieci. Gdy się wydało, że zamordowano ich z zimną krwią, całkowicie bezbronnych, liczba ofiar czerwonego terroru była już tak znaczna, że prawda niemal nie zrobiła wrażenia na ludziach.

Lansowany tak szeroko artykuł w prasie sowieckiej i polskiej wybielic ma przede wszystkim postać wodza rewolucyjnego.

NEOFASZYŚCI

Ale najbardziej niepokojąca jest neofaszyzująca ideologia zawarta w tym tekście. Oto historyczny cel uświęca - rzekomo - środki. Wielkość czasów usprawiedliwiać ma wszelkie zbrodnie. Świat powinien zrozumieć, że życie ludzkie nie znaczy wiele, gdy w perspektywie jest zasadnicza zmiana porządku społecznego - rewolucja.

Otoż tą samą ideologią można usprawiedliwić zbrodnie Dzierżyńskiego, Stalina, Berii i inne. I w ten sposób białe plamy zostałyby odkryte i jednocześnie natychmiast zamazane. Czy o to chodzi?

ALINA GRABOWSKA,
RADIO WOLNA EUROPA

(Tekst drukujemy z nieznacznymi skrótami)

OPOZYCJA O GARBACZOWIE

ADAM MICHNIK z początkiem sierpnia wezwał działaczy ugrupowań opozycyjnych na Węgrzech i w Czechosłowacji do zajęcia wspólnego stanowiska wobec polityki reform sekretarza generalnego KPZR Michaiła Gorbaczowa.

"Tygodnik Mazowsze" z 29 lipca podał, że Michnik wyraził przekonanie, że pomimo różnic w sytuacji w Polsce, na Węgrzech i Czechosłowacji, istnieje możliwość uzgodnienia jednolitej postawy. Jego zdaniem jest to konieczne ze względu na ogólny kryzys komunizmu.

Korespondenci zachodni zwrócili uwagę, że niektórzy uczestnicy lipcowego spotkania przywódców polskiej opozycji demokratycznej ustosunkowali się sceptycznie do reform Gorbaczowa.

TADEUSZ JEDYNAK uznał, na przykład, że posunięcia Gorbaczowa mogą być jedynie manewrem taktycznym, wymierzonym w ugrupowania opozycyjne.

Inni uczestnicy dyskusji opowiadali się natomiast za wykorzystaniem reformatorskiej polityki szefa partii sowieckiej do nakłonienia władz PRL do większej liberalizacji.

KOSZTEM ROBOTNIKÓW

Z początkiem sierpnia br. kierownictwo oficjalnych, reżimowych związków zawodowych w PRL wystąpiło przeciw proponowanym przez władze zmianom w ustawodawstwie związkowym. Wypowiadając się w programie Radia Warszawa przewodniczący oficjalnego związku górników w Polsce Rajmund Morys uznał niektóre propozycje rządowe za niezgodne z konstytucją.

Morys powiedział, że zmiany powinny być zatwierdzone przez Trybunał Konstytucyjny.

Jego zdaniem władze PRL pragną zwiększyć wskaźniki produkcyjne i wskaźniki wydajności pracy kosztem robotników.

SPACERKIEM NAD WISŁĄ W SKLEPIE

Warszawska "Trybuna Ludu" organ KC partii pisze 5 sierpnia br. pod tytułem

NIEMOWLĘ CHCE JESĆ

Matki telefonują i piszą do nas, że brakuje podstawowych artykułów żywnościowych dla małych dzieci, zwłaszcza odżywek i soków.

Następnego dnia

Stan rynku żywnościowego dla niemowląt i dzieci w opinii matek i ojców jest zły, albo bardzo zły. O czym tu w ogóle mówić - twierdzi pani Kwiatkowska z Warszawy - jeśli w stolicy od kilku tygodni nie sposób kupić zwykłych płatków owsianych?

"Wszystkiego może brakować - twierdzi Władysław Bielak z Warszawy, ale nie powinno zabraknąć produktów dla dzieci, zwłaszcza tych, podstawowych. Co ma zrobić matka, która nie ma pokarmu dla niemowlęcia i jednocześnie nie może kupić "Humany", która w tym przypadku jest nieodzowna?"

Są to pytania dramatyczne i na razie nie mamy na nie odpowiedzi.

Temu w miseczce, a temu nic

"Sroczka kaszkę warzyła. Temu dała w miseczce, temu dała lizeczkę, a temu nic nie dała i odleciała" - mówi dziecięca zabawa.

Dla sportowców zamiast dla dzieci

Sporą popularnością wśród rodziców małych dzieci cieszy się sklep "Smak" w podziemiu domu towarowego "Smyk". Niestety, wczoraj oferował wyłącznie mleko w proszku. A odżywkę? Owszem jest jakaś, ale przeznaczona dla sportowców.

- W ciągłej sprzedaży jest właściwie tylko mleko w proszku - mówi Jerzy Sujecki, zastępca kierownika sklepu.

Nawet nie połowa potrzeb

Niedobór produktów żywnościowych dla dzieci daje się odczuć w Warszawie już od dłuższego czasu. Zapotrzebowanie na kaszki i kleiki pokrywane jest zaledwie w 40 procentach, na soczki (w zależności od miesiąca) w 30-40 proc., konserwy - w 20-30 procentach.

W RESTAURACJI

"Dziennik Ludowy" z 5 sierpnia

W lokalu I kat "Karl-Marx-Stadt" brudno, niechlujnie, chociaż warunki do utrzymania porządku są. Zaplecze nowoczesne, obszerne. Kierownik Henryk Kamiński z trudem ukrywał irytację. Wolna sobota, przygotowania do wesela, a tu ten cholerny sanepid! Personel też zaskoczony, ale szefowa kuchni zlekceważyła nas całkowicie. Nie była zainteresowana uwagami, zniknęła gdzieś bez przerwy, chyba tylko po to, aby ją przywołać. A było do czego!

W lodówkach nieswieże przetwory, splesniały szpinak, groszek w majonezie, cuchnąca sałatka jarzynowa. Nawet biały ser przeterminowany, zsiadłe mleko pokryte meshkiem, zakwaszone nieprawidłowo. Wszystko niby z poprzedniego dnia. Później okazało się, że serek liczył sobie dni pięć! Pieczywo też mocno pachnie kwasem. Wielka miska nadgrzanych bułek, które wrocili ze stołów od konsumentów, naszykowana do kotletów mielonych. Obok stoją jaja w zabrudzonych talonkach. Smacznego! Wszystko się przyda, zwłaszcza dla gości pod dobrą datą. Garnki, talerze, sztuczne niedomyte, z resztkami jedzenia. Muchy wpadają

przez otwarte, niezabezpieczone siatkami okna.

NA BUDOWIE

Stołeczny tygodnik "Polityka" informuje z początkiem sierpnia

Pierwsza połowa roku nie przyniosła obfitych polonów w budownictwie. Od stycznia do końca czerwca przekazano do użytku 45937 mieszkań, o powierzchni użytkowej 2599,9 tys. m kw. Jest to o 108 mieszkań więcej niż przed rokiem. Powierzchnia użytkowa lokali wzrosła z 56,2 m kw. w roku 1986 do 56,6 m kw. w tym roku. Zaawansowanie rocznych zadań (133,4 tys. mieszkań) wynosi więc 34,4 proc.

Obecnie średni koszt krajowy 1 m kw. p. u. m. wynosi 33,5 tys. zł. W stosunku do roku 1981 wzrosł on pięciokrotnie.

W PRACY

8 sierpnia Polska Agencja Prasowa podaje do wiadomości

OD LAT UTRZYMUJE SIĘ NA NIE ZMIENIONYM POZIOMIE LICZBA 1,5 MILIONA OSÓB ZATRUDNIONYCH W WARUNKACH SZKODLIWYCH

W ŁAZIENIE

"Echo Krakowa" z 6 sierpnia

Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Krakowie zawiadamia odbiorców wody zamieszkałych w dzielnicach Krowodrza i Śródmieście, że dnia 9 sierpnia 1987 roku w godzinach od 9:00 do 15:00 nastąpi spadek ciśnienia wody w sieci wodociągowej ze względu na przeprowadzanie pilnych prac remontowych na ujściu rzeki Rudawy.

Odbiorców wody zamieszkałych w wymienionych dzielnicach prosimy o zabezpieczenie sobie zapasu wody.

O czym się mówi

W KAWIARNI

Nalewacz na stacji benzynowej mówi sceptycznie: "I etap reformy - litr benzyny po 60 zł, II etap - po 75, trzeci po 150, itd." Jest to dość wierna ilustracja powszechnego nastroju, dla którego reforma jest po prostu kryptonimem dla podwyżki cen. Dlatego nikomu nie chce się już na ten temat gadac, pisać, dyskutować.

Tak zaczyna KTT swój felieton w "Polityce" z 8 sierpnia.

W BIURZE PASZPORTOWYM

"Trybuna Ludu" z 4 sierpnia

Nowy Sącz. Kolejki ustawiają się na wiele godzin przed otwarciem biura. Później w niewielkiej poczekalni czeka się parę godzin, aby złożyć kwestionariusze paszportowe, aby odebrać gotowy dokument. Zmęczeni petenci, zmęczeni pracownicy.

A W OGÓLE...

Jak donosi 5 sierpnia PAP

CODZIENNIE PIJE ALKOHOL PONAD 3 MLN POLAKÓW, Z TEGO MILION TO OSOBY TRWAŁE JUŻ UZALEŻNIONE

W 1986 r. statystyczny mieszkaniec naszego kraju spożył w przeliczeniu na czysty spirytus prawie 7 l alkoholu. Do tego trzeba dodać jeszcze tzw. bimbler, czyli alkohol domowej roboty, który stanowi ok. 30 proc. całkowitego spożycia. Najwięcej piją młodzi mężczyźni w wieku 30-40 lat, ale najbardziej niepokoi wiek pierwszego kontaktu młodzieży z alkoholem - 11-13 lat.

GŁOSUJ ZNOWU NA TWOJEGO POSŁA SHYMKO nie sprawi Ci zawodu!

**RE-ELECT
YURI
SHYMKO
Your MPP**

**The People's Choice
since 1981
in
HighPark-Swansea**

VOTE for the I.D.E.A.L. Candidate

INTEGRITY
DEDICATION
EXPERIENCE
ABILITY
LEADERSHIP

*The Member for
HighPark Swansea
Mr Shymko sets a
high standard that I am
afraid I will not be able to reach*
Bob Rae, Hansard (Nov 8 1985)

**DON'T VOTE FOR EMPTY PROMISES
VOTE FOR SUCCESSFUL RESULTS
YURI SHYMKO'S RECORD!**

- Leading Campaign for Property Tax Reform
- Forcing Liquor Industry to label ingredients
- Protecting Naturopathic Medicine
- Naming Township to honour Rick Hansen
- Championing Affordable Housing
- Saving Runnymede Hospital
- Defending tenants from unfair rent hikes
- Fighting local air and water pollution
- Expanding day care and services to Seniors

**HELP US AT 2126 BLOOR ST. W. ••• 706-VOTE
OR
706-0000**

RATUJMY DZIECKO! A P E L

Od 1983 r moje dziecko - Renata Krasuska ur 9 VI 1973 r choruje na ostrą białaczkę limfoblastyczną. Po uzyskaniu remisyj w przewidzianym czasie, w sierpniu 1986 r wystąpił II rzut choroby, a w kwietniu 1987 r - III rzut. Jedyną szansą uratowania dziecka jest transplantacja szpiku. Tego typu zabiegów nie wykonuje się w Polsce, a koszty przeszczepu szpiku za granicą przekraczają moje możliwości finansowe. W tej sytuacji zwracam się z gorącą prośbą o pomoc finansową w celu dokonania zabiegu transplantacji szpiku w jednym z ośrodków zagranicznych.

Uprzejmie proszę o jak najszybsze powiadomienie mnie o ewentualnej możliwości takiej pomocy. Pokładając ostatnią nadzieję w zyczliwości i zrozumieniu ze strony moich rodaków, pozostaję z pozowaniem

J KRASUSKA

Wszelką korespondencję w tej sprawie proszę kierować na adres mojej siostry
Stefania Rola-Kunach
ul Łukowska 31 m 129
04-133 Warszawa

INTENSYWNY KURS ANGIELSKIEGO dla dorosłych

rozpocznie się 8 września przy kościele
Sw Stanisława (Denison i Queen W)

- Adres 17 Wolseley St (3 piętro), do- bry dojazd metrem do stacji Bathurst lub tramwajem 501
- Godziny zajęć codziennie od pon do piątku - 9 00 do 14 30
- Intensywny program zajęć, szeroki wybór materiałów szkoleniowych
- Rejestracja, informacja 626 - 3694

SZKOŁA ANGIELSKIEGO DLA NOWO PRZYBYŁYCH

Uprzejmie zawiadamiamy wszystkich zainteresowanych, że bezpłatna szkoła języka angielskiego dla dorosłych przy parafii Sw Kazimierza, 220 Roncesvalles Ave rozpoczyna zajęcia 1-go września br. Zapisy będą się odbywały w pierwszym tygodniu września. Szkoła prowadzi dwa kursy dla początkujących i dla nieco zaawansowanych (umiejętność czytania i pisanie po angielsku, lub dobre zrozumienie mowionego angielskiego). Ilość studentów w grupach zasadniczo nie przekracza 20 osób, co daje każdemu studentowi możliwość nauczania się języka i umożliwia maksymalny kontakt z nauczycielem. Szkoła dysponuje dużą ilością podręczników i pomocy naukowych, z których studenci mogą korzystać w czasie dnia, każdy student otrzymuje na własność jeden podręcznik (bezpłatnie). Dodatkowymi plusami szkoły są miła i serdeczna atmosfera, zyczliwi koledzy i koleżanki, brak niepotrzebnego napięcia przy jednoczesnych wymaganiach, oraz gielda pracy, gdyż nowi i dawni studenci (szkoła istnieje już dwa lata) utrzymują kontakty osobiste, pomagają sobie wzajemnie w załatwianiu spraw, znalezieniu pracy, i znalezieniu mieszkania.

Zajęcia odbywają się w gornych salach budynku Uni Kredytowej, która bezinteresownie użycza lokalu nowo przybyłym Polakom (większość studentów to Polacy). Koszty prowadzenia szkoły pokrywa Katolicki Wydział Oświaty. Dojeżdżać można tramwajami ze stacji kolejki podziemnej Dundas West lub dla mieszkańców w New Toronto czy na południu Toronto tramwajami od skrzyżowania Roncesvalles i Queen St.

Godziny zajęć od 8-ej rano do 2 30 po południu. Prosimy przynieść ze sobą kanapki.

ŚWIĘTO ŻOŁNIERZA

Centralny Komitet Polskich Organizacji Weterańskich Toronto
Oshawa serdecznie zaprasza wszystkie organizacje polonijne wraz z pocztami sztandarowymi oraz całą Polonię w Toronto jak również bliższych i dalszych okolic na

które odbędzie się DNIA 13 WRZEŚNIA 1987 r
w parku im I Paderewskiego w River Valley przy Hwy Nr 27

Msza połowa o godz 12 00 Zbiórka pocztów sztandarowych o godz 11 30 Po części oficjalnej zabawa taneczna zabawy dla dzieci: loteria i wiele innych atrakcji
Bulet obficie zaopatrzone smaczne gorące dania.
Czysty dochód jak rokrocznie przeznaczany się na INWALIDÓW

• Wstęp \$4,00 od osoby dzieci poniżej lat 12 wstęp wolny

• DOJAZD z południa Hwy 427 na północ która przechodzi w Hwy 27 ze wschodu i zachodu Hwy 401 do Hwy 27 N - minąc Hwy 7 - i 6 km na północ - po lewej stronie w River Valley znajduje się Park im I Paderewskiego

KOMITET

Elaine Ziemba

...”walczy dla
dobra dzielnicy
High Park -
Swansea!”

Informacje

766 - 3858

3065 Dundas St West (at Quebec Ave)

**THE
NEW
DEMOCRATS**

FRANK SGARLATA

Liberał

Od przeszło 30 lat mieszka w Etobicoke • Członek katolickiej parafii "Holy Angels" • Absolwent McMaster University • Nauczyciel szkół średnich i redaktor • Od 1983 liberalny działacz polityczny • Pracuje społecznie dla Czerwonego Krzyża i "Heart and Lung Association"

PROGRAM

- Pomoc dla drobnych przedsiębiorstw
- Pomoc dla inwestujących na północy Ontario
- Nowe miejsca pracy w przemyśle nieszkodliwym dla środowiska naturalnego
- Usługi dla starszych wiekiem
- Wykształcenie dla młodych
- Wolny handel

FRANK SGARLATA, TEL. 253 - 5388
1210 The Queensway, Etobicoke M8Z 1R8

Twarde prawo ale nie prawo

Ciąg dalszy
z numeru poprzedniego

Są to zdarzenia, które zachodzą codziennie, jest ich bardzo dużo. Dlatego poprzestanę tylko na tych kilku przykładach ilustrujących znakomicie jak prawo nie nadaje za życia w Polsce targanej wewnętrznymi sprzecznościami. Można tylko dziwić się naiwności legislatorów i egzekutorów prawa jeśli wierzą, że przy pomocy tego instrumentu da się okiełznać spekulację czy inne negatywne zjawiska będące następstwem nieprawidłowo funkcjonującego całego systemu społeczno-ekonomicznego.

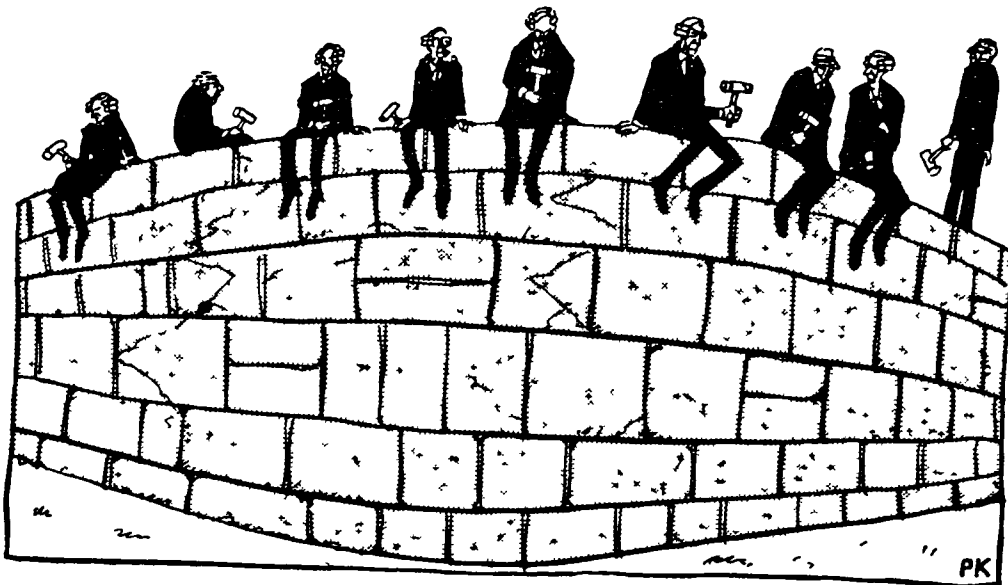
Od dawna w tych zawodach króluje selekcja negatywna - najlepsi odchodzą do bardziej intratnych i mniej prowadzących do konfliktów moralnych zawodów adwokata i radcy prawnego. Zostają tylko ci, którym niewiele pozostało do emerytury czy renty, albo tacy, którzy znają swoje możliwości intelektualne oraz poziom wiedzy nie do przeskoczenia i trwają na stanowiskach.

Dlaczego odchodzą? Nie tak dawno "Prawo i zycie" w jednym z numerów usiłowało wykazać, że zasadniczą przyczyną są względy fiskalne (nie dotyczy to oczywiście milicji, gdzie wynagrodzenie 40 - 50 000 zł jest tą dolną granicą uposażenia). Sędzia i prokurator - zdaniem owej gazety - zarabia mało, bo w granicach 35 - 40 000 zł. Ekspozycja tej przyczyny jest typowym zafałszowaniem rzeczywistości. Rozmawiałam bowiem z wieloma prawnikami z Polski i twierdzą oni, że największy odpływ prawników z tych zawodów nastąpił po 13 grudnia 1981 r. Przyczyną rozczarowanie w stosunku do rzeczywistości (czego innego uczono na studiach), permanentne naciski ze strony przełożonych - prezesów sądów i szefów prokuratur w konkretnych sprawach nie zawsze o zabarwieniu politycznym, ale ze względu na osoby podejrzanych czy oskarżonych, łamanie zasady niezawisłości, ciągle nakłanianie bezpartyjnych do podpisania deklaracji partyjnych o wstąpieniu do organizacji politycznych, ingerencja w sprawy światopoglądowe nie tylko samych sędziów i prokuratorów, ale także ich rodzin, dyspozycyjności i brak samodzielności, pomijające procedury sprawdzania lojalności wobec państwa oraz zasobów majątkowych, brak akceptacji w środowisku ze względu na pełnioną funkcję itd. itp. Oczywiście - w czasie stanu wojennego część zwoleńców ze służby jako "nie dająca ręki i rzetelnego wykonywania obowiązków sędziego lub prokuratora", a część odeszła na znak protestu.

Zasada niezawisłości sędziowskiej w polskim systemie prawnym i w praktyce jest po prostu iluzją. Stopień upartyjnienia sędziów jest tak znaczny, iż mało który już z tego wyłącznie powodu może być niezawisły. Obowiązuje go bowiem, jako członka partii, statut organizacyjny. A statut wyraźnie stwierdza, że każdego członka tej organizacji obowiązuje dyscyplina partyjna, a więc obowiązek podporządkowania się decyzjom organów tej organizacji politycznej (plenum, sekretariat, biuro polityczne, zebranie itd.). Praktycznie - każdy np. prezes sądu jest wzywany "na egzekutywę", "na sekretariat" i spowiadany ze swojej działalności w sądzie. Bardzo często rzecz dotyczy konkretnej sprawy, a nie danych statystycznych. Nierzadko bywa, że padają konkretne polecenia a

ow. prezes, obawiając się groźby cofnięcia mu rekomendacji na ten właśnie stołek, wywiera później nacisk na sędziego. Wbrew pozorom nie jest to trudne, bo to prezes decyduje o podwyżkach uposażenia, awansach, nagrodach oraz o treści opinii.

O niezawisłości prokuratora (bo takie pojęcie - chociaż ograniczone zasadą podporządkowania i zasadą hierarchiczności w Prokuraturze - istnieje) nie ma co mówić. Opowiadał mi znajomy prokurator makabryczne historie, kiedy konkretne doniesienia karne, już zarejestrowane w księgach, nagle ni stąd ni zowąd wy-

kreslane były na polecenie prokuratora wyższego szczebla jako przesłane do teje prokuratury, a sprawca poważnych nadużyć gospodarczych - najczęściej dobrze ustawiony w hierarchii partyjnej, śmiał się w kufak z całego wymiaru sprawiedliwości. Od wspomnianego prokuratora znam też przypadek, kiedy pewien dobrze zapowiadający się wiceprokurator został wezwany do ówczesnego komitetu powiatowego partii i "zmieszany z błotem" za to, że śmiał wezwać na przesłuchanie w charakterze świadka kilku towarzyszy wysoko postawionych w partyjnej Polsce powiatowej. Proba zasłonięcia się przepisami postępowania karnego, które nie przewidują zasięgania opinii władz partyjnych w kwestii kogo można przesłuchać, a kogo nie, została zripostowana przez sekretarza "A kultury, kultury w stosunkach międzyludzkich to was towarzyszu nie nauczyli?"

Obowiązujące przepisy postępowania karnego są przestarzałe, nie uwzględniające w ogóle słabszej sytuacji procesowej podejrzanego czy oskarżonego, a przeto prowadzące do jawnych nadużyć w zakresie przestrzegania praw człowieka i obywatela.

Chociażby udział obrony w śledztwie i dochodzeniu. Teoretycznie jest możliwy jeżeli na to zgodzi się prowadzący śledztwo lub dochodzenie i nie utrudni to postępowania. Bzdura. Obrona zawsze będzie utrudniała postępowanie w odczuciu organów ścigania. Będzie na przykład żądał aby okazanie podejrzanego o przestępstwo ofierze (pokrzywdzonemu) odbyło się w asyście osób podobnych wzrostem i wyglądem zewnętrznym. Tymczasem - jakże często zatrzymanego w areszcie człowieka (siłą rzeczy z dwudniowym zarostem, wystraszonego) stawia się wśród wziętych z ulicy, w poczętych ob-

wateli, albo wśród wypasionych milicjantów w cywilu tak, że równie wystraszony pokrzywdzony(a) bez wahania wskazuje człowieka tak "spreparowanego". Wahanie jest jeszcze mniejsze, gdy wcześniej, przez tzw. weneckie lustro (widac tylko z jednej strony) pokaze się podejrzanego osobie pokrzywdzonej (jest to tzw. "ciche okazanie" - niedopuszczalne z punktu widzenia procedury karnej).

Po cóż więc obrońca? Żeby zadawał głupie pytania? Albo kazał przeprowadzić eksperyment procesowy? Albo kogos przesłuchać? W rezultacie - proces nabiera charakteru inkwizycyjnego. Obrona zresztą też się do korzystania ze swych praw nie garnie, ale to już inna historia.

Przeszukanie (dawna rewizja). Wielu naiwnych sędzi, ze zażądanie od milicjantów czy pracowników służby bezpieczeństwa nakazu przeszukania (rewizji) podpisanego przez prokuratora to jest owa znakomita gwarancja procesowa, kruczek prawny, który wywoła popłoch i zaskoczenie wśród przybyszów, przekonanie, że oto trafili na lepszego cwaniaka i lepiej nie ryzykować. Bzdura.

Procedura obowiązująca w Polsce przewiduje w odpowiednich przepisach odstępstwa od zasady, że przeszukanie zarządza prokurator lub sąd. Chodzi o przypadki "nie cierpiące zwłoki", gdy istnieje obawa usunięcia dowodów przestępstwa. Wystarczy wówczas zwykły nakaz kierownika jednostki milicyjnej (np. komendanta posterunku) albo nawet legitymacja milicyjna czy SB. Takie przeszukiwanie jednak wymaga zatwierdzenia przez prokuratora. Coż jednak by się stało, gdyby - co się nie zdarza - prokurator odmówił zatwierdzenia? Nic - po prostu nic. Procedura nie przewiduje w każdym razie żadnej sankcji. Postępowanie dyscyplinarne? - tylko wówczas, gdyby prokurator się uparł i sporządził wniosek o przeprowadzenie takiego postępowania. Zaden z prawników, których znałam nie znalazł przypadku, by prokurator zrobił coś takiego. Przeważnie zatwierdzają w ciemno owe przeszukiwania (często poza postępowaniem karnym) uzasadniając je frazesem "ponieważ było niezbędne - postanowiłem zatwierdzić". Wielokrotnie dzieje się to po upływie owych 7 dni przewidzianych w kodeksie.

Sposób wzywania na przesłuchania. Bez względu na charakter wezwania (świadek, podejrzan, oskarżony, pokrzywdzony) z reguły nie określa się tego w druku wezwania. Im bardziej jest niepewny swojej roli wzywany - tym lepiej. Należy to najprawdopodobniej do "taktiki śledczej". Procedura nakazuje wprowadzić, aby określić cel wezwania i charakter w jakim się daną osobę wzywa, ale - kto by się tym przejmował?

Zatrzymanie osoby przez MO lub SB nie powinno przekroczyć 48 godzin. Do tego czasu należy osobie tej przedstawić zarzuty i przesłuchać ją w charakterze podejrzanego o przestępstwo, a następnie zastosować środki zapobiegaw-

czy (tymczasowe aresztowanie, dozór MO, kaucja, poręczenie społeczne lub osoby godnej zaufania itp.), albo też ją zwolnić. Pamiętajmy jednak zalecane swego czasu w instrukcji Prokuratury Generalnej (ujawnionej dzięki jednemu z członków "Solidarności"), zatrzymania, zwolnienia - na 2 godziny - i ponowne zatrzymania. Z punktu widzenia obowiązujących przepisów nie ma przeciwwskazań do takiego postępowania.

Korzystanie z biegłych. W Polsce powszechnie korzysta się z ekspertów, które opracowują zakłady kryminalistyki KGMO oraz Wydziały kryminalistyki komend wojewodzkich MO. Proszę zwrócić uwagę - owe placówki są integralną częścią Milicji Obywatelskiej, a więc organów ścigania prowadzących postępowanie przygotowawcze (dochodzenie lub zlecenie przez prokuratora śledztwo). Nie byłoby nic złego w tym, gdyby milicja, podobnie jak policje innych krajów, dla własnych celów wykrywczych (operacyjnych) dysponowała własnymi placówkami kryminalistycznymi, ale ekspertyzy takie nie powinny być przyjmowane przez sądy, jako dowód tym bardziej, że nie może być - zgodnie z procedurą - biegłym ten, kto prowadził postępowanie, albo był świadkiem czynu. Skoro MO prowadzi postępowanie - nie powinna występować (obojętnie, w jakiej formie organizacyjnej) jako biegły. Skoro kryminaliści MO zabezpieczają ślady na miejscu przestępstwa - są świadkami pewnych zdarzeń będących przedmiotem postępowania karnego, a zatem nie powinni występować jako biegli. Niestety - wyposażenie kryminalistyków uniwersyteckich, czy instytutów ekspertyz sądowych - jest co najmniej ubogie. Dlatego sądy, adwokaci, milicja, prokuratura, a nawet doktryna naukowa godzi się z taką sytuacją, sytuacją bez prawa.

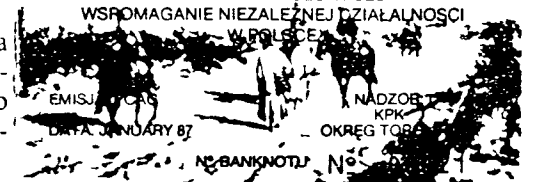
Jest to klasyczny przykład pewnego zwyrodnienia stosunków w grupie społecznej, jaką są prawnicy. Są jednak i inne przykłady, gdy wszyscy milczą, w imię świętego spokoju. Chociażby przy badaniach psychiatrycznych oskarżonych w kularach sądów. Mało kto potrafi zrozumieć, jak dwóch psychiatrów, na podstawie godzinnej lub 2-godzinnej rozmowy z pacjentem dochodzi do wniosku, że miał on w chwili czynu zachowaną, ograniczoną albo znieśioną poczytalność. A tak się dzieje. Przyczyna jest prozaiczna - szpitale psychiatryczne są przepełnione. Aby delikwenta skierować na obserwację, która powinna potrwać przynajmniej 2 tygodnie, należy czekać ze 2 miesiące na zwolnienie miejsca w szpitalu. Wszyscy dokonują zatem wyboru pomiędzy koniecznością przetrzymywania byc może chorego człowieka, w dodatku niebezpiecznego dla otoczenia, w areszcie tymczasowym (więzieniu), a pobieżnym zbadaniem go w przedsiönku sali rozpraw. Wszyscy zatem milczą i godzą się.

Kauzy perda

POLONIA SOLIDARNA

1 • DOLAR • 1

FUNDUSZ PRZEZNACZONY JEST NA WSPOMAGANIE NIEZALEŻNEJ DZIAŁALNOŚCI W POLSCE

Popierając wspomaganie niezależnej działalności w Polsce proszę o przysłanie biletów Polonia Solidarna na adres:

Imię i nazwisko _____
 N° domu ulica _____ Apt: _____
 Miejscowość _____ Prov. _____ Kod poczt. _____
 Jednocześnie załączam cheque (lub) Money Order
 na sumę \$ _____

Zamówienie prosimy wyciąć i wysłać na adres
 Echo Tygodnia

NAD RÓZANCEM

Pod konsulem PRL w Toronto trwała głodówka o paszporty dla rodzin. Już drugi tydzień. Zanim ruszył się z moralnym poparciem ówczesny prezes Kongresu, zanim zgromadził się tłum, zanim zabrzmiały modły, przyszedł Jurij. Nie wiedział, że będzie tam robić reportaż dla Echa i dla Wolnej Europy. I długo bardzo nie wiedział, że tam w Polsce ktoś zna jego nazwisko.

W maju 85 roku zjawiał się w jego biurze nieznanemu człowiek. Przyniósł różanec z chleba i list, ( ) "w dowód uznania za wkładany trud w pomoc i poparcie polskiej Solidarności". Polak, imigrant, były więzien za przekonania, zrobił ten różanec w celi.

"Płakaliśmy razem" - powiedział Polityk płaczący nad różanecem, nie ze złości, nie z rozczalenia, lecz nad wielkością wydarzenia, co zdarza się nie często, szczególnie w polityce.

PODARTE BILETY

To był 14-letni chłopak. Przyjechał do krewnych do Kanady. Rodzice zostali w Polsce. W edzieli, że lepiej będzie jeśli nie wróci do kraju. Zrzekli się nawet swych praw. Poszedł więc do kanadyjskiej szkoły, czekając na proste wydawałoby się imigracyjne formalności. Po trzech latach, już całkiem przyzwyczajony do życia tutaj, dostał nakaz deportacji. Natychmiastowej. Chciał się pochlastać. Przed paru laty młoda Polka powiesiła się w kuchni. Na kuchennym stole znaleziono przeklęty nakaz.

***

"Miałem 5 lat, gdy skończyła się wojna. Noc w noc snilem bombardowanie Drezna. Żar ulic i pożary bez końca. W Zipsowskim obozie Amerykanie wylapywali Rosjan i Ukraińców. Ładowali ich pod plandekę i do Rosji. Deportacja. Ci, których złapano, podcinał sobie żyły. Tysiące ludzi: muszono do powrotu 2,5 miliona "przemieszczono do sowieckiej strefy". To była wielka krzywda. I historyczna głupota. Rodzice ukrywali się. Ze mną gazie mogli. W koncu udało się nam wyjechać do Belgii".

***

"Przyszła babcia tego chłopca i w płacz, że on żywy do Polski nie wróci. Już kupiła bilety. Zabrałem te bilety i podarłem. Czy pani mi teraz uwierzy, że deportacji nie będzie? Zadzwoń do Flory McDonald, która była wówczas ministrem imigracji. W ciągu trzech dni wstrzymano nakaz. Jestem tu po to, żeby ludziom pomagać. Ilu ludziom pomogłem? Miałem 600 interwencji w rządzie prowincjonalnym, federalnym, różnych agencjach. Dla ludzi wielu narodowości. Z Polaków dobrze pamiętam Gustawa Wszelakiego. Powiedział: "nie ma już sprawiedliwości w Kanadzie". Walczył, po wypadku, z Compensation Board o odszkodowanie. Walka trwała 4 lata. Chodziłem z nim na wszystkie szczeble przesłuchan. Tak, to zabiera dużo czasu, to prawda, ale czasem nie można inaczej pomóc".

CO TO JEST
POSTĘPOWA
KONSERWA?

Filozoficznie, określenie zakrawa na sprzeczność. A jest to raczej paradoks. W wypadku Shymki paradoks indywidualnie poglębiony. Jurij jest zarazem prawnikiem i poczciwcem. Antysowiecki bez kompromisów, zarazem przejęty do głębi kanadyjską niesprawiedliwością i nędzą. Tych socjaldemokratycznych Torysów nazywają zwykle Czerwonymi Torysami. Czerwony - antysowiecki? Myślę, że paradoks Shymki rozwiązałoby istnienie Chrześcijańskiej Demokracji, formacji myślowej, która wydaje się być najbliższa jego przekonaniom: szacunek dla indywidualności, miłość bliźniego i walka z totalitaryzmem.

"Konserwatyzm - mówi Shymko - to szacunek dla tradycji, dla sprawdzonych wzorów społecznych, szacunek, który kaze na nich budować nowe, a nie niszczyć starego. Nie wierzę w rewolucje, w eksperymenty społeczne biurokratów. Wierzę, że państwo powinno chronić rodzinę w tradycyjnym sensie, choć nowoczesną w układzie ról i relacji. Państwo nie powinno być promotorem sytuacji, w której ludziom bardziej się opłaca nie zakładanie rodziny. Powinno pomagać samotnym matkom, ale nie propagować tego stylu życia. Państwo nie powinno dyskryminować ludzi o innych upodobaniach seksualnych, ale nie powinno się wstydzic swych preferencji dla monogamicznej rodziny tradycji chrześcijańskiej.

W przeciwieństwie do NDP, czy nawet liberalów, konserwatyści kładą nacisk na rozwój indywidualności i inicjatywy jednostki, unikanie natrętnej opieki państwa.

Konserwatyści mówią "Less government if possible". Jak najmniej odgornego zarządzania, zasada liberałów głosi "rząd jest do przyjęcia", zasada NDP "jak najwięcej rządzenia ludzmi".

"Osobiscie wierzę, że opiekunczy nadmiernie rząd, kontrolujący swych obywateli, tłumi inicjatywę i indywidualność. I dlatego jestem konserwatystą. Nie jest dla mnie i moich wyborców tak ważne w jakiej jestem partii. Partie przychodzą i odchodzą. Zostaje ktoś bliski, komu ludzie wierzą, że ich nie zlekceważą, nie wykorzystają, nie zdradzą".

***

POLITYKA
Z
KRĘGOSŁUPEM

"Jestem człowiekiem wierzącym i z tego wynikają dla mnie i mojej działalności ważne konsekwencje. Jestem przeciwny karze śmierci, a to dlatego, że wierzę w boski sens ludzkiego życia. Moja wiara w ten sens rozciąga się od poczęcia człowieka po kres jego ziemskiego żywota. Dlatego konsekwentnie, choć niepopularnie, jestem przeciwny przerywaniu ciąży. Uważam, że eliminując z naszego życia, niewygodnego nam, człowieka czynimy równie, jeśli nie większe zło, niż gdy oddajemy przestępcę katy".

Jego poglądy ukształtowały europejskie katolickie szkoły i uczelnie. Przyjechał do Kanady jako 13-latek. Mówił po francusku. To był obok ukraińskiego język, przez który utrwalała się jego wiara. "Mam do tego języka wielki sentyment. Nie zgadzam się z Grossmanem, który nie chce dopuścić do dwujęzycznego Ontario. Myślę, że każdy język, którym mówią ludzie w tym kraju, powinien spotkać się z szacunkiem ich reprezentantów".

***

NIECH ZAMILKNĄ JĘZYKI

Shymko narzucił pewien obyczaj parlamentowi. Ilekroć miała miejsce jakaś rocznica czy wydarzenie zagraniczne godne odnotowania na forum parlamentu czy innych zgromadzeń, Shymko występował nie tylko po angielsku, ale i w oryginalnym języku. Mówił po francusku, włosku, językiem tubylców.

Rozbrzmiewała polska mowa w murach parlamentu w rocznicę Konstytucji 3 Maja. Jego wystąpienie tłumaczone było potem na angielski i weszło do oficjalnego historycznego zapisu obrad parlamentu. Hansard. Jurij uważa, że było to okazją zaprezentowania jego parlamentarnym kolegom wielkiego osiągnięcia Polaków, ich wkładu w kształtowanie zachodniej myśli demokratycznej. Obcy język przełamuje egocentryzm własnego języka i kultury, i intryguje.

Shymko praktykował taką psychodramę, aż zwyciężyła anglosaska bigoteria.

13 maja 87 roku do parlamentu przybył Leszek Moczulski, założyciel niepodległościowej KPN, Shymko witał go po polsku i po angielsku. I wówczas to przewodniczący parlamentu - liberał zresztą, zdecydował, że więcej nie będzie się tłumaczył z obcych języków na angielski. Z wystąpienia Shymki i Moczulskiego zostało tylko dla historii "Remarks in Polish".

***

"Zwyciężyła ksenofobia bigotów

Z moralnego powodu, ale nie tylko. Uważa bowiem, że demaskując sowiecki apartheid, fałsz i zbrodnie należy pokazywać gnębionym przez inne dyktatury, że świat zachodni stanowi dla Afryki, Azji czy Ameryki lepszą, wolną od zakłamania szansę. Shymko potępia apartheid nie po to by oddać Afrykę Południową w sowieckie ręce. Potępia wierząc, że ratunek dla tego kraju przyjdzie musi z demokracji, a nie z tyranii.

***

O OBRONNOCI
I ANTYAMERYKANIZMIE

"W przeciwieństwie do NDP opowiadam się stanowczo za przynależnością Kanady do NATO i NORAD. Uważam, że bez sojuszu z supermocarstwem Kanada jest bezbronna. Zdać sobie sprawę z protekcyjnych sentymentów w amerykańskiej elicie i dlatego również uważam, że jedyną szansą dla Kanady jest wolny obrot handlowy, który można akurat teraz uzyskać, kiedy te sentymenty ostabły".

UCHOWAŁ SIĘ

Zawsze z wielkim uznaniem słuchałam wystąpienia Shymki. Była w nich pasja, wiara i prawdomówność, niespotykana u polityków. Myślałam. Cóż on ma wspólnego z miejskimi szczurami z Bay Street. Gładkimi prawnikami wytrenowanymi w walkach wręcz. Niewiele. Życie trzymało go z daleka od biznesu, od walki szczurów. Jego idealizm mógł spokojnie dojrzywać w szkołach i uczelniach. Uchował się.

***

Jest inaczej, gdy wielkim słowem rzuca młokos, który nie przetaczał je przez kręte ścieżki pokus i porażek.

A tu rocznik 40-ty, dojrzałość bez jadu.

***

Shymko mówi czasem takie rzeczy, jakby o socjotechnice i manipulowaniu wyborcami nie słyszał.

A tymczasem on zwyczajnie nie zrezygnuje ze swych poglądów, nawet choćby miały zdmuchnąć błękitne tablice wyborcze z trawników. Przykład?

"Jurij - pytam - jak widzisz przyszłość stosunków polsko-ukraińskich?" Odpowiada "Wierzę w Rzeczypospolitą wielu narodów, coś na kształt XVII wieku, oczywiście uwspółcześioną, z demokratycznymi prawami różnych mniejszości, z siłą Polską".

"Jurij - mówię - ja to napiszę, przeczytają Ukraińcy na Bloorze i nie popracią".

"- Ja tak sądzę i swej opinii nie zmienię na wybory. To również dla dobra Ukrainy. Polska odegrała wielką rolę cywilizacyjną, wciągając Ukrainę w krąg wartości świata zachodniego. Jestem za sojuszem Polski i Ukrainy, za wielonarodowym państwem bez granicznych sporów".

Oby cię to Jurij dużo nie kosztowało. Szowinizm bowiem czai się w obu narodach.

SWOJE I NASZE

Rodziców Shymki aresztowali Niemcy w Krakowie. Byli tam w poslubnej podróży. Ta wędrówka na Wawel, do Sukiennic, to klucz z dzieciństwa Jurija, gdzie nie było wrogoci narodowej, było marzenie o sprawiedliwej, ogromnej matce ojczyźnie.

Dzis Polacy patrzą nań podejrzliwie, bo Ukraińiec, Ukraińcy również, że Polakom sprzyja.

Groźono mu już śmiercią, lżono i przemilczano. A Jurij Shymko swoje i nasze.

GRAŻYNA FARMUS

Dla większości prymitywnych odbiorców prawicowość kojarzy się z postawą zachowawczą, a nawet rasistowską - z sympatią dla dyktatury. Zapominają, że lewica jest obciążona bardziej tymi schorzeniami.

Shymko mówi, że nienawidzi społecznej i politycznej niesprawiedliwości, junt wojskowych w Argentynie i czerwonych junt w Afryce. Od lat potępia apartheid.

SZKICE O SOWIECKIEJ LITERATURZE FANTASTYCZNO- NAUKOWEJ

Aczkolwiek sowiecka literatura science-fiction lat 70-tych generalnie raczej unikała czystego i systematycznego krytycyzmu, uzyskała jednak pozwolenie, aby dotykać tych tematów społecznych, nad którymi dyskutowała wówczas sowiecka prasa. Tematem numer jeden było oczywiście zagrożenie, na jakie wystawione jest środowisko naturalne. Temat ten najchętniej poruszał Dymitr Bilenkin. W jego opowiesci - "Nic poza lodem" astronauta zastanawia się nad projektem, który zaspokoiliby zarówno ich naukową dociekliwość, jak unicestwił nieprawdopodobnie piękną planetę. Debatują nad tą sprawą oczywiście w demokratycznej dyskusji "Dobrze" - mówi jeden z nich - "jeśli nie ceni się wartości ziemskiego piękna, nie można go więc poświęcić. Tyle teoria. W praktyce zaś ludzie tak właśnie robią i częściej decydują się na taki wybór niż go nie akceptują. Tak w każdym razie bywało w stuleciach, które minęły. Potem przyszedł czas, aby za to zapłacić. Za zatrute rzeki, zniszczone lasy, "poprzestawiane" krajobrazy. Jest to dla nas lekcja, czołgamy się po własnych śladach i krzyczymy nigdy więcej i w żadnym wypadku".

W końcu lat 70-tych i na początku lat 80-tych wzrastając zaczęły głębokie podejrzenia co do realności technologicznego progresu. Główny nurt sowieckiej science-fiction w swoich mniej i bardziej realistycznych przesłaniach poruszał ten problem coraz częściej. Autorzy chętniej przywoływali zaczęły wiejskie legendy, zwyczaj i przesady, wszystko to w obawie, aby technika nie zniszczyła doszczętnie regionalnych tradycji. W Związku Sowieckim "ekologia" znaczy więcej niż troska o naturę. W powieści Chingiza Ajtmatowa z roku 1980 - "Dzień, który trwa dłużej niż sto lat" mieszkańcy Kazachstanu nie mogą pochować swego zmarłego przyjaciela na starym cmentarzu, bowiem zbudowano tam bazę kosmiczną, pilnie strzeżoną przez uzbrojonych strażników. Kiedy zaś astronauta ze wspólnego lotu sowiecko-amerykańskiego w czasie swojej kosmicznej misji odkrywają istnienie innych, bardzo przyjaznych mieszkańców Kosmosu o zaawansowanej cywilizacji - administrujący ich lot z Ziemi uniemożliwiają "ufolom" dotarcie do naszej planety, wysyłając w ich kierunku śmiercionośne rakiety. Odcinając się zarówno od związków z przeszłością, jak i od utopii futurologicznych - bohaterowie Ajtmatowa, czy na lądzie, czy w przestrzeni - jednako są zagubieni. Oto jak w prozie Ajtmatowa znalazł odbicie tak charakterystyczny dla tego okresu sowiecki kryzys zaufania.

Poszerzając granice Możliwego

Co Gorbaczowowska era "glasności" czy też "otwartości" będzie znaczyła dla literatury fantastyczno-naukowej - jeszcze nie wiadomo. Sowiecka kultura literacka rozluźnia się stopniowo najpierw do głosu dochodzą ideały, później cenzor rzuca okiem na zaakceptowany manuskrypt, wreszcie krytyk musi odreagować jakos na publikowaną pracę. Niestety (zgodnie z liberalnym krytykiem - Rafailem Nudel'manem, który wyemigrował do Izraela w latach 70-tych) na decydenckich stanowiskach wydawniczych znajdują się zawiązani konserwatyści (stanowiska te

Cz. IV

zostały obsadzone w latach 70-tych i dotąd ich struktura nie uległa zmianie). Jeśli więc nie zdecydują się na dramatyczną zmianę swoich przekonań, lub jeśli nie zostaną zastąpieni innymi ludźmi - "nowa fala" w sowieckiej literaturze science-fiction pozwoli na siebie jeszcze długo czekać.

Mimo jednak tych wszystkich ograniczeń nowa generacja pisarzy, urodzona między 1947 a 1950 w dalszym ciągu wykazuje niezmiernie zainteresowanie tym gatunkiem literackim. Witaly Babenko, Aleksander Silecki, Borys Rudenko i Władimir Pokrowski wiodą dzisiaj prym, a wszyscy oni uczestniczyli przecież w moskiewskich seminariach na temat literatury sf, prowadzonych przez Bilenkina, którego - przypomnijmy - prace dotyczą problemów ochrony środowiska naturalnego. Aktualnie "obowiązująca" kulturalna odwilż, która nadeszła w stosunkowo wczesnej fazie ich twórczego rozwoju - może mieć znaczny wpływ na profil literacki twórców tej generacji.

Jeszcze jednym tematem do dyskusji wydają się być kroki, jakie dotąd w sprawie literatury science-fiction przedsięwzięto. Satyryczna powieść Michaiła Bułchakowa - "Serce psa" (z roku 1920), opowiadająca historię psa, który zamienił się w sowieckiego biurokrata o kamiennym sercu, została właśnie wydana w Związku Sowieckim po ponad 60 latach od jej napisania. Jeden z sowieckich magazynów dyskutował niedawno temat - dotąd "tabu", jakim była powieść Ewgeniego Zamiatina z lat 20-tych - "My".

Powieść ta krytykuje proces przemiany dynamicznej rewolucji w statyczny i okrutny aparat ucisku. Głośno się nawet spekuluje, że i ta powieść może się wreszcie doczekać wydania. Ale - tu należy zadać sobie pytanie - czy - jeśli powieść rzeczywiście ujrzy światło dzienne - sowieccy komentatorzy napiszą, że praca ta jest niczym innym jak krytyką kapitalistycznego Zachodu? Jak wysoki będzie jej nakład? Jaki procent tego nakładu zostanie sprzedany za granicę? Odpowiedz na te pytania będzie jednocześnie udokumentowaniem prawdziwej natury i zakresu tej niedawnej sowieckiej odwilży.

Podczas wszystkich niemal okresów w sowieckiej historii - literatura science-fiction pomagała utrzymać resztki zdrowego krytycyzmu w stanie ciągłego wrzenia. Gatunek ten zainteresował wielu autorów, a przede wszystkim czytelnika, który szybko się nauczył, jak czytać pomiędzy wierszami. Na przykładzie historii tego gatunku literackiego można by wyciągnąć wnioski, że i w erze Gorbaczowa odegra on swoją rolę, rozszerzając jeszcze bardziej horyzonty myślowe sowieckich obywateli. Nikt jednak jeszcze nie wie, gdzie leżą granice sowieckiej "glasności". Jedno wszakże jest pewne - literatura fantastyczno-naukowa w Sowietach niejedno już przetrwała i wie, jak poszerzać granice Możliwego.

Andrzej Dudziński

Sowiecka science-fiction w języku angielskim

Dla obywateli zachodnich, którzy odwiedzają Związek Sowiecki science-fiction jest często jedyną możliwością dotarcia do delikatnej materii wewnętrznych układów polityczno-społecznych. Członkowie sowieckiej inteligencji definiują samych siebie przez dobor literatury - konserwatywni czytelnicy preferują Aleksandra Kazancewa i Władimira Nemcowa, podczas gdy bardziej liberalna część rzeszy czytelniczej wybiera raczej powieści Strugackich z połowy lat 60-tych.

Generalnie rzecz biorąc są to właśnie te "właściwe" nazwiska. "Nie rozmawiałbym z obcokrajowcem na temat Solżenitsyna" - powiedział mi emigrant rosyjski, specjalista od silników diesla. "Obcokrajowiec mógłby powtórzyć moje słowa w nieodpowiednim miejscu, mógłby je nawet przekazać prasie zachodniej. Wkrótce zaś wyjechałby spokojnie, a ja znalazłbym się w pułapce". Lepiej więc dyskutować twórczość takich autorów jak bracia Strugaccy, którzy - chociaż nie są oportunistycznymi ugodowcami, to jednak jak dotąd nie zaklasyfikowano ich pod hasłem "dysydenci". Poza tym wystarczająco dużo ich książek zostało przetłumaczonych na języki obce, aby taka dyskusja była możliwa. Bardzo wiele sowieckich powieści i antologii sf ukazało się w języku angielskim jako część serii

wydawanej przez Macmillana. Nawet jeśli trudno je znaleźć w księgarniach, zawsze istnieje możliwość zamówienia ich poprzez sieć biblioteczną. Jeśli zaś w nich głębiej pogrzebac może się okazać, że rozwiążemy oto nawet "sekrety w samym środku enigmy zawarte" - parafrazując powiedzenie Winstona Churchilla ( )

SPIS NIEKTÓRYCH POZYCJI SOWIECKIEJ SF TŁUMACZONYCH NA JĘZYK ANGIELSKI

* Chingiz Ajtmatov - "The Day Lasts More Than a Hundred Years", tłumaczyl John French, Indiana University Press, 1983

* Alexander Bogdanov - "Red Star The First Bolshevik Utopia" wydana przez tę samą oficynę w 1984 r.

* Kir Bulwchev - "Earth and Elsewhere", Macmillan 1985

* "Last Door to Aiva" - antologia w opracowaniu Mirry Ginsburg, S G Phillips Inc, 1969 r.

* "Soviet Fiction Since Stalin: Science, Politics and Literature" - szkice o literaturze sowieckiej, Barnes and Noble Books, 1986

* "Red Stars: Political Aspects of Soviet Science Fiction" - pisma Patricia L McGuire UMI Research Press 1985

* Boris and Arkady Strugatsky - "Aliens, Travelers and Other Strangers" - antologia, Macmillan, 1984

"Technology Review"
lipiec 1987
Tłum i opr. K K M K

Nowy punkt sprzedaży Echa Tygodnia w okolicy Midland

Echo Tygodnia informuje Czytelników, że otworzył nowy punkt sprzedaży w miejscowości La Fontaine Beach Georgen Sands Variety. Dojazd z Midland do Penetang Koncesja 16 Tinv. Sklep poleca również polskie kiełbasy, wędzone ryby i europejskie potrawy.

KOMUNIKAT

W związku z pytaniami Czytelników pragnę przypomnieć adres i numer telefonu radiostety i bioenergoterapeuty mgr Władysława KREOWSKIEGO. Władysław Kreowski, 629 B Kipps Lane, Apt 206, LONDON, Ont N5Y 4R5, Tel (519) 438-1085.

Pan mgr Kreowski gotów jest przeprowadzić zabiegi zbiorowe lub indywidualne w innych miastach, jeśli spotkanie takie będzie właściwie zorganizowane. Gdy znajdzie się więcej osób pragnących skorzystać z pomocy bioenergoterapeuty w danej miejscowości wówczas indywidualny zwrot kosztów przejazdu i pobytu będzie mniejszy.

Stanisław SKONIECZNY

POSZUKIWANIA

Arch. FRANCISZEK KRUCZEK przybył do Kanady z Anglii 1954. Poszukuje inż. Mieczysław Bornet 253 St Clements Avenue Toronto M4R 1H3 tel (416) 485-4388

Nowy punkt sprzedaży Echa Tygodnia w północno-zachodnim Toronto.

Od zeszłego tygodnia Echo dostarczane jest do włoskiej piekarni w pobliżu rogu Eglinton i Scarlett

Mozesz kupować Echo w pobliżu swego miejsca zamieszkania, jeżeli okolicę zamieszkuje więcej polskich rodzin. Zadzwoń do Redakcji Echa - tel 743-5706 i przekaz informację o sklepach, które mogłyby sprzedawać polską gazetę. Zależy nam zwłaszcza na punktach w Mississauga, Scarborough, północnym Toronto. Obecnie Echo dysponuje 52 punktami sprzedaży gazet w Toronto i może tę liczbę podwoić. Chętnie rozwińmy gazetę do sprzedawców w budynkach mieszkalnych, pod kościołami polskimi i w organizacjach. Telefon 743-6706. Grazyna Farmus

NAJWIĘKSZY BLAGIER ŚWIATA...

Darek Barecki *Czy ma Pan panie Piotrze jakies motto na ten wyjazd?*

Piotr Skrzynecki Motto, motto
DB *Takie sobie zawołanie, albo powiedzenie do siebie*

PS No wie pan do siebie to przede wszystkim no przede wszystkim pokazac ten kabaret, spotkac się z ludźmi W zasadzie jest to tez niesamowita przygoda w związku z tym, że jeździmy To tak naprawdę nie jest żaden teatr, ani żadna sprawa awangardowa Wie pan ja bym tak raczej określał od siebie bliższe jakiejś rzeczywistości określonej to znaczy polskiej bardziej niż koncepcjom estetycznym Kabaret on narastał w ciągu lat Dla mnie najważniejsze jest zrozumienie, to jak aktorzy rozumieją się z publicznością wzajemnie

DB *Jest to kabaret bardziej literacki niż muzyczny?*

PS Zabawne, że bardziej muzyczny niż literacki

DB *W swojej formie*

PS Tak, tak

DB *Więcej jest muzyki, ale te utwory zawierają teksty zrozumiałe dla określonej grupy odbiorców Ci, którzy nie potrafią skojarzyć faktów, odgadnąć symboli nie są w stanie odebrać programu w pełni Czy tak?*

PS No powiem, że nie wiem nie wiem Ja chciałbym, żeby to było odebrane

DB *Pan "Piwnicę" założył i od początku prowadzi Jak doszło to samego powstania kabaretu? Obchodzi on już trzydzieste lat istnienia*

PS No wie pan, to powstawało zabawnie To był pięćdziesiąty szesty rok, po okresie stalinowskim Proszę pana to byli ludzie po szkołach artystycznych, ja jestem po historii sztuki Była część osób, która interesowała się czymś innym No tak dla zabawy, dla spędzenia czasu, dla nienudzenia się

DB *Zespół liczy w tej chwili dwadzieścia osiem osób*

PS Dwadzieścia osiem, tu jest dwadzieścia pięć

DB *Czy ten stan zawsze utrzymywał się na tym samym poziomie?*

PS Nie Czasem mniej, czasem więcej, czasem jeszcze więcej A wie pan kabaret tworzą w tej chwili przede wszystkim muzycy, dawniej, przede wszystkim plastycy No i aktorzy zawodowi i niezawodowi i tak dalej i tak dalej

Wie pan, bardzo ciekawe towarzystwo To jest jak gdyby grupa towarzyska, która ze sobą jest i razem coś robi A to nie tylko ci, którzy wykonują ten program, ale też ci którzy są naokoło niego

DB *którzy go kształtują przez tworzenie samej atmosfery*

PS Tak, to jest zabawne Oni to robią głównie dla znanej sobie publiczności to znaczy dla Krakowa I taki sam program mniej więcej będziemy pokazywać tutaj

No wie pan

Zbigniew P - kompozytor (wpada nagle) - *Wiecie gdzieś byli? Nad Niagarą*

PS Naprawdę?

ZP - Tak

PS No to czemuście mnie nie wzięli?

ZP No bo cię nie było No przyjechał ten Wojtek mu jest? Słuchajcie to,

MONTREAL 17 września g 20 00
Claude Champagne 220 Vincent d Indy
BILETY Cracovie tel 866-2195 Tatra Travel
tel 849 3451 1001 Plants tel 481 2263
Informacje 934-6162 766-1362
OTTAWA 18 września g 20 00
High School of Commerce
BILETY Klub Teatralny w Ottawie tel 236-1440 i 236-3982

TORONTO - 19 i 20 września g 20 00
Metro Toronto Convention Centre 255 Front St W
BILETY SolarSKI Pharmacy od 29 sierpnia
Informacja 762 2953
informacje i rezerwacje w Hamilton 522 1685

to się po prostu w głowie nie mieści Pikniczek w parku w tym tunelu pod wodospadem byliśmy

PS Kabarecik właśnie opowiadam Tutaj pytał pan cos o motto To też podniecająca i fascynująca przygoda podróży Tam, na miejscu podniecająca przygodą jest robienie tego kabaretu Zna pan sytuację, w której się kształtował i kształtuje To naprawdę warto było robić

DB *Tradycją niemal jest to, że kabaret nie jeździ, że to do Krakowa, do Piwnicy się jeździ Prawda?*

Marek Grechuta Najczęściej spotykamy się w piątki i w soboty w Piwnicy Jest takie jakby magnetyczne działanie Piotra zespołu muzycznego, żeby do Piwnicy przyjeżdżać, a nie żeby Piwnica jeździła

Oczywiście zdarzają się takie "wejscia" jak na przykład teraz do "Stodoły" Zdarzają się koncerty w krakowskich kościołach

DB *Kiedy powstał program, który przywieźliście ze sobą?*

MG To było chyba około szesciu, siedmiu lat temu Są to utwory pisane w tych

Największy błąd świata
Mieszka od lat w naszym mieście
Ma brodę z białego srebra
A oczy podobno niebieskie

Ostatnio zmienił kapelusze
Nie nosi już tego ze słomki
Mówią że spotkał anioła
Który do niego tu zstąpił

A jeśli tylko zechce
To jednym gestem swym
Zamieni każdy cyrk w teatr
A każdy teatr w cyrk

Czasem pogarda z gołębiem
Z furmanem wypije wódkę
Dni są dla niego zbyt długie
A noce o wiele za krótkie

I tyle jest w nim nieprawdy
I prawdy dziwniejszej tyle
Że każdy chce go posłuchać
Gdy mówi chociażby przez chwilę

Bo jeśli tylko zechce
To jednym gestem swym
Zamieni każdy cyrk w teatr
a każdy teatr w cyrk

Największy błąd świata
Mieszka od lat w naszym mieście
Ma brodę z białego srebra
A oczy podobno niebieskie

Foto DB

PS Nie, nie dużo ostatnio wyjeżdżaliśmy jak panu mówiłem Spotykaliśmy przede wszystkim znajomych Polaków Chociaż byli też obcokrajowcy

DB *To za granicą W Polsce chyba mniej podróżujecie*

PS Nie, bardzo mało A, bo raz możemy, raz nie możemy Jak już się wybieramy na taką podróż, to się mobilizujemy po prostu No chciałbym bardzo żeby się udało żeby mieć radość z tego jak ten kabaret i mieć radość z tej podróży

DB *Powiedział Pan, że raz możecie, raz nie możecie Czyli zależy to na pewno też od układu gwiazd na firmamencie politycznym*

PS Tak i politycznym i indywidualnym i więcej osobistym No, wielkie wydarzenia historyczne to trochę likwidują możliwość zdarzenia - nie wydarzenia, raczej robienia kabaretu Dlatego czasem był zamykany, potem otwierany W rezultacie przeżyliśmy już tych kilka sytuacji dla kabaretu niebezpiecznych Ale jednak trwamy, istniejemy i mogliśmy także tutaj przyjechać

WZBURZENIE BEZ ZADNEJ
PRZYCZYNY, PO PROSTU
TAK SOBIE

DB *Jak w tej chwili wygląda Wasza praca w kraju?*

latach, aczkolwiek też utwory, jak na przykład moje piosenki mające lat dwadzieścia

DB *Czyli cokolwiek retrospektywnie*

MG A są rzeczywiście takie jak np niejaka "Mincowa", która ma nie więcej niż rok

DB *Na pewno wielu spośród widzów zobaczy ten program, a przynajmniej jego część nie po raz pierwszy*

MG Wydaje mi się, że jednak dla większości ludzi będzie to po raz pierwszy Dlatego też, że nawet jeżeli będę spiewał stare piosenki - jedna, dwie - niedużo i naderzy się okazja, to zaspiewam nową, napisaną rok temu Zresztą większość programu powstała na przestrzeni ostatnich lat

DB *Są w składzie stare filary, że nie powiem dinozaury A kto z nowych?*

MG Z nowych jest Grzegorz Turnan, laureat pierwszej nagrody festiwalu piosenkarzy sprzed lat trzech Jest Tamara Kowalska, która również była laureatką czwartej nagrody tego samego konkursu Dwoch nowych satyryków

DB *Forma kabaretu wymaga sali bardziej kameralnej Jak czujecie się w dużych salach, bo w takich zapewne przyjdzie wam występować w czasie tego*

tournee?

Głos Zbigniewa P (z oddali) - *Jak ryba w wodzie*

MG Chodzi po prostu o tak zwany jak gdyby akustyczny oddech dla treści muzycznych i tekstowych jakie się wywala na scenie To pozwala po prostu na zaspiewanie rzeczy na

DB *Głębszym oddechu*

MG i sądzę, że nie ma to najważniejszego znaczenia dla zachowania komunikacji z widownią Natomiast w sytuacjach scenek, czy czegoś takiego co się wiąże ze sprawami tekstu satyrycznego to na pewno w Piwnicy są odbierane te rzeczy najlepiej

Niagara
Niagara to wybrzeże natury oceanu
Sto w skal, Beauforta
Niagara to model monument parawanu
gdy wszędzie eskorta

Niagara to spokój na zbiorowe lamenty
Zdziwienie na rozpacz
Niagara to obraz dla artysty prawnicy
Popatrz tylko popatrz

Niagara to turbina druszczy przerażenia
Gdy się widzisz w gorzu
Nagroda - marynistów plazowiczom z cienia
Za piaskowe burze

Niagara - kłębowisko opuszczonej urody
przez niebo i ziemię
Niagara - rozpylone dla świata urody
ciężkie morza brzemię

Niagara - westchnienie wypalonej głębi
Z każdej świata strony
Niagara - ośnienie nieznannej potrzeby
W pejzaz utożony

Niagara - przecucie parowej maszyny
co poleciał w przestrzeń
Niagara - stopnienie lodowej lawiny
w skroplone powietrze
Niagara - wzburzenie bez zadnej przyczyny
po prostu tak sobie
Niagara - wyrzuty za wszystkie przewiny
które wielki człowiek

DB *Pytanie poza tematem Czy ja mogę zaryzykować zapalenie "Carmena"?*

Leszek Wojtowicz - Proszę bardzo One mają "filtr acetatowy" to się nazywa To jest słuchaj straszliwa siekiera To nie ma nic wspólnego z tymi samymi papierosami przedtem Piotr na to mówi "dusiciele"

Jest jedna ciekawa opowiadka Mianowicie w osiemdziesiątym drugim roku zapieczętowano, zaplombowano na jakiś czas salę kabaretu A potem owszem już te pieczęcie ściągnięto, ale nie wolno nam było grać spektakli kabaretowych Był bar otwarty i tyle I z tego co wiem była taka propozycja od strony odpowiednich czynników, że jeżeli nie będziemy grać to nam zabiorą lokal, a z kolei nie było zgody na granie

Ale jednak okazało się, że wyjście było, ponieważ gralismy od czasu do czasu moje recitale, które Piotr prowadził To się nazywało "Niepewna Pora" Piotr się chował kiedyś przed armatką wodną za planszę tego recitalu, na której napisano "Niepewna Pora" - prowadzi Piotr Skrzynecki

Schowal się za to Nie było sceny, tylko był taki z podestów ułożony ogromny krzyż Wokoło niego jakby przy stole siedziała publiczność, a z tyłu było stanowisko dla mnie do grania Wtedy właśnie zaczęliśmy taki żart, który do tej pory jeszcze się nie zdusił nikomu Mianowicie, Piotr wyłazi na salę i mówi to jest piesniarz, jest prawnikiem, zonaty, podobno mu zona teksty pisze, ma brodę i tak dalej W tym momencie ja na to Piotr muszę Ci w jakiś sposób odpowiedzieć A odpowiadam tak, że w tonacji G-moll zaczynam grać piosenkę "Największy błąd świata"

DARIUSZ BARŁCKI

Siedział na solidnej, ciemno politurowanej, dębowej ławie półmrocznego korytarza Komitetu Wojewódzkiego PZPR zastanawiając się nad przyczyną tego nagłego wezwania go "na rozmowę do sekretarza"

Roj niewesołych myśli kłębił się w jego głowie zmuszając do kolejnego sięgnięcia po papierosa, chociaż tyle razy przyrzekał sobie, że nie wypali już ani jednego

Od prawie dziesięciu lat był w partii "Zapisał się" - jak mawiano w jego środowisku - wtedy, gdy doszedł do wniosku, że jest to jeden z istotnych etapów realizacji młodzieńczego pomysłu - zostania dziennikarzem. Był wówczas na studiach polonistycznych, do których przykładał się z całą powagą nie tylko dlatego, że obarczeni liczną rodziną rodzice z trudem mogli posyłać mu co miesiąc 500 zł na akademik i stołówkę, ale przede wszystkim, że chciał być w przyszłości dobrym w tym co będzie robił - w dziennikarstwie. Tak postanowił jeszcze przed maturą i wierzył, że tak będzie

Ostro negatywny stosunek do "czerwonych" - jak nazywał ich ojciec - ulegał stopniowo stępieniu. Najpierw pod wpływem w miarę inteligentnej indoktrynacji w harcerstwie, a później w Związku Studentów Polskich, który ni stąd ni zowąd nagle przekształcił się w Związek z przydomkiem "Socjalistyczny"

Kiedy przez polską przetoczyła się gwałtowna fala zamieszek i protestów przeciwko rządowi Gomułki, ujął go - jak zresztą wielu innych - sposób, w jaki Gierek rzucił słynne pytanie "Pomożecie?" Pierwsze poczynania autokraty ze Śląska zdawały się potwierdzać jego deklarowane intencje "zbudowania Polski prawnorządnej i sprawiedliwej" jak krzyżowały tytuły gazet. Niewielkie doswiadczenie polityczne, brak dostępu do źródeł niezależnych oraz swoista pozytywistyczna filozofia znacznej części otaczających go rodaków "jesli istnieje już jakis ustroj, to w ramach tego ustroju cos trzeba zrobic dla tego biednego kraju" - wszystko to razem wpłynęło na stopniowe łagodzenie jego sądów, które zaszczylił mu rodzinny dom

Pod koniec studiów spostrzegł, że wielu jego kolegów - ze względów "strategicznych" - jak utrzymywali, uaktywniło się w różnych organizacjach będących w istocie "przybudówkami" tej jednej, której przywódca, płaczącym głosem w pamiętnym Grudniu prosił o pomoc - Narod. Niektorzy z tych kolegów brali nawet stypendia z instytucji, gdzie funkcja przemyślna państwowego odgrywała rolę dominującą

Wtedy przestraszył się, że sama wiedza wymieszona ze studiów nie wystarczy. Do ostatecznej jednak decyzji pchnął go przyjaciel jego wuja, u którego był na wakacjach Dziennikarz z zawodu tkwił od dwudziestu lat w jednej z redakcji partyjnego dziennika. Kiedy dowiedział się o jego planach stwierdził "Stary Masz oczywiście szanse dostac się do jakiejś gazety katolickiej, ludowej, zakładowej czy jakiejś innej. Zapewniam cię jednak, że w tym kraju i tak nie napiszesz niczego innego, niz w jakiejkolwiek gazecie partyjnej. Możesz co najwyżej zmienić odcień pod kątem "koloru" samej gazety, ale zasada pozostanie taka sama. Jesli zatem chcesz uprawiac tutaj ten cholerny zawod, zdecyduj się - wstap do partii, bądź aktywny, pokaz co umiesz. Widzisz przeciez, co się dookoła dzieje. Kto nie pojdzie z prądem, smialo do przodu, zostanie w tyle. Skonczysz ostatecznie jako nauczyciel w jakimś liceum ogólnokształcącym. Daj Boze - jak mówią marksisci - jesli w dużym mieście"

Zapisał się. W Komitecie Uczelnianym zapewniono go, że ich rekomendacja będzie miała istotny wpływ przy staraniach o przyjęcie na studium podyplomowe. Rzeczywiście. W stosunku do kandydatów nie partyjnych zastosowano pewną selekcję "według klucza" ustalonego w porozumieniu "bratnich partii". Ze

W ROCZNICĘ POWSTANIA SOLIDARNOŚCI

OPOWIADANIE AUTENTYCZNE

Dziennikarz

Specjalnie dla Echa Tygodnia
tekst autora krajowego

względu na ograniczoną ilość miejsc Magia owego zapisu działała również i przy staraniach o pierwszą pracę dziennikarską przyjęto go jako jednego ze współredaktorów zakładowego radiowęzła w jego rodzinnym mieście. Poprzednik został wyrzucony, kiedy - pod wpływem alkoholu pusił w eter (podobno przypadkowo) audycję "Radio Wolna Europa"

Zadowolenie stopniowo tłumilo skrupuły

- Towarzysz sekretarz prosi - wyrwał go z rozmyślan głos sekretarki. Wszedł do przestronnego gabinetu z dużym biurkiem, portretem Lenina, zielonym dywanem i biblioteką zapelnioną buletynami partyjnymi z "Dzielaniami wybranymi Włodzimierza Ilicza". W kącie stała nieodzowna palma

- Siadajcie, towarzyszu. Napijcie się herbaty czy wody mineralnej? Wezwaliśmy was w pewnej sprawie. W waszej sprawie. Od dawna przyglądamy się waszej pracy w radiowęzle, obserwujemy, oceniamy. Macie bardzo krytyczny stosunek do wielu spraw?"

"A więc to o to chodzi!" - przemknęła mu przez głowę jasna jak błyskawica myśl. "Jednak naczelny radiowęzła nie wytrzymał i "podkablował" mnie do KW". Od początku miał z tym na pienu. Ilekroć próbował ożywić program, wprowadzić do niego chociażby drobne zmiany, które przynajmniej w części pokrywałyby się z oczekiwaniami ludzi "z produkcji", słyszał zawsze tyradę swojego szefa. "My tutaj, towarzyszu, jesteśmy z klasą robotniczą od wielu lat, znamy jej potrzeby, rozumiemy ból łączki. Nie ma potrzeby ją trząść i siac niepokoju. Ludzie pragną spokojnie pracować, a nie wysłuchiwać, co im ma do powiedzenia jakiś tam student, którego ojciec musiał jak oni pracować w fabryce, żeby go wyżyć i dać mu wykształcenie. Ludzie pragną - powtarzam - spokoju, a nie wiecowania przy głośnikach". Podejmowane na początku próby dyskusji ucinane były zawsze argumentem "Redakcja musi trzymać się określonej linii politycznej wytyczonej przez plenum KW. Jesli się wam to nie podoba - złożcie rezygnację. Załatwimy wam inną, lepiej płatną pracę, na przykład w resorcie oświaty". Nigdy nie rozumiał na czym polega "określona linia", a wizja pracy w szkole zarysowana w przeszłości przez byłego w nim znajomego wuja budziła w nim najgorsze obawy

Tymczasem sekretarz kontynuował

- Widzicie, istnieje potrzeba, aby stworzyć coś w rodzaju czasopisma o zasięgu wojewódzkim, pisma krytycznego, ukazującego problemy ludzi pracy, nieprawidłowe funkcjonowanie administracji, braki i niedostatki, które dręczą szarego obywatela. Jesteście absolwentem dziennikarskiego studium. Wiecie, że pomogliśmy wam to studium ukończyć - teraz oczekujemy rewanzu. Gazeta będzie firmowana przez KW o problemy techniczne i organizacyjne nie macie się co martwić. Na najbliższym plenum przedstawimy waszą kandydaturę, która z pewnością zostanie przyjęta. Acha!

Oczywiście - zdajecie sobie sprawę z tego, że krytyka nie oznacza krytykanctwa. Powinna być konstruktywna, wskazywać rozsądne możliwości poprawy tego, co jest złe w naszym życiu społecznym

"Stek znanych mi z licznych przemówień i prasy partyjnej sloganów" - pomyślał. "Ale o co tu może chodzić? Po co jeszcze jedna gazeta z nadrukiem? Proletariusze wszystkich krajów łączcie się!" - zastanawiał się. Przypomniał sobie teorię, którą wygłosił do niego poufnie niedawno jeden z redaktorów podobnej, regionalnej gazety "Stary! Po VIII Plenum, które przebiegało w "serdecznej atmosferze partyjnej i troski o dobro kraju - jak głosiły komunikaty - Gierek i Jaroszewicz są skonczeni. Cały średni szczebel partyjny to wyczuwa, a nawet widzi. Widzi też, co ludzie robią i słyszy co mówią. "Bezpieczeństwo" zaostreżę represje w stosunku do opozycji, ale co mogą zrobić. Skoro już Tallenrand zauważył, że "bagnetami wszystko można załatwić - nie da się tylko na nich siedzieć". Gazeta - obojętnie, czy dziennik czy tygodnik, ma być wentylem bezpieczeństwa, ale też alibi na przyszłość, gdy wszystko zacznie się walić. Ci ze średniego szczebla powiedzą wtedy, że oni to dostrzegali, że "widzieli i podnosili także w swej gazecie, ale krytyka była odgornie tłumiona". Czy wyobrazasz sobie - jaki to będzie wazki argument przy zbliżającej się walce o koryto?"

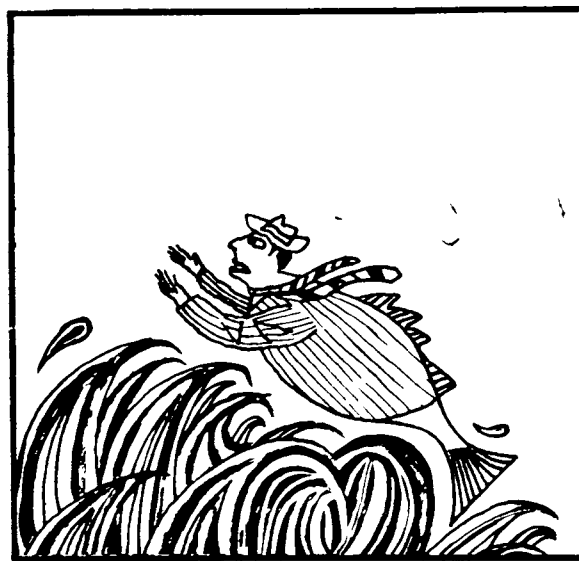
- Czy zgadzacie się, towarzyszu, czy też mamy wam to postawić jako zadanie partyjne do wykonania? - wyrwał go z rozmyślan głos sekretarza

- Muszę się zastanowić, mieć czas, przemyśleć sprawę, zorientować się bliżej w całej koncepcji - próbował zyskać na czasie

- Mogę zaczekać do jutra, czas nagli. Co do szczegółowego zarysu koncepcji porozumiecie się z towarzyszem kierownikiem z Wydziału Organizacyjnego. Do widzenia

Wychodząc pomyślał, że właściwie już się zgodził. Tak było już od dawna, że decyzje, które podejmowali inni w jego sprawach biernie akceptował. Nie, nie ze strachu, bo przecież w najgorszym wypadku mogłyby dostać nagane partyjne za odmowę wykonania zadania partyjnego i cofnięcie rekomendacji na stanowisko, które zajmował. Owa bierność wynikała raczej z obranej na początku drogi do celu - zostania w przyszłości prawdziwym zurnalistą. Płynął więc z prądem - jak radził mu ongiś przyjaciel wuja. Tylko że coraz częściej miał wrażenie, że płynie w jakiejś brudnej bryli, w której niektorzy próbują wyłowić dla siebie jakąś wątpliwą jakos rybkę. Nie mógł zrozumieć, jak może się tak ponizac, jak może znosić to ordynarne zwracanie się do niego przez "wy" i ten ton, w którym zmieszane były nutki protekcjonalności i bezgranicznego władztwa nad człowiekiem

Mijały miesiące. Pismo - pomimo braku papieru i materiałów poligraficznych - o czym donosiła prasa, ukazywało się regularnie. Pochlebiali mu ze zwracano się do niego "panie redaktorze

Zaczął należeć do smietanki towarzyskiej województwa, do dyspozycji dano mu samochód służbowy. Wreszcie udało się załatwić dla niego "w drodze wyjątku" telefon i zmianę mieszkania na większe. Poprawił się znacznie zarobki. Wszystko to wzbudzało w nim zadowolenie. W rodzinie zaczął się liczyć. Czasem tylko, gdy zostawał sam w czterech ścianach swego M-5 pojawiała się myśl "Co oni ze mnie zrobili? Czy jestem jeszcze sobą? Dokąd właściwie płynę?" Myśli te dość łatwo udawało mu się stłumić alkoholem, którego teraz w jego barku nie mogło opędzić się od sfory tych, którzy obawiali się, by nie stali się w najbliższym czasie obiektem "konstruktywnej krytyki" jego ciętego piora

Schemat tej krytyki był wypracowany. Zwykle wzywał go ktoś z sekretarza KW i dawał wtyczkę. "Wiecie - u towarzysza dyrektora X, prezesa Y czy naczelnika gminy, miasta, jest bałagan - trzeba o tym napisać". Albo - "Mamy sygnały, że napiszcie o tym. Jechał tam sam, albo posłał kogoś z redakcji". Bałagan był zawsze. Nie tylko tam. Dlatego z materiałem prasowym nie było kłopotu. Trzeba było tylko uważać, by przy okazji nie uderzyć kogoś, kto aktualnie znajdował się pod parasolem ochronnym któregoś z członków sekretariatu KW. W żadnym wypadku nie można było pozwolić sobie na aluzje, które wskazywałyby na złe rozwiązania systemowe

W lipcu 1980 r. w święto państwowe zwane Świętem Odrodzenia wraz z innymi wypinał piers, na której zawisł złoty krzyż zasługi. Uroczystość była podniosła, poczęstunek obfity. Przez moment tylko przeleciała mu przez głowę prozaiczna myśl - "Skąd ta szynka na stołach skoro nie można dostać jej w sklepach, a kolejki za kaszanką czy rosolami są coraz dłuższe? Szybko jednak porzucił i tę (jak wiele innych wcześniej) myśl, która mogłaby zepsuć dobry nastrój podniosłej uroczystości

Tymczasem zbliżał się gorący Sierpień. Nieuzasadnione przerwy w pracy - jak określała to prasa partyjna - mnożyły się jak grzyby po deszczu. Co więcej z zebranych partyjnych sekretarzy donosili, że pojawiają się dziwne reakcje ludzi. A to jakiś nauczyciel licealny nie przylączył się do "powszechnego potępienia amerykańskiej neutronowej broni masowego rażenia", a to inny towarzysz oświadczył, że ni stąd ni zowąd na zebraniu - że nie może dalej solidaryzować się z "czerwoną burżuazją", a to jedno z kolegów ukarało młodych ludzi, którzy szli całą szerokością jezdni zagrażając bezpieczeństwu ruchu drogowego, a faktycznie spotkali się aby przedyskutować niektóre kwestie polityczne, a to jakiś uczeń liceum skazywany został za "zasmiecanie ulicy przez wypisywanie hasel w miejscu nie przeznaczonym do tego"

Przypomniał sobie proroctwa przyjaciela z sąsiedniej redakcji. Miał wrażenie, że siedzi na beczce prochu. Na pracę

27 sierpnia - czwartek

Wschód Słońca 06 36 Zachód Słońca 19 48
Wschód Księżyca 09 37 Zachód Księżyca 21 20

Imieniny obchodzą Jozefa, Monika i Cezar

1635 - Zmarł Feliks Lope de Vega, pisarz hiszpański twórca teatru narodowego (ur w 1562 r)

1770 - Urodził się Georg Hegel, filozof niemiecki twórca wielkiego systemu filozoficznego którego podstawa jest dialektyczny rozwój idei (zm w 1831 r)

1885 - Urodził się Piotr Chodynowski, powieściopisarz i nowelista (zm w 1935 r)

1910 - Urodziła się Matka Teresa

28 sierpnia - piątek

Wschód Słońca 06 36 Zachód Słońca 19 64
Wschód Księżyca 10 39 Zachód Księżyca 21 44

Imieniny obchodzą Patrycja i Augustyn

1749 - Urodził się Goethe niemiecki poeta
1765 - Urodził się Tadeusz Czacki, działacz gospodarczy i oświatowy historyk, współzałożyciel Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Warszawie założyciel Liceum Krzemienieckiego przy którym zorganizował pierwszą w Polsce szkołę zawodową dla geometrow i mechaników, (zm w 1813 r)

1828 - Urodził się Lew Tolstoj

29 sierpnia - sobota

Wschód Słońca 06 37 Zachód Słońca 19 43
Wschód Księżyca 11 44 Zachód Księżyca 22 12

Imieniny obchodzą Sabina i Jan

1958 - Urodził się Michael Jackson

30 sierpnia - niedziela

Wschód Słońca 06 38 Zachód Słońca 19 42 1945 - Bezwarunkowa kapitulacja Japonii

GDZIE SIĘ ECHO

● Na ekran kin wchodzi kolejny film o Wietnamie tym razem reżyserowany przez Johna Irvina - "Hamburger Hill"

● Już 10-ego września rozpoczyna się doroczny filmowy "Festival of Festivals" Przypominamy o konieczności dokonania rezerwacji

M U Z Y K A

● 29-ego sierpnia na stadionie CNE wystąpi gwiazda muzyki rockowej - Tina Turner

● 30-ego sierpnia na tym samym stadionie wystąpi popularna obecnie gwiazda pop-rocka - Whitney Houston

S Z T U K A

● W Ontario Science Centre trwać będzie do 15-ego września wystawa futurystycznego malarstwa Georges'a Petrovicia

● Do 29-ego sierpnia w Yanoff Gallery otwarta będzie - połączona ze

sprzedażą - wystawa starych, francuskich plakatów, 119 Isabella Str

● Do 25-ego października w The Market Gallery - 95 Front St E trwać będzie wystawa rzadkich i ciekawych fotografii oraz programów teatralnych Wystawa zorganizowana została pod nazwą - "Celebrities in our City"

I N N E A T R A K C J E

● Do 7-ego sierpnia w kinie Cine-sphere (Ontario Place) trwać będą projekcje programu pt "Speedo", traktującego o tym, jak człowiek walczył z szybkością od zarania dziejów Cena biletu - 2\$

● Przypominamy, że już teraz można spędzić popołudnie w Wonderland (po godz 16tej) za poł ceny biletu

● Z przyjemnością informujemy Państwa o tym, że połączona część College St, pomiędzy Spadina i Bathurst nabrała zdecydowanie hiszpańskiego charakteru Nowo otwarte sklepy i restauracje (El Rancho, Oon Quixote i Cafe 414) pozwalają wieczorową porą odetchnąć atmosferę flamenco

DARRELL KENT REAL ESTATE LTD.

Tel. 766-4088
(24 hrs.)

205 Saint Marks przy Jane i Baby Point - 4-sypialniowy dom, z garażem, piękny ogród - nad RAVINE, cena \$ 185,000

4261 Camaro Ct - w pobliżu Parafii p w Sw Maksymiliana Kolbe, dom jednorodzinny, 6-letni, 4 sypialnie - \$239,000

29 Ellis Park Rd - Bloor i High Park, unikalny widok na Grenadier Pond - Luksusowa rezydencja - 4 łazienki, 3 kominki - \$579,00

37 Bonnyview Dr - przy Prince Edward Dr i Berry Rd - duży, 4-sypialniowy, na wielkiej parceli, wykończona piwnica - \$249,000

1322 Queen St - przy Lansdowne i Duffrin, restauracja plus 2 dwusypialniowe apartamenty - dochód roczny \$56,400 - cena \$589,000

478 Clendenan Ave przy Anette i Dundas - ogólny triplex Cena \$ 319,000

ZYGMUNT PRZETAKIEWICZ

Wschód Księżyca 12 52 Zachód Księżyca 22 46

Imieniny obchodzą Gaudencja, Roza, Feliks i Szczęsny

1935 - Zmarł Henri Barbusse, francuski pisarz i dziennikarz, redaktor "L'Humanite" (ur w 1837 r)

1940 - Zmarł Joseph John Thompson fizyk angielski twórca podstaw nauk o budowie materii, strukturze elektryczności, odkrywca elektronu, laureat Nagrody Nobla w 1906 r (ur w 1856 r)

31 sierpnia - poniedziałek

Wschód Słońca 06 39 Zachód Słońca 19 40
Wschód Księżyca 14 03 Zachód Księżyca 23 28

Imieniny obchodzą Izabela, Paulina i Rajmund

1840 - Urodził się Giovanni Verga, pisarz włoski, główny przedstawiciel weryzmu (zm w 1922 r)

1945 - Zmarł Stefan Banach, wybitny matematyk polski, współtwórca analizy funkcjonalnej, współzałożyciel czasopism matematycznych (ur w 1892 r)

1 września - wtorek

Wschód Słońca 06 04 Zachód Słońca 19 39
Wschód Księżyca 15 13 Zachód Księżyca -

Imieniny obchodzą Beatrycze, Bronisław i Idzi

1983 - Sowietci zestrzelili samolot koreańskich linii lotniczych, 269 osób poniosło śmierć

2 września - środa

Wschód Słońca 06 41 Zachód Słońca 19 38
Wschód Księżyca 16 19 Zachód Księżyca 00 21

Imieniny obchodzą Jan, Julian, Seweryn i Stefan

POLIMEX

PACZKI DO POLSKI

215 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2L6

TEL 537-7914

1575 Sismet Rd Unit 7, Mississauga, Ont

TEL 624-1965

PACZKI MORSKIE • PACZKI LOTNICZE

Oficjalny przedstawiciel

OWOCE CYTRUSOWE • SAMOCHODY • GOTOWKA DO RĄK • LEKI • BONY • KONTA

POLIMEX to najstarsza wyspecjalizowana firma wysyłkowa z Toronto Skorzystaj z jej usług

SZUKAMY SPONSORÓW

MISTRZ ciesielski z Gdanska z kilkunastoletnim doświadczeniem rzetelny odpowiedzialny, szuka sponsora Koszty pokryje z zoną pracującą w Toronto Tel (416) 889-0143

251 253

JESLI nie pracujesz w swoim zawodzie lub Twoje stanowisko jest nizsze od kwalifikacji - MOZESZ TO ZMIENIC JESLI ZGŁOSISZ SIĘ DO NAS

Gwarantujemy sukces JERZY PACZKOWSKI INFORMATION SYSTEMS MANAGER TEL 677-7136

253 264

ZAPRASZAMY
na WAKACJE na KASZUBACH

piękne jezioro, widoki i plaża, czyste powietrze

FRANCISZKAŃSKI OŚRODEK NA KASZUBACH

BOX 112 BARRYS BAY, ONT K0J 1B0

TELEFON OD 1-GO LIPCA (613) 756-2933 od 1 pm - 9 pm

W TYM ROKU MAMY NOWE ŁODOWKI I MATERACE

PROSZĘ ZAOPATRYC SIĘ WE WŁASNĄ POSCIEL I NACZYNIA KUCHENNE

U W A G A P O 14-TYM SIERPNIĄ ZNIZKA 20%

KAWIARNIA: Cafe Bistro "KRAK"

czynna cały sezon śniadania, obiady, kolacje

ODZYSKANE WŁOSY!

W 100% gwarantuję w ciągu 2 miesięcy

Prawdziwe włosy, z którymi mozesz spac, pływać, ćwiczyć, kąpać się, odzyskasz kontaktując się z mówiącym po polsku JANUSZEM

TEL biuro 925-5596, dom 533-5577

Ceny niższe niż podejrzewasz

Metoda niechirurgiczna od \$ 1300 do 2000

Metoda mikrochirurgiczna od \$ 3 tys do 13 tys

Broszurę można otrzymać wysyłając kupon

Name _____
Address _____
City _____
Postal Code _____
Phone _____

The GENTRY
1230A YONGE
TORONTO
M4T 1W3

HERBAL & NUTRITIONAL CLINIC
zawładania, ze

MARIA

DAGNIEWSKA

lekarz z Polski z długoletnią europejską i afrykańską praktyką w zakresie leczenia ziołami

przyjmuje

w poniedziałki, wtorki i czwartki od godz 10 rano do 8 wiecz przy 2299 Dundas St W 1st Floor Toronto, Ont M6R 1X7 TEL 537-7223

247 258

DOSWIADCZONA KOSMETYCZKA Z POLSKI

ZAPRASZAMIE Klientki do nowo otwartego zakładu LE VISAGE

(wejście przez Paris Studio)

2007 Bloor St West

TEL 766-0660

249 256

Dr ANNA R JAKUBOWSKA

LEKARZ RODZINNY

długoletnim doświadczeniem

w chorobach skóry

UPRZEJMIIE ZAWIADAMIA

O OTWARCIU GABINETU

LEKARSKIEGO

5353 DUNDAS ST W

(Tuż obok Kipling Subway Station)

pokoj 218, TEL 234-0700

Godzinny przyjęcie dni powszednie

wyjątkiem wtorków w godz 6-9 pm

soboty godz 10 am 3 pm

249 262

EVA ELECTRONICS
AT, XT COMPATIBLE COMPUTERS

COMPLETE SYSTEM 640 KB
2 FLOPPY DRIVES
MONITOR \$960 PRINTERS
MODEMS INEXPENCIVE
TEL 749-7728

WOJCIECH FILIPOWICZ

Pain Acupuncture Clinic
przyjmuje
w srody, piatki i soboty
2299 Dundas W
TEL 537-7223

''WOJTEK FIBAK CUP''

Prz z dwa ostatnie weekendy odbywał się na kortach "Eglinton Sports Centre" drugi polonijny turniej tenisowy - "Wojtek Fibak Cup"

Głównym organizatorem tego turnieju był Janusz Dorosiewicz - przyjaciel Wojtka Fibaka

Tylko się cieszyć, że są jeszcze wśród naszej Polonii ludzie, którzy próbują "cos" organizować, bo przecież każdy taki turniej, jest okazją poznania się, zawarcia nowych znajomości, których przecież tutaj w Kanadzie, za dużo nie mamy

Do tego każda jakakolwiek impreza sportowa jest podkreśleniem działalności naszej grupy etnicznej w tym kraju

Po udziale reprezentacji etnicznej Polski w piłkarskim "Toronto Mayor's Cup", mieliśmy teraz tenisowy, jakże udany turniej. Dlatego takim ludziom jak J Dorosiewicz trzeba pomóc, by w przyszłości ta impreza nabrała rozmachu i atrakcyjności. Tegoroczny turniej stał na wyższym poziomie, niż w roku ubiegłym

Od ćwierćfinałów można było obejrzeć wiele ciekawych spotkań

Finał gry pojedynczej mężczyzn, podobnie jak przed rokiem, wygrał Andrzej Sularz. Zawodnik ten, który w Polsce występował w I lidze (Gornik Wesoła) pokazał tenis wysokiej klasy. Bardzo dobry backhand, mądra gra przy siatce, dobra praca nog i silny serwis - to jego wielkie atuty, które pozwoliły mu spokojnie wygrać finał z P Lewandowskim, który grał zbyt nerwowo

Oto co powiedział uradowany zwycięzca

A P Który finał był trudniejszy?

A S Mimo, że tegoroczny turniej był na wyższym poziomie, to jednak ubiegłoroczny finał był cięższy

A P Jak długo jesteś w Kanadzie?

A S Około 6 lat

A P Czy nie myślałeś tutaj o tenisowej karierze?

A S Pierwsze dwa lata były bardzo trudne. Podobnie jak większość z nas borykałem się z wieloma problemami. W tym okresie było bardzo mało miejsca na tenis. Nie znałem wtedy nikogo, kto mógłby mi pomóc wejść do tutejszego "tenisowego świata". Obecnie jest już za późno na wyczynowy tenis, ale pracuję jako instruktor tenisowy i cieszę się, że mogę robić to, co sprawia mi wielką przyjemność

W turnieju "Wojtek Fibak Cup" pojawiła się, kto wie, czy nie nowa, przyszła gwiazda. Mam na myśli 11-letnią Tobi Rakic, zwyciężczynię turnieju pan. Ta mała wzrostem, ale wielka sercem córka Polki i Jugosłowianina zademonstrowała, jak na swój wiek bardzo dobry tenis. Na korcie porusza się, jak żywe srebro. Tobi wygrała ostatnio turnieje juniorów w Waterloo, Cambridge i London. W "Ontario Champion" - Under 12 była druga w singlu i deblu

Jednak ta dziewczynka, nie ma sponsora, trenera, który odpowiednio pokierowałby jej karierą. Zbliża się zima. Zeby rozwijać talent, trzeba grać bez przerwy, w zimie - w hali. Rodzicowi Tobi nie stac na drogą opłatę wszystkich rzeczy z tym związanych. Może wśród naszej Polonii znajdzie się ktoś, kto poda rękę małej, przesympatycznej dziewczynce

O ogólnie podsumowanie turnieju poprosiłem Janusza Dorosiewicza

"Poziom tegoroczny turniej był wyższy niż rok temu, chociaż zwyciężył ten sam zawodnik, ale np Adam Arent, który w ubiegłym roku był w finale, przegrał tutaj już w ćwierćfinale

Jedynym, który miał szansę wygrać z A Sularzem był P Kowalewski. Wygrał on pierwszego seta i gdyby nie wiatr, to kto wie, czy nie miałby większych szans

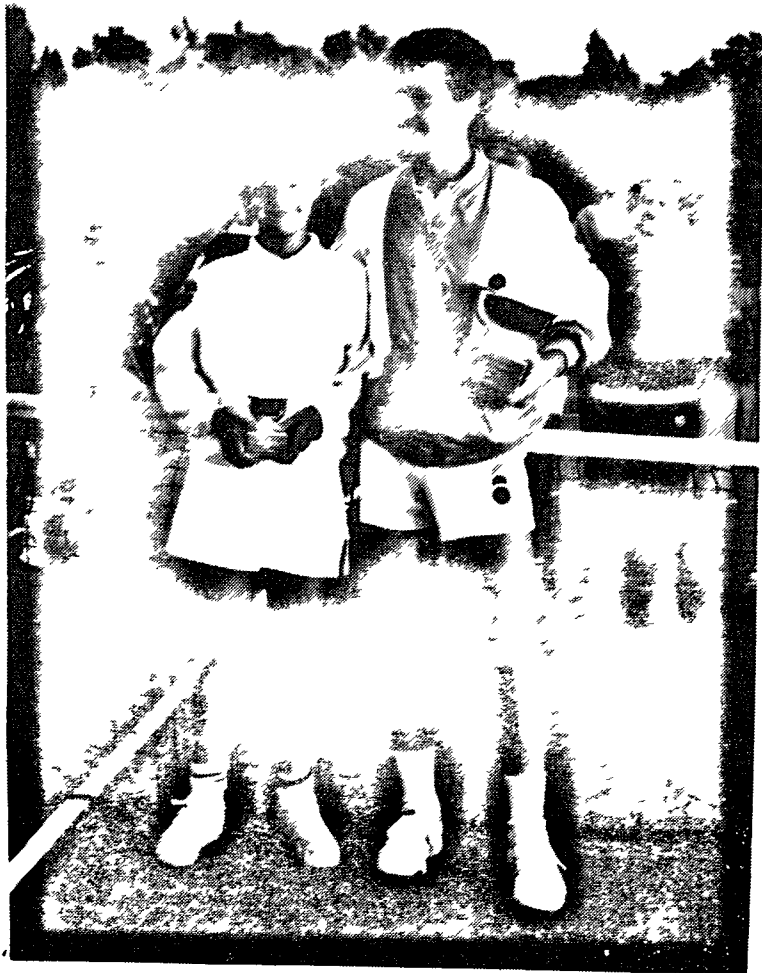
W tym roku było dużo więcej zawodników w singlu, mecze były bardzo ciekawe, a od "ćwiartki" niektóre były na poziomie I ligi w Polsce. Debel był również interesujący i kilka par prezentowało wysokie umiejętności. Z grą podwójną mieliśmy trochę problemów, ponieważ nie wszyscy przychodzili na czas i powstał konflikt czasowy. Jednak większość zawodników wykazała dużą dyscyplinę, zrozumienie i uważam, że jest sens robić turniej w dalszym ciągu, większość docenia to i "Wojtek Fibak Cup" będzie kontynuowany i będzie się rozrastał

W tym roku wzięły już także udział panie i juniorzy

Turniej juniorów jest m innymi po to, by wyłowić talenty, którym w jakiś sposób będą chciały pomóc. Istnieje szansa, że Andrzej Sularz, który uczy tenisa w klubach, poświęci im trochę czasu. Mam tu przede wszystkim na myśli bardzo utalentowaną Tobi Rakic. Może w przyszłości założymy polską szkołę tenisową. To są na razie plany, ale miejmy nadzieję, że do spełnienia ich dojdzie

A P Dobrze byłoby gdyby ten turniej znalazł "dobrego" sponsora?

- Im więcej znajdzie się firm - kontynuuje A Dorosiewicz - tym bardziej będzie nas stac na lepszy i ciekawszy turniej. Zeby zorganizować to wszystko, trzeba mieć 2-3 tys \$ Dobre sponsorstwo będzie naszym celem w przyszłym roku i rozwiąże wiele spraw. Uważam, że po takim turnieju powinien odbyć się bankiet. Na korcie każdy chce wygrać i ludzie są bardziej twardzi niż w życiu i wychodzą niekiedy z nich cechy, które niekoniecznie są ich cechami głównymi. Na pewno jakiś bankiet po takim turnieju złączyłby ludzi, którzy przez moment mogli być skłóceni. Poza tym na takiej imprezie nasza Polonia mogłaby się bardziej poznać

A P W przyszłym tygodniu wyjeżdża pan do USA na US-Open, gdzie spotka się pan z Wojtkiem Fibakiem. Proszę go pozdrowić bardzo w imieniu czytelników "ET". Wierzmy, że spotkamy w przyszłości tutaj p Wojtka?

- Dziękuję, będę się starał, żeby Wojtek się tutaj zjawił, przez co umocniłby bardzo pozycję tego turnieju - zakończył A Dorosiewicz

P S Jak już wspominałem w ubiegłym tygodniu, wszystkie nagrody dla tego turnieju ufundował nasz znakomity tenisista - Wojtek Fibak. Jak dobrze, że powstał ten turniej, który w jakiś sposób jest symbolem szacunku dla tego, co osiągnął p Wojtek na kortach całego świata

ADAM POLANSKI

WYNIKI

Gra pojedyncza mężczyźni - półfinały

A Sularz - P Kowalewski 2-6, 6-4, 6-1
P Lewandowski - Z Garnarcz 6-1, 5-7, 6-3
Finał A Sularz - P Lewandowski 6-1, 6-3

Gra podwójna mężczyźni - półfinały

W Sobczak / B Zdzienicki -
A Arent - P Klim 1-6, 3-6
Z Garnarcz / J Słubowski - P Łazowski
M Nicpon 2-6, 6-0, 5-7
Finał P Łazowski / M Nicpon - A Arent
P Klim 6-3, 6-7, 7-6

Gra pojedyncza pan - półfinały

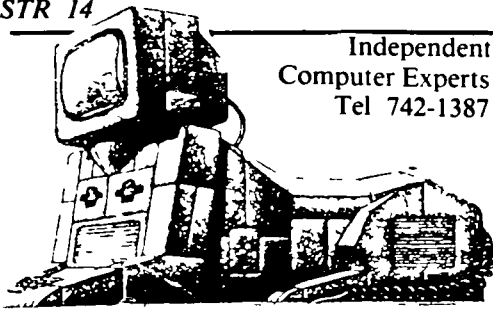
B Lech - B Malczak 6-2, 6-0
T Rakic - E Malczak 6-2, 6-0

Gra pojedyncza juniorów - półfinały

M Podoski - D Hrvcanuk 7-5, 6-3
A Baranowski - M Farmus 6-1, 6-3
Finał A Baranowski - M Podoski 7-6, 6-4

Na zdjęciach: Zwycięzcy gier singlowych Tobi Rakic i Andrzej Sularz (tu gorzej) A Sularz w akcji (w środku) i organizator turnieju A Dorosiewicz (na dole)

Zdjęcia ADAM POLANSKI

Independent
Computer Experts
Tel 742-1387

IBM PS/2

SZTUCZNA INTELIGENCJA

Zeszły rok nie okazał się zbyt pomyślny dla firmy IBM. Obrót wyniósł zaledwie \$51,3 miliarda, a dochód nie przekroczył \$4,8 miliarda. Zepchnęło to IBM na drugie miejsce na liście najdochodowszych firm w USA. Najbardziej ucierpiała sprzedaż mikrokomputerów. Przyparte do muru przez firmy produkujące tanie kopie popularnego Personal Computer, firma IBM zdecydowała się wypuścić na rynek nowy typ mikrokomputera do użytku osobistego. Jest to tzw. PERSONAL SYSTEM 2. Nie wiadomo jeszcze czy nowy system okaże się sukcesem, ale nie sposób pominąć tego wydarzenia milczeniem. Już na pierwszej prezentacji systemu, która odbyła się na wiosnę tego roku w Miami na Florydzie, zjechało się ponad 2000 sprzedawców komputerów.

System ten, na który składają się obecnie Model 30, 50, 60 i 80, jest całkowicie odmienny od standardu IBM PC. Różni je zarówno rozwiązania techniczne urządzeń, jak i ich oprogramowanie. Do najważniejszych należą:

- 3 1/2 calowe pamięci dyskowe (zamiast 5 1/4 cala),
- nowy standard interfejsu (system bus),
- dwa nowe standardy wysokiej jakości "graphics",
- nowy system operacyjny OS/2,
- rozmieszczenie poszczególnych modułów procesora
- kanały wejścia/wyjścia bazujące na DMA

Dla użytkownika komputera IBM PC, największą trudność w przestawieniu się na IBM PS/2 stanowić będzie pamięć dyskowa i system operacyjny OS. Wszystkie programy i dane rezydujące na 5-calowych elastycznych dyskach, przepisane muszą być na 3 1/2-calowe dyski PS/2. Rozwiązanie oferowane przez IBM, tzw. Data Migration Facility, jest niezwykle czasochłonne. Komputery PC i PS łączą się specjalnym do tego celu adapterem poprzez równoległy kanał drukarki. Specjalny program przesyła programy z PC do PS. Nie można przy tym przesyłać programów z PSA do PC.

Innym rozwiązaniem jest nabycie dodatkowej 5-calowej zewnętrznej pamięci dyskowej do komputera PS i kopiowanie poszczególnych zbiorów używając komendy "COPY". Jest to o wiele szybsze i wygodniejsze, gdyż w ten sposób można również przenieść zbiory z komputera PSA do PC. Zaznaczyć tu trzeba, że pojemność dysku 3 1/2-calowego wynosi standardowo 720 tysięcy bajtów w porównaniu z 256 tysiącami bajtów dysku 5-calowego. Dyski o podwójnej gęstości zawierają 1 mln i 440 tys. bajtów. Używam dyski 3 1/2-calowe już od kilku lat i muszę przyznać, że są one o wiele wygodniejsze. Mieści się na nich więcej programów, rzadziej ulegają one uszkodzeniu i zajmują znacznie mniej miejsca.

Stała pamięć dyskowa ("hard disc") zawiera 20 MByte'ów w modelach 30 i 40. Modele 60 i 80 wyposażone są w pamięć o pojemności 44 MByte'ów. Pamięci te są stosunkowo wolne. Średni czas dostępu wynosi odpowiednio 80 milisekund (20 MB) i 40 ms (44 MB). Dla porównania,

niektóre z klonów PC AT mają czas dostępu rzędu 28 milisekund. Na osłode IBM oferuje dodatkowo szybsze pamięci dyskowe o znacznie większej pojemności. Przykładowo pamięć 185 MByte'ów ma czas dostępu 28 milisekund.

Pamięć operacyjna posiada, odpowiednio 640 tys. (Model 30), 7 mln (Model 50) i 15 mln (Model 60) bajtów. Skorzystają na tym produkty "sztucznej inteligencji", gdzie programy wymagają olbrzymich i szybkich pamięci. Żeby łatwiej uzmysłować sobie progres w pamięciach operacyjnych, podam przykład z przeszłości.

Dziesięć lat temu instalowano w ośrodkach obliczeniowych w Polsce radzieckie komputery jednolitego systemu Riad-22 wyposażone w pamięć operacyjną 128 tys. bajtów. Były to duże komputery (tzw. "mainframes") zajmujące obszar dużego pokoju i wymagające kilkusobowej obsługi. I pomyślcie, że na moim biurku stoi teraz komputer, którego moc przekracza moc wielu komputerów Riad.

PS/2 Model 30 bazuje na mikroprocesorze INTEL 8086 pracującym z zegarem 8 MHz. Model 50 i Model 60 mają procesor INTEL 80286 z zegarem 10 MHz, a Model 80 ma procesor INTEL 80386 z zegarem 15 MHz. Procesor i dyski mają największy wpływ na szybkość przetwarzania programów. Typowe programy, takie jak LOTUS, dBASE III przetwarzane będą kilka razy szybciej na komputerze PS niż na komputerze PC. Tym nie mniej, tylko Model 80 pochwalic się może szybkością znacząco większą od PC AT. Na zwiększenie szybkości komputera mają wpływ również kanały wejścia/wyjścia oparte o bezpośredni dostęp do pamięci bez obciążania procesora.

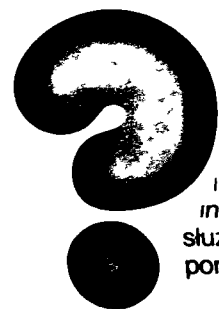
PS/2 wyposażony jest w kontroler graficzny z wieloma ulepszeniami. Pozwala on na generowanie znaków składających się z matrycy 9x16, a nawet 12x20 (dotychczas

8x14) co daje w efekcie dużo wyraźniejszy tekst. Obrazy składają się z 640x480 punktów. Do kontrolera podłączyc można jeden z 4 dostępnych obecnie monitorów. Monitor monochromatyczny 8503 pozwala na wyświetlanie obrazów czarno-białych w 64 odcieniach szarości. Monitory kolorowe, takie jak 8514, pozwalają na wyświetlenie obrazów składających się z 1024x768 punktów w 256-ciu kolorach, wybranych z "zestawu" 262144 możliwych kolorów.

Duża szybkość i duża pojemność ekranu stawia ten monitor na czele monitorów stosowanych do opracowywania publikacji (desk-top publishing).

Wszystkie modele PS/2 mogą używać systemu operacyjnego DOS 3.30. Oznacza to, że programy napisane dla IBM PC będą w większości pracować na PS/2. IBM oferuje jednak dodatkowo nowy system operacyjny, tzw. OS/2, który posiadać ma bardzo mocno rozbudowane funkcje do pracy w sieciach komputerowych. Osobiście jestem przekonany, że OS wyeliminuje mocno już przestarzały, jednoprogramowy DOS.

Ceny modeli PS/2 nie wyglądają na razie zbyt zachęcająco. Najtańszy Model 30 kosztować ma powyżej \$2500, a cena Modeli 60 i 80 przekroczyć ma \$10 000. Nie ma jednak co czekać na szybkie pojawienie się kopii PS/2. W przeciwieństwie do PC, IBM PS/2 ma być komputerem o architekturze zamkniętej. Najlepiej jednak mimo wszystko jeszcze trochę poczekać i zobaczyć, jak potoczą się losy tego nowego mikro-dziecka komputerowego giganta.

Czy jesteś już członkiem Credit Union św. Stanisława i św. Kazimierza instytucji, która służy Polonii od ponad 40 lat

Dysponujemy szeregiem usług, które mieszczą w sobie kompletny serwis bankowy,

- Personalne Konta Czekowe
- Konta Dienne
- Krotkoterminowe Certyfikaty
- Fundusz Emerytalny
- Pożyczki Personalne
- Pożyczki Hipoteczne
- Ciągłe Kredyty
- Płacenie Świadczeń
- Skrytki Bankowe

a także szereg innych
Pięć biur o dogodnej dla Polonii lokalizacji czeka na Ciebie
Dogodne godziny urzędowania
Ponad sto milionów wkładów

Skorzystaj z dorobku Polonii
Zapisz się do

**Credit Union
św. Stanisława
i św. Kazimierza**

220 Roncesvalles Ave
tel 537-2181

12 Denison Ave
tel 863-0996

2987 Bloor St W
tel 236-1225

4260 Cawthra Rd
tel 848-4303

Dokonczanie ze str 11

redakcyjną miał coraz mniej czasu. Coraz częściej wysyłany był do zakładów pracy jako pełnomocnik KW "badacz nastrojów społecznych". Polegało to na prowadzeniu rozmów z sekretarzami komitetów zakładowych, którzy byli wystraszeni jeszcze bardziej od niego i coraz mniej rozumieli.

Kolejne dni przyniosły brzemienne w skutki wydarzenia: Gdansk, Szczecin, Jastrzębie, Porozumienia, Solidarność i "Solidarność". I te bramy ubrane w kwiaty - jak pisał poeta tamtych dni.

Ze zdumieniem odkrywał sens tego, co się dzieje. Prosił ludzi mówili to, co od dawna czuł, ale głęboko ukrywał przed swymi mocodawcami.

Patrzył na swych pryncypałów i otaczającą ich klientelę z obrzydzeniem - zapominając, że sam do niej należał - gdy spotykali się na mafijnych naradach, by o "klasie robotniczej", której mieli "przewodniczyć" mówili "oni", albo gdy ustalali w jaki sposób i którego z nich rodziny należało "zabezpieczyć przed nieodpowiedzialnymi elementami". Z ich oczu wyzierało ichorzość i nikczemne pragnienie znalezienia sposobu, aby oszukać rozszalałą robotniczą i chłopską zwiast.

Szczerze ucieszył się, gdy mu zakomunikowano, że wielkoprzemysłowa klasa robotnicza jednego z większych zakładów pracy zyczy sobie - poprzez organizację partyjną, by jego gazeta była redagowana w zakładzie pracy, a nie w KW. Ongiś "pryncypalny" Sekretarz teraz jemu pozostawił decyzję przeniesienia redakcji. Nie omieszkał wprawdzie dodać, że gazeta powinna stymulować "kanalizować" nastroje kierując je we właściwym kierunku, ale widac było iż on

sam nie wierzy już w powodzenie takiej koncepcji.

Tymczasem ludzie stawiali dalsze zadania. Publikował je zapamiętałe bez ingerencji cenzury. Czuli się nareszcie dziennikarzami służącym proletariuszom z hasła pod tytułem swego czasopisma. Z zapałem zaangażował się po stronie tych, którzy żądali przeniesienia nowo budowanego budynku Komitetu Wojewódzkiego na dom pomocy społecznej lub przychodnię. Ostro skrytykował wypowiedź jednego z bonzów, że "adaptacja będzie więcej kosztowała, niż wystawienie nowego budynku". Zdecydowanie zaatakował przywiezionego w teczkę do wybrania sekretarza i doprowadził z pomocą innych do ustąpienia poprzedniego.

Kiedy zebrało się burzliwe plenum w tej i wielu innych ważkich sprawach województwa był już sobą. Od dawna tłumione uczucia autoobrzydzenia, że pozwolił z siebie zrobić małego człowieczka, marionetkę, istotę bez czci i wiary pchnęły go do czynu. Wiedział, komu "zawdzięcza" to upodlenie, zdeptanie godności ludzkiej. Wiedział też, że był jednym z nich, że czołgał się przed nimi jak robak, a teraz byłby razem z nimi i radził czy budynek KW ma być siedzibą "towarzyszy" czy też przypisać tysiącom chorym, zmęczonym życiem, samotnym i opuszczonym ludziom. Poczuli, że dojrzał w nim ostateczny zamiar.

Na pierwszej stronie, obok sprawozdania z obrad plenum umieścił dużą, wyraźną fotografię dorodnych rozpychających się przy korycie tuczników. Żeby nie było wątpliwości nakazał podpisać "Świnie". Piśmo trudno sprzedające się od

miesiący rozszło się w nadzwyczajnie szybkim tempie.

13 grudnia 1981 r. załomotali w nocy do jego drzwi. Wygłosili formułkę o internowaniu okazując decyzję komendanta wojewódzkiego MO. Dowodzący oficer uśmiechnął się z satysfakcją. "A jednak, świnie miały rację".

Kiedy wyszedł z ośrodka internowania był bez pracy, bez szans podjęcia pracy o której marzył, bez złudzeń, że ktokolwiek mu pomoże.

A jednak. Znalazł pomoc wśród tych, którzy w sierpniu 80 roku pamiętali jego redakcję w zakładzie pracy, kiedy razem przybierali bramy kwiatami. "Dziennikarzem, to ty już, sieroto, nie będziesz, ale możesz być dobrym spawaczem. Jest kurs - zapisz się".

Zapisał się, ale tym razem nie popełnił omyłki. Zarabia niezłe, wyjechał raz nawet na budowę eksportową, ożenił się, założył rodzinę. Jest prawie szczęśliwy. Dlaczego prawie? Bo nie może wymazać z pamięci tego, że marzeniem jego życia było zostać dziennikarzem.

MARGOR ELECTRIC RESIDENTIAL COMMERCIAL INDUSTRIAL

- Zakładanie nowych, renowacja instalacji elektrycznych
- Montaż, naprawa urządzeń elektrycznych oraz elektrycznych

MAREK
TEL 239-0868

METRO LIC E 1843

KŁOPOTY Z ANGIELSKIM

Redaguje ALEKSANDER PIEKARSKI

POCHWAŁA KUJONA

Gdyby nie koszmarny wymowy angielski byłby z głowy

Kujon to czasami "bardzo pilny uczeń" pracowity jak kowal nie szczędzący czasu by wszystko co trzeba nauczyć się (czyli wykuc) na pamięć. Najczęściej jednak kujonami nazywamy uczniów w zasadzie mało inteligentnych, lecz starających się swoje braki umysłowe zasłonić parawanem wiadomości wykutych na pamięć bez głębszego zrozumienia treści. Stąd kujon nie cieszy się sympatią ani uznaniem po obu stronach barykady tak koledzy jak i nauczyciele zowią dla kujonów pogardę.

Przeciętnie uzdolniony człowiek broni się przed mechanicznym uczeniem się na pamięć. Każdy tak zdolniak jak i przeciętniak chce uczyć się ze zrozumieniem. Stąd wynikają ogromne opory ze strony tych ludzi przy nauce obcego języka. Nie chcą słyszeć o mechanicznym uczeniu się na pamięć całych zdań. Chcą rozumieć dlaczego tak się mówi, a nie inaczej, chcą znać zasady gramatyki. Czy to złe, czy dobre? Chciałbym być właściwie przez Czytelników zrozumiany, więc proszę o zwolnienie tempa czytania by nie przeoczyć rzeczy ważnej.

Po pierwsze nasza bezwzględna pogarda dla kucia na pamięć jest nieuzasadniona i niezgodna z naszą praktyką życiową. Szanowny pan doktor nigdy by lekarzem nie mógł zostać, gdyby przez rok czasu nie wkuwał mechanicznie na pamięć łacinskie terminy ze szczegółowej anatomii człowieka. Prawnicy musieli na pamięć wkuwać szereg zasad Prawa Rzymskiego, dalej astronomowie, biolodzy, cybernetycy, wszyscy specjaliści nie obe-

szli się bez wkuwania na pamięć rzeczy koniecznych. Ci bardzo mądrzy ludzie przy nauce języka obcego zakładają z góry absurdalną zasadę "ja mam taki specjalny umysł, że nie potrafię mechanicznie uczyć się na pamięć, bo nie jestem kujonem, jestem INTLIGENTNY, jestem intelektualistą, mam pamięć nie dosłowną lecz logiczną" same bzdury, dyrdymałki przybrane bukiem zargonu naukowego nie mające żadnego związku z rzeczywistością. Einstein nie zostałby Einsteinem, gdyby kiedyś tam nie wykucł na pamięć tabliczki mnożenia, której nie da się zrozumieć, tylko trzeba się jej nauczyć bez przedwczesnego mędrkowania, bez przedwczesnego zanudzania pytaniami po co, dlaczego?

Nie można być aktorem bez umiejętności wkuwania na pamięć olbrzymich tekstów. A z aktora można potem zostać prezydentem niemałego kraju, prawda? Nie można zostać znawcą literatury bez wkucia na pamięć nie tylko wierszy, lecz także długich fragmentów prozy.

W powyższych dyscyplinach kucie na pamięć nie stanowiło wyłączności metody uczenia się.

Przy nauce języka obcego na szczeblu podstawowym, średnim i zaawansowanym NIC nie uchroni człowieka przed koniecznością uczenia się na pamięć nie tylko słów, lecz także całych zdań, CAŁYCH DIALOGÓW! Niejednemu przykro czytać. Wiem. Dlatego teraz osłabiam gorzką pigułkę prawdy prawdziwym marcepanem.

Przy nauce gramatyki, w miarę upływu czasu trudności wzrastają, gramatyka staje się coraz trudniejsza. Natomiast przy nauce na pamięć (otwierac dzioby, bo polecie marcepan) w miarę upływu czasu metoda ta staje się - CORAZ ŁATWIEJSZA, - CORAZ PRZYJEMNIEJSZA uczucie nudy ustępuje, a narasta uczucie przyjemności i zadowolenia!

Jeśli chcemy mówić po angielsku (czy w innym obcym języku) musimy przyjąć postawę kujona. To musi dominować. Bez tego po prostu nie nauczymy się mówić o czym przekonali się Czytelnicy z kilkuletnim już pobytym w Kanadzie. Wszelkie nasze "inteligentne" próby zrozumienia zasad języka okazują się jałową spekulacją, z której nie widać żadnych rezultatów! Zadnych! Nikt nie ma odwagi pochwalić się przed swoimi bliźnimi tym, że jest kujonem angielskiego. No i kujony w szybkim czasie, bo już po paru miesiącach dają sobie radę z mową, choć może nie znają zasad gramatyki. Osoby uważające siebie za coś lepszego od kujona przeważnie w mowie angielskiej ani me, ani be, ani kukuryku. Prawda?

METODA CUD w praktycznym zastosowaniu

W poprzednim numerze "Echa" na tym miejscu opisałem metodę CUD obiecując uzupełnić ją praktycznymi wskazówkami jej zastosowania. Metoda CUD polega w głównym zarysie na tym, że uczymy się tą metodą bez słownika, bez gramatyki, bez nauczyciela i osiągamy powodzenie jeśli przystąpimy do nauki tą metodą BEZ LENISTWA, co niestety rzadko komu się udaje. Tę metodę opracował SCHLIEMANN, i tę metodę stosowało i kontynuuje do dziś dnia niemieckie wydawnictwo samouczków do wielu języków obcych firmy Langenscheidt.

1 Od czego zacząć? Od wyboru książki oczywiście w języku polskim. Musi to być wierny przekład powieści angielskiej bez skrótołów!

Dla przykładu niemiecki Langenscheidt oferował swoim uczniom dla nauki polskiego języka jedną ze współczesnych powieści Stefana Zeromskiego! Dla języka angielskiego wydawca ow służył "Opowieścią Wigilijną" Karola Dickensa. Możemy tym się posłużyć.

2 Drugim krokiem będzie znalezienie angielskiego oryginału co nie jest rzeczą trudną. Zamiast Karola Dickensa można użyć na przykład "Amerykanin" Howarda Fasta lub cokolwiek innego. Najlepiej sięgnąć po powieść współczesną. Niezłym może być "Martin Eden" Londona z uwagi na łatwość zdobycia polskiego przekładu.

3 Dalsze kroki opisane są w poprzednim numerze "Echa". Tu wyjaśniam, że nie należy kurczowo trzymać się tej jednej, jedynej książki. Po paru tygodniach trzeba ją uzupełnić dialogami z tradycyjnych podręczników.

4 Jeżeli na metodę CUD nie możemy poświęcić nie mniej niż dwie godziny pracy dziennie (codziennie bez wolnych sobot i niedziel) to lepiej wcale nie zaczynać.

Powodzenia wytrwałym!

Obiecany "drugi człowiek" który potwierdził słuszność i skuteczność metody CUD to polski dziennikarz Zygmunt Broniarek.

W następnym numerze "Echa" podamy nieco szczegółów "kariery językowej" tego ciekawego człowieka. A potem? Potem będziemy przedstawiać polskich poliglotów żyjących w Toronto!

PUŁAPKI SŁOWNICTWA

GOLF po polsku oznacza nie tylko rodzaj gry sportowej, lecz również sweter lub koszulę z wysokim kołnierzem wokół szyi. Po angielsku natomiast wyżej opisany rodzaj garderoby zowie się TUR TLENECK czyli dosłownie "szyja morską żółwią". Lądowy żółw zaś to TORTOISE.

SMOKING jest po polsku rodzajem męskiego stroju wieczorowego, młodym często z frakiem. Ta nazwa nie przyjęła się w języku angielskim, natomiast my Polacy z Niemcami zaakceptowaliśmy ją w naszych językach. Ten strój Angolicy nazywają DINNER-JACKET, a Kanadyjczycy i Amerykanie TUXEDO.

Aleksander Piekarski

POLACY NIE GĘSI I SVOJE IDIOMY MAJĄ

Kłasc uszy, tul c uszy - o zwierzęciu zbliżać uszy do głowy, o człowieku stawiać się pokornym, posłusznym.
Swidrowac uszy albo w uszach = wwoływać przykre wrażenie słuchowe.
Nastawiac (nadstawiac) ucha = słuchać pilnie, uważnie.
Słuchac jednym uchem (a drugim wypuszczać) = słuchać nieuważnie, lekceważąc.
Sirzyc uszami = o zwierzęciu poruszać postawionymi uszami, o człowieku nad słuchiwac lub podsłuchiwac.
Puszczac cos mimo (koło) uszu = nie słuchać, lekceważąc.
Natrzec komus uszu = udzielić ostrej nagan.
Po uszy np zakochany = bardzo, bardzo.
Miec kogos lub cos po uszy = mieć czegoś dosyć w sensie znudzenia np mieć po uszy ciągłych pouczeń dziadka.
Nalala się komus woda do uszu = miał przykre doświadczenie, nawet bolesne.

Ucho ma dwie liczby: wiele np garniec i wiesz na torbę lub siatka na zakupy mają UCHA. To jest liczba mnoga. Człowiek czy kot ma USZY. To jest liczba podwójna, która w polskim języku używana jest jedynie w tym rzeczowniku oraz w podobnym oko oczy (człowieka czy zwierzęcia) i ok (np w sieci rybarskiej). Przed wieloma rzeczownikami miały liczbę pojedynczą: pociąg, namiętność, brrr.

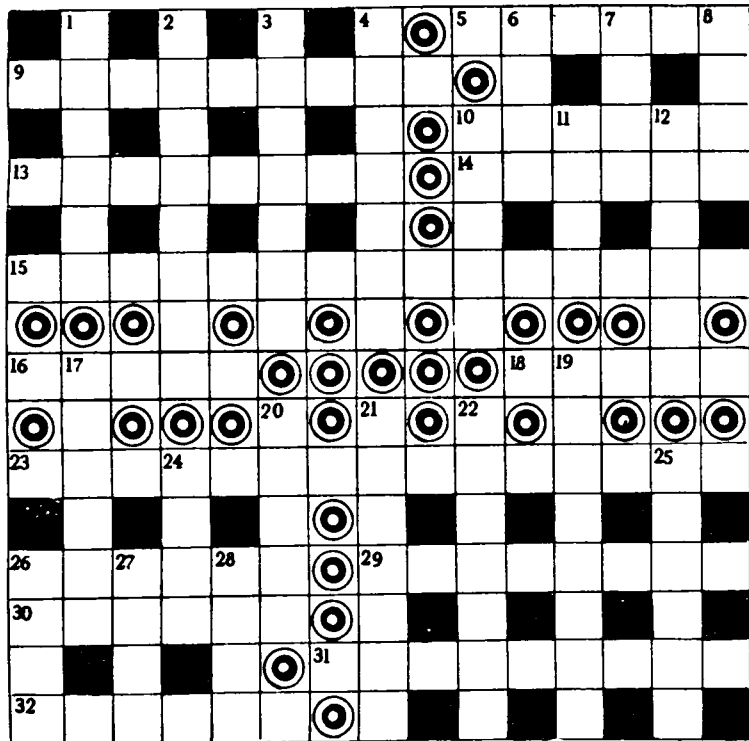
Aleksander Piekarski

WRÓZENIE Z KART

Jako pasowid i mistrz Wiedzy T... nie czuję tam myśli Czytelników. Wiem stąd że nie przypadł do gustu mój cykl o wróżeniu z kart typu Tarot. Rozpocznę więc nowy cykl o wróżeniu ze zwykłych kart to znaczy z takich jakimi posługiwali się w Polsce grając w brydza kierki, durma 66 w wstaciach czy coś jeszcze innego. Do wróżenia użyjemy talii 32 listkowej o zmieszanej do siodełek. Takiej talii używa się do gry w pokera (europejskiego) w skrajnie innych gier. W Kartach w sprzedaży są wyłącznie pełne talie 52 listkowe. Z takiej talii układamy karty do dwójki do szóstki jako niepotrzebne nim. Sposoby odczytywania istnieją różne. Podam jeden z najpopularniejszych i najtrudniejszych.

CDN
Mistrz ALI

Krzyżówka własna z dobrymi nogami

Pozomo

- 5 Rosnie na korze i liściach drzew
- 9 Muzyczny instrument szarpany
- 10 Dawniej bucik wciągany bez zapinania
- 13 Tytuł nadawany po ukończeniu studiów
- 14 Okrasa
- 15 Odstępstwo od swych przekonań
- 16 Krzew
- 18 Magazyn
- 23 Sojusznik
- 26 Znanca budowy i dziejów Ziemi
- 29 Zajmuje się źródłosłowiem
- 30 Wielka flota wojenna
- 31 Rozporządzenie
- 32 Materiał opatrunkowy

Pionowo

- 1 Ryzyko w grze
- 2 Część nielężności płótna z góry
- 3 Dziecięce obcisłe spodnie z dziurkami
- 4 Twird i powłok
- 6 H ilucynacja
- 7 Tuczenie

- 8 Założenie do udowodnienia
- 10 Złoty k
- 11 Ściągnięte brwi przy ziępieniu
- 12 Kwoty złożone do puli w grze hazardowej

- 17 Dwa i bron o obosiecznej kłódce
- 19 Biuro z sklepem
- 20 Pismo święte
- 21 Do rozmowy i odległość
- 22 Bron kłujca
- 24 Pisarz francuski autor Niny
- 25 Tworzywo sztucznie używane jako materiał izolacyjny w przemyśle elektrotechnicznym
- 26 Wypukłość na plecach
- 27 Wroźbi przepowiednię
- 28 Złoty kłucz w chorobach płuc

Nr 252

Rozwiązanie krzyżówki

Pozomo Agata kwas rezerwa pokłask fan taron browar kran aspiracja łaskawość ospa cętnar kiermasz rabunek rysopis koks tafla

Pionowo grzarka tartak wapni szkarłat tramwaj pokora grafika łakomstwo piesniarz składnik haszysz autobus skalpel schron presja skok

Artex International

prezentuje

Najpopularniejszy program kabaretowy w Polsce

BOHDAN SMOLEŃ SHOW

J. Baszkiewicz

A. Czerski

A. Gołbiowski

K. Gruszka

D. Błaziejczyk

Udział biorą
Bohdan Smoleń
Jacek Baszkiewicz
Andrzej Czerski
A. Gołbiowski
Krzysztof Gruszka

oraz gościnnie

Bohdan Smoleń

Danuta Błaziejczyk laureatka Festwalu Polskiej Piosenki Opole 87

Toronto — Sobota 12 września - 8 wiecz
 Niedziela 13 września - 2 30 pld 16 00 wiecz.

Auditorium West Toronto Secondary School
 330 Lansdowne Ave (na ptn od College)

Przedsprzedaż - Solarski Pharmacy, 149 Roncesvalles Ave
 Informacje i zamówienia - 833-0640 (po 6 wiecz)

Ottawa — Poniedziałek 14 września - 8 wiecz

Ottawa High School of Commerce, 300 Rochester St

Przedsprzedaż i informacje Nelson Travel - 235-5228

Montreal — Wtorek 15 września - 8 wiecz

Westmount High School 4350 St Catherine St W

Przedsprzedaż Tatra Travel, 3628 St Laurent Blvd - 849-3451
 Metro Travel, 5921 Laurendeau St - 761-5878
 Polka Deli, 3561 Belair - 727-2311

Thunder Bay — Środa 16 września - 7 30 wiecz.

Sala Związku Polaków w Kanadzie

Informacje i zamówienia Z Zurowska - 766-9747

Winnipeg - czwartek, 17 września, **Vancouver** - piątek, 18 września
Edmonton - sobota, 19 września, **Calgary** - niedziela, 20 września

KRAKUS SUPERSAM

Meat & Delicatessen

1570 Bloor St W, Toronto, TEL 534-2023

W naszym najnowocześniejszym i o czterokrotnie zwiększonej powierzchni sklepie możecie dokonać zakupów w szerokim asortymencie i po znizonych cenach każdego tygodnia. Posiadamy w sprzedaży 100 różnych gatunków wędlin własnej produkcji oraz pierwszej jakości świeże mięso również po cenach znizonych. Posiadamy szeroki asortyment produktów garmazeryjnych i europejskich delikatesów. Niniejszy wycinek z gazety po okazaniu przy kasie upoważnia kupującego do zniżki od 5 do 10% w zależności od wysokości dokonanych zakupów.

KUPON

Od \$ 20 00 do \$50 00 - 5%

Od \$50 00 wzwyż - 10%

Od produktów nie objętych obniżką

WYTNIJ I ZACHOWAJ

RENEWAL

Construction and Renovation

Instalacje elektryczne renowacje łazienek
 kuchni wykładziny kafelki wykańczanie
 piwnic Bezpłatna wycena

TEL 249-5212 lub 742-1302

PORADY techniczne dla użytkowników
 komputerów AT XT IBM CAMP Com-
 modore Atari czynne codziennie od godz
 4 po poł do 6 po poł w soboty od 10 rano
 do 4 po poł 127 Roncesvalles Ave w cen-
 trum usługowym Piast tel 531-8786
 prosić Andrzeja

251 253

HI TOP PHOTO LABORATORY

Zdjęcia paszportowe europejskich
 i kanadyjskich standardów

TEL 252 - 9934

30 43 Lakeshore Blvd

FOTO STUDIO BARBARA

TEL 279 - 5144

3590 Kanef Cress Apt 508

ZAPRASZA

Wszystkie panienki, panie i panów pragnących zrobić
 sobie niepowtarzalne portfolio. Wybor najlepszych ujęć
 80 kl Czas zdjęć 3-6 godz dla modela
 Art makijaz plus fryzura gratis. Możliwość dobrania
 garderoby (wiecz, sport) Zdjęcia do ramek ogłosze-
 niowych, każdy format, (gazety, foldery np Real Estate),
 kolor, białe-czarne

SWIEZE MIĘSO I DROB SPECJALNE CENY

BIEŻĄCE

BOLOGNA	1.99 lb	4.40 kg
SZYNKOWA	2.99 lb	6.61 kg
MAZOWIECKA	2.99 lb	6.61 kg
SALAMI - wszystkie gatunki	3.59 lb	7.93 kg
CHICKEN LEGS	.99 lb	2.19 kg

KUPON

Valid from Aug. 19, 87 to August 26, 87

MIELONA WIEPRZOWINA

GROUND PORK

-.99 c lb

Limit 2 lb per customer przy zakupie od \$20 - wzwyż

QUALITY SAUSAGES

78 Six Point Road, Etobicoke, Ontario, M8Z 2X2

TEL. 239 - 1281

SKŁEP CZYNNY

Poniedziałek i wtorek - 9 rano do 6 wieczór, środa - 9 rano do 7 wieczór,
 czwartek i piątek - 8 rano do 8 wieczór, sobota - 8 rano do 6 wieczór

Kiszka
 Krakowska
 Krakowska sucha
 Kabanosy
 Debreczyńska
 "Bologna"
 Boczek wędzony
 Boczek z zeberkami
 Zeberka wędzone
 Metka
 Golonka
 Salami wieprzowe
 Salami wołowe
 "Custer"
 Baleron

TAKŻE DO NABYCIA Boczek "Barbecued Bacon"

Kiełbasa zwyczajna	Szynka "Virginia"
Kiełbasa polska	Szynka gotowana
Kiełbasa wiejska	Szynka "Black Forest"
Kiełbasa wędzona	Salceson
Kiełbasa farmerska	Salceson Nat Case
Kiełbasa na "barbecue"	Salceson paprykowany
Kiełbasa szynkowa	Salceson z ozorków
Kiełbasa cytrynowa	Salceson "Blood Cheese"
Paszetowa zwyczajna	50/50 Fine
Paszetowa drobno mielona	50/50 Coarse
Paszetowa grubo mielona	Cielęcina w galarecie
Paszetowa cebulanka	Parówki "Frankfurters"
Paszetowa domowa "Hausmacher"	
Pieczen rzymska ("Meat loaf")	drobno mielona
Pieczen rzymska grubo mielona	Szynka "Luck Ham"
Parówki "Wieners"	"Luck Ham Casing"
Parówki "Knackers"	"Tea Sausage"
Polędwica wieprzowa pieczona	
Salami węgierskie	"Tea Sausage" drobno mielona
	"Tea Sausage" grubo mielona

Salami jugosłowiańskie
 Pepperoni ostre "hot"

Rolada "Rolled Bacon with Loin"
 Rolada "Rolled Bacon with Margaran"

Salami mieszane wieprzowo-wołowe

**AIR
CANADA**

**EMPRESS
TRAVEL AGENCY Ltd**

185 RONCESVALLES AVE TORONTO ONT M6R 2S5 TEL (416) 536 3554/6991

(naprzeciwko Credit Union) pod fachowym i doświadczonym kierownictwem
RENATY OKOŁO-KULAK

- CZARTERY DO POLSKI 1987

- Sprawdźcie z nami inne połączenia do Polski - warto!
- **BILETY LOTNICZE**, przeloty czarterowe, wycieczkowe i indywidualne do Polski i wszystkich krajów świata
- **PASZPORTY, WIZY, ZAPROSZENIA**
Atrakcyjne **WAKACJE** i ciekawe **WYCIECZKI** po przystępnych cenach (Hawaje, Floryda, Meksyk, Wyspy Karaibskie)
- Wysyłamy **PACZKI ŻYWNOŚCIOWE** i artykuły pierwszej potrzeby do Polski
- **UBEZPIECZENIE** dla przybywających z wizytą do Kanady od \$95 00 za 3 miesiące
- Załatwiamy wszystkie formalności wizowo-paszportowe
- Tłumaczenia, akta notarialne, legalizacje
- Upoważniony Dealer PEKAO - pieniądze na konto A, C, bony, gotówka

PRZYJMujemy ZGŁOSZENIA
TELEFONICZNIE, LISTOWNIE I OSOBISCIE
ZAPRASZAMY

POLISH AIRLINES

LOT

Akceptujemy American Express na wszystkie usługi

TEL.: (416) 536-3554/6991

"PANI JADWIGA" - POLSKI PROGRAM RADIOWY

Nadawany w każdą sobotę od godz. 1:00 do 2:00 pp ze stacji CHWO 1250 w Oakville

Program muzyki i piosenki z uwzględnieniem "Kobieta w ogniu" i domowym telefonem 691 8789

Program telewizyjny **TELE-POLONICA**
w MONTREALU i okolicy kanał 24

CF CABLE TV niedziela 18:00 środa 11:00 sobota 21:30
VIDEOTRON niedziela 17:30 wtorek 10:30 i 24:00, środa 18:30

Korespondencja na adres: STEP, 375 Claremont, Westmount Que H3Z 2P5

POLSKI PROGRAM MUZYCZNY

Niedziela od godz. 6 do 7 wic. CKWR Fil. FM 98.7 Kitchener koncert zyczeń polskie piosenki i przebiega 15 Korreliana Jan Zuk Kitchener (519) 579 3615

POLSKA FAŁA

Soboty od 2-4 po poł. CFMB Radio Montreal 35 York St Westmount Montreal Que H3Z 2Z5 Tel (514) 483 2257

ECHO OJCZYZNY

TV

wyswietlany kazdej soboty o 11 rano na City TV
(kanał 57, kabel 7)

Producent **KAROLINA KESIK**

MONTREAL Remonty, stolarka, ciesielka, kuchnie, piwnice, odnawianie drzwi, malowanie, przesuwanie ścian, wszelkie remonty

24 GODZINY NA DOBĘ!
EMERGENCY SERVICE!

TEL (514) 271 - 2566 prosic BOBA

MONTREAL Renovations, carpentry, woodwork, kitchens, basements, doors renovated, painting, moving walls, all kinds of renovations

24 HOUR A DAY!
EMERGENCY SERVICE!

TEL. (514) 271 - 2566, ask for BOB

PROGRAM RADIOWY

"ECHO OJCZYZNY"

Od poniedziałku do piątku na fal. CHIN FM 100 w godz. od 10:30 do 11:30 rano
Program prowadzi **KAROLINA KESIK**
W programie koncert zyczeń, wiadomości polonijne i z Polski interesujące wywiady, komentarze, muzyka dla wszystkich 637 College St., Toronto, Ont M6G 1B6, tel 531-9991, dom 247-9755

PRZECZYTAJ ■ POWIEDZ ZNAJOMYM ■

Nowe polskie radio

"KALEJDOSKOP"

P.O. BOX 55 Postal Station V, Toronto,
Ontario M6R 3A4

TEL. 249 - 1887

w poniedziałki o godz. 8:30 wieczorem i we środy o godz. 8:30 wieczorem od 1 czerwca z rozgłosni AM 790

Redaktorami programu są
MAI GORZATA I PAWEŁ JEDYEWSCY

W PROGRAMIE

● Wiadomości z kraju i ze świata ● Informacje o sprawach codziennych ● Aktuałności kulturowe ● Wspomnienia ● Rocznice ● Muzyka ● Kibart i ● Poezja

WYWIADY
połączymy migawki dla KAŻDEGO

SYRENA TRAVEL LIMITED

1684 Queen Street West
TORONTO ONTARIO CANADA M6R 1B3
tel 1-416-533-9486

● SYRENA w służbie Polonii od 1957 roku
Oferujemy

1987 - loty do Polski, szybko, tanio
Chcesz odwiedzić rodzinę - korzystaj z naszych usług
Polecamy ubezpieczenia dla odwiedzających Kanadę
- Załatwiamy deklaracje dla osób potrzebujących wizę kanadyjską

UNISEX HAIRSTYLING

POLECAM

- DOBRĄ STRYZYNIA
- Trwałą ondulację (Foam perm pro niemieckiej)
- Farbowanie włosów (farba pro niemieckiej) ORAZ
- Farbowanie brwi i rzęs

"THE FAMILY SHOP"
Helen Pilchowski

311 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont M6R 2M6
Tel Bus 535 - 1677, Res 252 - 9069

ADVANCE REAL ESTATE LTD
1055 Bloor St W
TEL 534 - 9246

**STANISŁAW
WAŚ**

poleca solidną i fachową pomoc przy
kupnie i sprzedaży wszelkich nieruchomości

- Etobicoke restauracja Lakeshore Blvd W świetne miejsce
- Duży obrotowy licencja na sprzedaż alkoholu
- Etobicoke murywany wolno stojący dom 4 sypialnie duża
- czaiłka Wykonana piwnica Cena \$155 000
- Mississauga wolno stojący Back Split 3 sypialnie klima
- wza a. Baven na ładnie zagospodarowanej działce

W sprawie dalszych informacji
Proszę dzwonić
biuro 534 - 9246 dom 425 - 9660

Obecna sytuacja rynkowa szczególnie sprzyja
nabywaniu nieruchomości

- oprocentowanie hipotek nadal nie jest za wysokie
- lepszy wybór domów na rynku
- gorszy wybór mieszkań do wynajęcia i wysoki czynsz
- lepszy "klimat" do negocjacji przy zakupie domu

**STANISŁAW
ADAMEK**

chętnie pomoże Panstwu
wybrać odpowiedni dom
za odpowiednią cenę

TEL. bus. 534-9246 lub res 626-3694

DO SPRZEDANIA

Mississauga nowy dom wolno stojący 4 sypialnie kominek podwójny garaż do objęcia w
grudniu 87 \$ 186 000 00

253 264

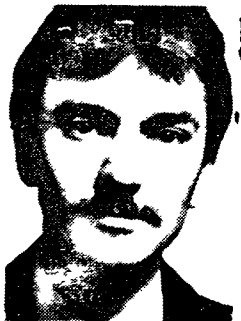
TOYOTA

TERCEL ● COROLLA ● CAMRY ● CRESSIDA
● CELICA ● SUPRA ● VANS ● TRUCKS

Ostatnia szansa zakupu modeli 1987
na bardzo dogodnych warunkach

481 - 5216

YONGE - LAWRENCE TOYOTA
3020 YONGE ST (tuz obok przystanku metra)

**JACK
KLIMCZAK**

Tel domowy

762 - 9421

**R. CHOLKAN & CO. LIMITED •
REALTOR**

Oddając sprawę kupna lub sprzedaży
swojego domu w ręce ELŻBIETY KAUPÉ
masz gwarancję ze
uzyska ona dla Ciebie najlepszą cenę
w najkrótszym czasie pomoże w załatwieniu
spraw finansowych prawnych ułatwi
zorganizowanie przeprowadzki

ELŻBIETA KAUPÉ

763 - 5555

Bloor i Cawthra 4-sypialniowa Połówka 2 łazienki duża kuchnia obrębiona wy
konczona piwnica piękny ogrodzony prywatny ogród Dom w bardzo dobrym stanie Cena
tylko \$ 162 500

Bloor i Windermere ładne 3 sypialniowe mieszkanie Duży balkon Wspaniała lokalizacja
blisko High Park i Jeziora Cena okazjna TYLKO \$ 124 900

253 254

<p>TYLKO \$ 4.58 tygodniowo przez 12 tygodni za ogłoszenie tej wielkości w Echu Tygodnia</p>	<p>Adwokat Specjalista w sprawach kryminalnych KRZYSZTOF PREOBRAZEŃSKI 99 Charles St. East TORONTO, Ont M4Y 1V2 TEL 964-1717 Res 537-8842</p>	<p>DENTYSTYCZNE PROTEZY G RYTWIŃSKI D T z 25 letnim doświadczeniem 404 A Roncesvalles Ave TORONTO (obok kina Revue) TEL 531-8545</p>	<p>Dr V T BLOK GŁOWCZYŃSKA M A O D OPTOMETRYSTKA 2391 A Bloor St W (Jane Subway) TEL 766-5580</p>	<p>HUMBERVIEW INSURANCE 337 Roncesvalles Ave Toronto TEL 531-4647 Ubezpieczenia chorobowe dla odwiedzających Kanadę</p>	
<p>INTERNATIONAL VIDEO SERVICE Serwis obrotowy wideo w systemie amerykańskim Kamery wideo Najwyższa jakość w wieloletnim doświadczeniu Odbiór i dostawa wideo kaset w każdym kraju od \$95 Światowe wideo listy z cenami i adresami Informacje 416 769-4366 OBSŁUGUJEMY CAŁĄ KANADĘ I USA VISA MASTER CHARGE</p>	<p>LESŁAW SOSNOWSKI Mgr Prawa (Uniwersytet Warszawski) Bachelor Of Law (University of Ottawa) ADWOKAT - NOTARIUSZ 1419 Carling Ave Suite 2 Hampton Park Plaza OTTAWA ONT K1Z 7L6 TEL (613) 722-0159</p>	<p>DENTURE THERAPY CLINIC JAN M WISNIEWSKI D T Pierwsza Polska Protezownia Dentystyczna 2337 Dundas St W Toronto (Bloor Dundas Square Bldg) TEL (416) 533-8811 M6R 1X6</p>	<p>DENTYSTYCZNE PROTEZY URSULA BAUMAN D T 4 WIL AVE TORONTO (Hwy 401 i WESTON RD) przyjmuję codziennie w soboty WIZYTY DOMOWE TEL (416) 245-7168</p>	<p>CHESTER'S INCOME TAX SERVICE CZESŁAW KEPA, Tel 238-0447 Income Tax Konsultant, Członek Kanadyjskiej Federacji Income Tax Konsultantów, wykonuje rozliczenia podatkowe w Twoim domu</p>	
<p>PREK PHOTOGRAPHY PORTRAIT SLUB REPORTAGE TEL (416) 244-8903 POLEC AMIROWANIE/ POLSKIE KARTY Z ŻYCZENIAMI NA RÓŻNE OKAZJE DONABYCIA • Włosa Meat Deli Kitchener • Pharmakon Pharmacy • Pharmakon Pharmacy • Solar K Pharmacy • Winnipeg Gracia Trading Co • Montreal Polka tel (514) 489-0396 JERZY PAWŁAK</p>	<p>TŁUMACZENIA Umiejętność Aktualizacja Zaproszenia i dokumenty Tłumaczenia i interpretacje Zaświadczenia Tłumaczenia i interpretacje Tłumaczenia i interpretacje Tłumaczenia i interpretacje HABDANK COMMUNICATIONS TEL 588-0667</p>	<p>DIVORCE AID ROZWÓD BEZ ADWOKATÓW 295 dol dla małżeństwa bezdzietnego 360 dol z dziećmi Informacje 226-0335 KAROL BELDOWSKI</p>	<p>Dr BOGDAN PIETRASZEK rozpoczął praktykę lekarską w Toronto jako lekarz ogólny FAMILY DOCTOR w gabinecie przy 190 FERR AVENUE na przelasko Cr dit Union TEL 532-4317 Przyjmuję od poniedziałku do piątku od 10 do 18 sobota 10-13 ODBIWY WIELKIZYTY DOMOWE</p>	<p>ELŻBIETA KOROLEW reprezentująca MUTUAL OF OMAHA oferuje Państwu ubezpieczenia na życie, zarobków, w razie choroby lub wypadku oraz bardzo atrakcyjny fundusz emerytalny Tel biuro 461-3833, dom 286-4152</p>	
<p>POLSKA KSIĘGARNIA WYSŁĘKOWA POSIADA słowniki francuskie angielskie techniczne i inne książki do nauki języków kulturalne młodzieżowe bajki ligijne karty świąteczne MONTREAL P O P Box 647 NDG H4A 3R1 Canada TEL (514) 489-0396</p>	<p>ENGINEERING & INDUSTRIAL MAINTENANCE • instalacje elektryczne • podłączenia, naprawy urzą- dzeń elektrycznych i elektro- nicznych Residential Commercial and Industrial CAŁY TYDZIEŃ TEL 225-7226 Solidnie, tanio i sprawnie JERZY</p>	<p>Małgorzata SKOWRONSKA-BINEK członek izby adwokackiej w Ontario i Quebec rozpoczęła praktykę prywatną w kwietniu 1987 101 Frederick Str Suite 911 KITCHENER, ONT N2H 6R2 TEL (519) 744-3570 Porady i korespondencja w języku polskim angielskim i francuskim</p>	<p>DR WALDEMAR KOZERAWSKI ma przyjemność ogłosić otwarcie nowego gabinetu lekarskiego w Toronto przy 2299 DUNDAS ST W suite 102, TEL 532-6837 oraz 45 Overlea Boulevard, suite B-9 TEL 425-4114 (przy Ontario Science Centre) Poprzednio pracował w Sick Children Hospital</p>	<p>ACCOUNTING AND INCOME TAX SERVICES ANDRZEJ SIKORSKI Tanie i dokładne wypełnianie zeznań podatkowych, również w Twoim domu. Bezpłatne porady. Prowadzenie ksiąg rachunkowych dla małych firm TEL 298-4757</p>	
<p>EKCJE gry na pianinie i orga- nach oraz nauka teorii posiadam wyższe wykształcenie muzyczne i wieloletnie doświad- czenie pedagogiczne Halina Panasiewicz Toronto TEL 251-6868</p>	<p>L B CONSTRUCTION Construction renovations roofing carpenters painting parquet aluminum siding LES BARWINSKI TEL 638-1022 CENY KONKURENCYJNE</p>	<p>LECH W PRUSIŃSKI Immigration Consultant Porady w sprawach • emigracyjnych • Bezpłatnie tylko we wtorki godz 12-7 Prosimy o telefoniczne uzgadnianie wizyt Biuro 192 Garden Ave TEL 588-1659</p>	<p>Dr JANINA DUTKIEWICZ Family physician zawadamia o otwarcie gabinetu lekarskiego 3095 Glen Erin Dr, suite 7 MISSISSAUGA TEL 828-0038</p>	<p>NEW YORK LIFE INSURANCE COMPANY FINANCIAL PLANNING - UBEZPIECZENIA Life Insurance - na życie • Disability - chorobowe • Mortgage - hipoteczne • Business handlowe • RRSP, Annuity - emerytury SOLIDNIE, TANIO I SZYBKO Po bliższe informacje proszę dzwonić Andrzej Krysiak TEL Biuro 226-6515, dom 247-8326</p>	
<p>ALPHA PRINTING nowoczesne kolorowe wizytówki 23 VALLEY WOODS RD #41 DO M LLS #3A 2R4 t 443 8523</p>	<p>ELECTRICAL CONTROL ENGINEERING RESIDENTIAL COMMERCIAL INDUSTRIAL • Zakładanie nowych renowacja instalacji elektrycznych • Montaż oraz naprawa urządzeń elektrycznych elektro pneumatyk elektrohydraulicznych MAREK TEL 239-0868</p>	<p>BIURO POMOCY SPOŁECZNEJ 30 Marmaduke Str (budynki szkoły HOWARD I ARK) TEL 533-9471 Czynne poniedziałki w urzędzie czwartki i piątki godz 10:00-4:00 POMOC I PORADY WE WSZYSTKICH SPRAWACH Legalizacja dokumentów i uwierzytelnianie podpisów</p>	<p>CHCESZ SCHUDNAĆ! SPROBUJ NAJNOWSZYCH PREPARATÓW ZIOŁOWYCH LESZEK DACKO TEL 282-4013 Reklamacje wraz z pełnym zwrotem pieniędzy do 30 dni</p>	<p>INCOME TAX SERVICE, FINANCIAL PLANNING M B A ZOFIA ADAMCZYK TEL 822-6826 Zeznania podatkowe dla osób prywatnych i małych biznesów, według najnowszych przepisów finansowych Bezpłatne konsultacje i porady</p>	
<p>Zespół muzyczny TRANSFER z Hamiltonu na wszystkie okazje Repertuar znanych i lubianych zespołów polskich dla wszystkich generacji TELEFON Toronto 661-0215 lub 766-5894 Kitchener 578-9235 Hamilton 561-6955</p>	<p>Campanale REAL ESTATE LTD Realtor KUPNO I SPRZEDAŻ wszkiego rodzaju nieruchomości na terenie Ottawy i okolic Z JAN CHMIELIĄ 1169 Bank St OTTAWA ONT TEL 236-5854 d 232-2501</p>	<p>JULIA KORPAŁA I M Adwokat z Polski z długoltnią praktyką TEL (416) 255-5954 Udział w radach komisji w sądach i w sądach rodzinnych małżeństwa przez pełnomocnika w Polsce wszelkie notarialne pełnomocnictwa do Polski notarialne sprzedaż kur- na i darowizny domów gruntów spadki inne sprawy majątkowe w Polsce oraz pi- ma do polskich sądów i urzędów Przyjęcia po telefonicznym zgłoszeniu 3290 Lakeshore Blvd W Toronto, Ont M8V 1M4</p>	<p>Dr Krystyna SALACH- MARKIEWICZ Family physician uprzejmie zawadamia o otwarcie praktyki lekarskiej Porady ginekologiczne pediatryczne i ogólne od poniedziałku do piątku 10-18 soboty 10-13 2333 Dundas St W Suite 410 TEL 588-5929</p>	<p>IZABELA SZULC WŁĘKOWSKA Ph D Psychologist Praktyka w Psychologii Klinicznej i Wychowaniu Badania psychologiczne dzieci młodzieży i dorosłych wraz z poradnictwem w zakresie trudności w nauce i zachowaniu problemów emocjonalnych i adaptacyjnych Konsultacje i wyboru zawodu PRZYJMUJE W SOBOTY TEL (519) 673-6116 London Ont</p>	
<p>CINEMATIC FILMY VIDEO NA RÓŻNE OKAZJE Sluby • Chęty • Przyjęcie • Reklamy • Inne Profesjonalnej jakości z montażem efektami specjalnymi WYKONUJE JANUSZ PIETRUS TEL 743-8142 BEZPŁATNA DEMONSTRACJA</p>	<p>HOMETARIO REAL ESTATE LTD & INSURANCE BROKERS Ltd • KUPNO I SPRZEDAŻ NIERU- CHOMOŚCI WSZELKIEGO RODZAJU • UBEZPIECZENIA NA SAMO- CHODY - OD OGNI - KRA- DZIEŻY I INNE 171 Roncesvalles Ave Toronto TEL 531-3506</p>	<p>MIRROR IMAGE Translations Jan WEINSBERG Tłumacz Przysięgły 236 Bruyere Street, OTTAWA, Ont K1N3E5 TEL (613) 233-6570</p>	<p>ZIOŁA ŻYCIA HERB LIFE Do konak preparat ziołowy działający na przyswajanie światki zestaw wzmocniająca mim i regulująca przemianę Również środki zmniejszające ciężkość serca i wylewu krwi do mózgu poprzez redukcję cholesterolu i triglicerydów HERB LIFE INDEPENDENT DISTRIBUTOR DRAHA BOHAC OVA TEL (312) 237-0957 1010 Boylston Chicago IL 60634 8158 USA</p>	<p>SOLARSKI PHARMACY Ltd (naprzeciwko szkoły w Kazimierzu) 149 Roncesvalles Ave TEL 536-5452 Właściciel J SOLARSKI I S A I A T E K Szukajcieżyma wika lekarstwa do si • Agencja Pełna • Wysoka pa- czek i pieniędzy do Polki • Folie kartki i czasopiisma • Złota/złakoni • Urząd Pocztowy • Sprzedaż bile- tow</p>	
<p>ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY ANKA & PETER 2374 Bloor Str W Toronto, Ont TEL 769-4488 Zdjęcia i portrety na różne okazje</p>			<p>HALINA BARANOWSKA MA, A I I C SPECJALISTA UBEZPIECZENIOWY PRUDENCIAL ASSURANCE 295 West Mall Suite 503 TORONTO ONT M9C 4Z4 TEL 622-1115, dom 746-5270</p>		

MONTREAL
POLONIJNA KASA
KREDYTOWA
 65 Sherbrooke St E Suite 103,
TEL 845-3534
 Oferuje Polonii na wyjątkowo
 dogodnych warunkach wszelkiego rodzaju
 pożyczki i najlepsze oprocentowanie za
 sumy złożone w Kasie
 Poniedziałek - środa 10 a m - 3 p m
 Czwartek 10 a m - 8 p m
 Piątek 10 a m - 8 p m

LAV-O-DANIELA
 2465 Centre St Montreal
TEL (514) 932-1075
 Usługi pralnicze czyszczenie
 chemiczne odbiór z domu klienta,
 transport, przeprowadzki,
 paczki własne klienta i na zamówienie
 do Polski i nie tylko, oraz
 sprzedaż, dostawa i wysyłka
 upominków na różne okazje

MONTREAL
ALEXANDER
 transport, przeprowadzki -
 także do Toronto i z Toronto
 Tania, sprawnie
TEL (514) 932-1075
(514) 931-2240

EWA I ZENON SOWA
ZAPRASZA
 do nowo otwartej cukierni
 3655 St Clair Ave F
 Scarborough, rog Midland
 Oferujemy duży wybór ciast, ciasteczek
 i innych słodkich wyrobów.
 Wszystkie wyroby
 produkowane według polskich receptur.
 Zapraszamy zamówienia i ciekawość
 na wszelkie okazje.
CAKE'S DELIGHT
TEL 264-2729

Superior Sausage Co
 1004 DUNDAS ST W
TEL 531-8422
KONKURENCYJNE CENY!
WĘDZONE NA MIEJSCU
SLYNNE NA CAŁE TORONTO
I ONTARIO
POLSKIE KIEŁBASY
 Szynki, kabanosy, wędliny
 mięsa - różne delikatesy

KARL'S BUTCHER
& GROCERY
 Właściciel Karol Jarzabek
 Posiadamy na składzie zawsze
 świeże mięsa wędliny
 własnego wyrobu smacznego i
 świeżo oraz importowane
 z Polski i Europy artykuły spożywcze
 105 Roncesvalles Ave
 Toronto 111 531 1622

APTEKA
WYSYŁKOWA
 Apteka dysponuje lekarskimi przodującymi firm
 Europy, Ameryki i Japonii Zamówienia do Polski
 realizujemy na podstawie recepty wystawionej przez
 polskiego lekarza
 Ceny nasze są do 20% niższe od cen obowiązujących
 w aptekach Wycena recept jest **BEZPŁATNA** In-
 formacji udzielamy telefonicznie lub listownie
EUROPAK INTERNATIONAL, 1339 Baseline Rd ,
Box 5554, Ottawa, Ontario, K2C 3M1, Canada,
TEL 613/728-4446

VANCOUVER, B C
I OKOLICE
 • SPRZEDAŻ I KUPNO
 NIERUCHOMOŚCI
 • PORADY HIPOTECZNE
 Prosimy telefonować lub pisać
Inż MACIEJ
ROLA-ROSZKOWSKI
 lub
GRETA ROSZKOWSKI
 Dom (604) 437-3649
 Biuro (604) 872-0321
 CENTURY 21 Tradewind
 Realty Ltd
 2710 Commercial Drive,
 Vancouver, B C V5N 5P4
 (Co-operation & referrals across Canada
 guaranteed)

ROCKWOOD
DELICATESSEN
 4141 Dixie Rd ,
TEL 624-1244
 Nowo otwarty sklep delikatesowy
 w Mississauga na Rockwood Mall
 pomiędzy Beaver Lumber & beer store
 Posiadamy wysmienite polskie
 i europejskie wędliny wyroby
 delikatesowe oraz polskie gazety

FIRMA PRZEWOZOWA
JANOSIK
 Poleca swoje usługi w zakresie przewozu osób na linii
TORONTO - MIRABEL - TORONTO
 jak również na Stefana Batorego
 Telefon Toronto - 247-0817
UMIARKOWANE CENY, SPECJALNA ZNIŻKA
DLA RODZIN

TOWARY
DO POLSKI
 * Można dowolnie zestawiać skład paczki
 * Dostawa do domu odbiorcy + 14 DNI
 * Odbiorca nie ponosi żadnych opłat
 * Nadawca otrzymuje potwierdzenie
 * Dostawa z Europy Zachodniej
 * Zamówienie minimum 4 kg, maximum 10 kg

Ilość	Nazwa towaru	Cena C\$	Razem
x 1 kg	POMARANCZE	2 80 =	
x 1 kg	CYTRYNY	2 80 =	
x 1 kg	GREJPFRUTY	2 80 =	
x 1 kg	BANANY świeże	3 20 =	
x 1 szt	ANANAS świeży	3 60 =	
x 1 szt	KOKOS	2 80 =	
x 1 szt	KIWI "Jumbo"	0 90 =	
x100 g	CZEKOLADA mleczna	1 20 =	
x100 g	CZEKOLADA orzeczkowa	1 20 =	
x100 g	CZEKOLADA bakaliowa	1 20 =	
x750 g	CHAŁWA	7 50 =	
x250 g	KAWA ziarnista	3 40 =	
x 1 kg	POLEDWICA świeża	13 60 =	
x 1 kg	SZYŃKA wędzona	12 60 =	
x 1 kg	SALAMI niemieckie	12 00 =	
x500 g	RODZYNKI	3 20 =	
x100 g	WIORKI kokosowe	1 20 =	
x200 g	FIGI	1 80 =	
x200 g	MIGDAŁY	2 80 =	
x200 g	DAKTYLE	2 80 =	
	Transport, dostawa, ubezpieczenie C\$	5 50	
	Załączam Cheque Money Order Total C\$		
	NADAWCA		

ONTARIO MEAT
PRODUCTS LTD
 783 Queen St W Tel 364 7720
 157 Roncesvalles Ave
 TEL 535 4648
NAIWIŻSZA JAKOŚĆ
KONKURENCYJNE CENY!
 Świeże mięso serwy, przysmażone w bogatym
 smaku. Europejskie wyroby delikatesowe
DOSTARCZAMY DO DOMOW
NA SPECJALNE OKAZJE
WŁADY UGŁEN HURTOWYCH

COPERNICUS
MEAT PRODUCTS
 79 Roncesvalles Ave
TEL 536-4054
 Posiadamy świeże mięso wyko-
 nane na zamówienie. Szynki, boczek,
 bilerony, kiełbasy i w sposób
 polski oraz wiele innych wędlin
 delikatesów, ogórki kiszane,
 kapuś z beczki, śledzie piero-
T S PAKULSKI

121 Roncesvalles Ave Toronto Ont M6R 2K9
TEL (416) 531-8786

PACZKI DO POLSKI
 Firma Piast posiada własny, dobrze zorganizowany
 serwis
Tylko przez firmę PIAST
możesz wysłać do Polski owoce
przez okrągły rok
 Ponadto paczki morskie, lotnicze, zlecenia spożywcze i
 techniczne oraz pieniądze
Odbieramy paczki z domu
 * Najtańsze ubezpieczenia wizytujących i zaproszenia
 * Ziola Herbatolu
Polecana przez Dr Gornicką, dawno poszukiwana
przez znawców książka o ziołolecznictwie
LEKI Z BOŻEJ APTEKI do nabycia tylko u nas!
Wszystko z gwarancją!

UNIVERSAL
HARDWOOD
FLORING
 cyklinowanie nowych i starych
 podłóg drewnianych jak również
 malowanie oraz instalowanie
 wszelkiego rodzaju podłóg
 Najlepsze ceny oraz
 pierwszej klasy obsługa
 287 Scarlett Rd Apt 3 Toronto
 ONTARIO M6N 4L1
TEL 763-2270
ANDRZEJ ZAREMBA

M-C DAIRY Co Ltd
PRODUCTS
 Dostarczamy wszystkie rodzaje
 produkty mleczne do każdego
 sklepu w Toronto. Wyrabiamy
 kisielniki, smietanę, jogurt,
 huslanke, serwy białe i topione.
ZADAJCIE NASZYCH
WYROBOW W SWOICH
SKLEPACH
 212 Mayers St Tel 766 6711

THE FUTURE BAKFRY
NAJLEPSZY W MIĘSIE ŚWIEŻY HUB
 Dostarczamy do sklepów i domów
 739 Queen St W - Toronto Ont
TEL 368-4235

PRZEPROWADZKI
BLISKIE I DALSKIE
 oraz wszelkie przewozy towarów
 Umiarkowane ceny
 Solidna i szybka obsługa
TORONTO, Tel 691-3161
JANUSZ

PODHALE MEAT
& DELI
 Nowy sklep delikatesowy
 w polnym i tobock
 2775 Lakeshore Blvd W
 Sprzedajemy pakomita
 podhalanski, szaszłyki, wędliny
 mięsne i polskie gazety

"ZESTY'S GOURMET DELI
Polskie delikatesy w Mississauga (Clarkson)
 Wyszukane, smaczne i najwyższej jakości potrawy
 Urządzamy chrzciny, komunie, przyjęcia weselne itp
 Zapewniamy sprawną, szybką obsługę
 wykwalifikowanego personelu
Właściciele Jadwiga i Gabriel MENCFELD
TEL 823-1167
 1900 Lakeshore Rd W MISSISSAUGA East of Southdown Rd
INVERHOUSE PLAZA
 Pon - środa 9-6 30 czwartek - piątek 7 sobota 9-6

ODBIORCA
 _____
 _____
 _____
Zamówienia EUROPAK INTERNATIONAL
 1339 Baseline Road, Box 5554, Ottawa
 Ontario K2C 3M1, Canada, tel 613/728-4446

ONTARIO BREAD Co Ltd
 178 Ossington Ave Toronto
TEL 532-4929
NAJPOPUŁARNIEJSZY PYSZNY ŚWIEŻY CHLEB
DO NABYCIA W NAJLEPSZYCH SKLEPACH
W TORONTO I W ONTARIO
 Nowy punkt sprzedaży
 1 den brzoje, 100 g i 160 g
1 DEN BRZOJE PLAZA 25 Fontenay Cr

KINGSWAY MEAT PRODUCTS
AND DELICATESSEN Ltd
HUBERT WESIERSKI IVAN GRGIC
 2342 Bloor St West Toronto
TEL 762-5365
ZAWIADAMIJ
 całą Polonię o wznowieniu najwyższej jakości
 produkcji wędlin oraz mięsa, wykrojonego
 na życzenie klienta
 Posiadamy również wysokiej jakości wyroby
 garmazeryjne oraz delikatesy
CENY KONKURENCYJNE

TANIO I Z GWARANCJĄ

OFICJALNY PRZEDSTAWICIEL
 KONTA WALUTOWE - BONY
 PACZKI Z OWOCAMI LEKARSTWA
 SAMOCHODY

BIURO PODRÓŻY
 Tel (416) 532-3042

SAVE-O-WAY
OVERSEAS SERVICES
 331 Roncesvalles Ave,
 Toronto, Ont, M6R 2M8
 Przeloty czarterowe i indywidualne do Polski Europy i
 innych krajów świata Tanie ubezpieczenia i zaproszenia
 dla wizytorów z Polski

Nowo otwarte delikatesy
WARMIA
ZAPRASZAJĄ
 całą Polonię na smaczne wędliny i mięsa
 wyrabiane na miejscu
Specjalność kiełbasa warmińska
 od 9 00 do 8 00 - 6 dni w tygodniu
323 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.
TEL 531-4861

PACZKI
DO
POLSKI

Juz od 5 lat
 zapewniamy swoim Klientom pewny
 i odpowiedzialny serwis wysyłkowy
 na paczki morskie i lotnicze do
 Polski i innych państw świata

BONUS!
 Przy każdym zakupie biletu lotni-
 czego w naszym biurze Klient
 może wysłać bezpłatnie paczkę
 morską o wadze do 10 kg

SCARBOROUGH & EAST TORONTO

LEO SENCZUK

z ponad 15-letnim doświadczeniem
udziela fachowej i zycziwej pomocy
w sprawach kupna i sprzedaży nieruchomości

- używa podręczny komputer z bezpośrednim
połączeniem do Toronto Real Estate Board
w celu podania Klientom najaktualniejszych
informacji o nieruchomościach na sprzedaż
i niedawno sprzedanych w porządanej okolicy

TEL Biuro 465 - 2415 Dom 439 - 6130
431 - 7585
379 - 5417 - czynny całą dobę (pager)

JOHN WOLWOWICZ

CHOLKAN BIURO - 236 - 2666
DOM - 251 - 8161

JAN WOLWOWICZ

- 15 LAT DOŚWIADCZENIA W "REAL ESTATE"

Mississauga - backsplitt, 239 900 tys, duży dom z cegły, garaż na 2 auta przybudowany do domu, szczególnie duża kuchnia ze skylightem, 3 łazienki, lota 50x150 ft, zadrzewiona

Ceglany "bungalow" \$139 tys pięć pokoi, wykonczony "basement", piec na drewno w "recreation room", bar, nowe szafy, nowe okna, aluminiowe "facja", garaż na dwa auta, elastyczny termin objęcia w posiadanie Obejrzenie tego domu to prawdziwa przyjemność

Etobicoke - 6-plex 489 tys, 4 dwusypialniowe apartamenty, 2 jednosypialniowe, duża, brukowana parcela, dochód gros 43 tys, budynek dobrze utrzymany - obejrzyj dziś

Century 21

PETER POBOJEWSKI

Tel biuro 743-7722
dom 890-2145

OKAZJA! Piękny w Etobicoke - tak jak triplex wolno stojący 11 pokoi 3 pełne łazienki garaż para 39x16, 5 top (włk 15% wplata) Cena \$14 900 (nie zamieszkały)

Piękny w Etobicoke 3 sypialniowy przepiękny bungalow możliwość zrobienia apartamentu w bieżącej chwili garaż tylko \$148 900

OKAZJA! Długa Temken bardzo ładny 3 sypialniowy w Etobicoke tylko \$99 900

High Park wolno stojący dochodowy dom z dużym dochodem podwójny garaż Cena \$184 900

Miasto 5 sypialniowy Townhouse Condo plus pokój gościnny jadalnia kuchnia pralnia balkon łazienki garaż sauna basen Właściciel zostawił 2 piece 2 lodówki pralkę i żarówki Cena \$133 000

Piękny Etobicoke przepiękny 3 sypialniowy Townhouse z dużym wykonczonym basenem garaż prywatny zajazd

Piękna duża parcela pod budowę domu lub cottage w Georgian Bay niska cena

ANNA KRYSIAK

Future I R E Ltd
130 Kennedy Ave
Bloor West Village

zapewnia solidną i zycziwą obsługę przy sprzedaży - kupnie nieruchomości, załatwienie hipotek na dogodnych warunkach oraz formalności prawnych

- 24-godzinny serwis
- Najaktualniejsze informacje poprzez komputerowe połączenie z Toronto Real Estate Board

WEST TORONTO - MISSISSAUGA - BRAMPTON
Biuro 769 - 3300 Dom 247 - 8326

- Duży piękny Bachelor Apt w polskiej kooperatywie Scarlett i Eglinton Duży balkon ceramiczna podłoga w kuchni i łazience świeżo malowane b niskie koszty utrzymania Cena \$2 tys
- 2-sypialniowy apt w polskiej kooperatywie wynajmowany B przystępna cena Okolica Scarlett i Eglinton
- Mississauga piękny 3-sypialniowy Townhouse garaż 2 łazienki profesjonalnie wykonany czysty jasny basen duża kuchnia nowe karpety \$132 tys

ADVANCE REAL ESTATE LTD

1055 Bloor St W
111 534 - 9246

LECH (Les) ZEMBRZUSKI

TEL biuro 534 - 9246,
dom 255 - 6793

Proszę kontaktować się z Lechem po przyjazną i fachową obsługę

OKAZJA! DOSKONAŁA INWESTYCJA budynek na College blisko Dufferin składa się z 3 apartamentów i sklepu Wszystkie wynajęte z rocznym dochodem 36 900 W dobrym stanie

Runnemed Rd fachowo odrestaurowany duży trzykondyminowy dom z 5 sypialniami parkingiem na 4 samochody 4-ma łazienkami 2 ma kuchniami Wykonczony niższy poziom

Możliwość wynajęcia części domu Dużo atrakcyjnych dodatków

ALEKSANDER OKOŁO-KUŁAK

Biurowy 259 - 9231
dom 621 - 3457

Sprzedaz i kupno nieruchomości na dogodnych warunkach

Komputerowa wycena domów
Załatwienie formalności finansowych
Fachowa i solidna obsługa

METRO TORONTO

Sprzedaz-kupno, wynajem domów, interesów i apartamentów
Solidna i fachowa pomoc w załatwianiu formalności prawnych i finansowych

Roncesvalles Ave tryplex dochód roczny \$28 tys Cena \$235 000

Lakeshore nowoczesny 2 sypialniowy (Penthouse) tylko \$15 tys wplata

Dundas/Scarlet wolno stojący legalny tryplex na działce 38 x 125 posiadający trzy garaże automatyczną pralnię w piwnicy cena \$225 000

UWAGA!
Potrzebne budynki apartamentowe do natychmiastowej sprzedaży!

KAMIL KOWALCZYK

Biurowy 536 - 5000 Dom 690 - 4182
24-godzinny serwis

High Park

Realtor

217 RONCESVALLE AVE
TORONTO ONT M6R 2L6

1000 sprzedanych domów
Istniejąca od 1972 r firma 40 agentów poleca Państwu wszelkiego rodzaju domy i interesy, 3-dniowe, komputerowe wyprzedzenie w informacji gwarantuje najlepsze okazje

Proszę dzwonić całą dobę
532 - 4441

RE/MAX

M.S. Mech Eng Sales representative

Bohdan (Bob) SZEWCZYK

res 247 - 4437

4195 dundas street west
toronto ontario M8X 1Y4
bus 231 0600

ETOBICOKE

- Działka i budowlana 47 x 173
- Piękny 4-sypialniowy dom
- Sypialniowy dom na ładnej działce tylko \$151 000
- Dochodowy dom blisko Roncesvalles dochód \$25 000 rok

Century 21 MARQUIS

2820 Markham Road, Scarborough, Ontario M1S 2B2
Bus (416) 298 - 3113

ANDREW MARCZAK

Res 266 - 9365

UDZIAŁ W WSZYSTKIEJ POMOCY
PRZY KUPNIE-SPRZEDAŻY DOMU
W Wschodniej części miasta

JULIA KORPAŁA

biurowy 259-9231 dom 255-5954

Queen/Bathurst 3 piętrowy murowany dom sklep 6 pokoi doskonała lokalizacja Cena 475 tys dol

Fern Sorabren dom murowany dwupiętrowy odnowiony dochodowy 3 samodzielne mieszkania Cena \$2 6 900

Century 21 Tel. 298 - 2800

CAMDEC REAL ESTATE LTD Member Broker
4072 Sheppard Avenue East

Pragniesz kupić dom? Masz rację!
STAC CIĘ NA WIĘCEJ NIŻ MYŚLISZ!
Chcesz się upewnić? - Zadzwoń dziś!

PAWEŁ ZIOMECKI Dom 445-6810
GABRIELA MIROWSKA Dom 445-0317
TADEUSZ HUBERT Dom 443-9825

Scarborough • Markham • Ajax • Pickering

BARBARA SAWALA

udzieli wszelkiej pomocy i informacji w zakresie sprzedaży, kupna i wynajmu posiadłości w Burlington Hamilton i okolicach

Prosimy dzwonić
Alec Murray Real Estate Co Ltd
(416) 639 8004 - czynny całą dobę

TEL domowy (416) 332 - 8119

ADVANCE REAL ESTATE LTD

Danuta Kotapka

UDZIELI FACHOWEJ I ZYCZLIWEJ POMOCY
W SPRAWACH KUPNA I SPRZEDAŻY
NIERUCHOMOSCI

Biurowy 534-9246 Dom. 769-5394

DO SPRZEDANIA

Lakeshore Royal York Murowany wolnostojący duplex Podwójny garaż prywatny zajazd ogrodzona działka

Poludni zach Mississauga Wolno stojący tzw sidesplit Bardzo duża ogrodzona działka 4 sypialnie 2 łazienki garaż i prywatny zajazd Okazyjna cena \$158 000

Pln zach Mississauga Semi-det murowany tzw back split 3 sypialnie 2 łazienki family room / kominkiem ładny ogrod. Cena \$149 000

Queensway Cawtra Semi-det duże 4 sypialnie 2 łazienki wykonczony basement idealnie utrzymany Cena \$159 000

ARNOLD PENK

PRZEDSTAWICIEL Addison on Bay Limited

**Oprócz maksymalnej zniżki
DODATKOWY RABAT
\$ 750 z fabryki**

**NAJLEPSZA
GWARANCJA
NA ŚWIECIE**

Gwarancja 6-letnia lub na 100 tysięcy kilometrów (power train)

Gwarancja antykorozyjna 6-letnia lub na 160 tysięcy kilometrów

• Wielki wybór z samochodów przy wyjątkowo niskim oprocentowaniu • Szeroki wybór nowych i używanych samochodów • Używane samochody mają do nich roczną gwarancję

PENK gwarantuje najlepsze warunki sprzedaży samochodów - załatwia na poczekaniu sprzedaż pożyczkę. Polecam tanie ubezpieczenia uwzględniające zagraniczne prawo jazdy. Osobista opieka ARNOLDA PENKA w ciągu całego okresu posiadania auta. ARNOLD PENK posiada długoletnią praktykę w sprzedaży samochodów i udzielaniu pożyczek. Cieszy się wielkim uznaniem i zaufaniem wśród Polaków - a także znany jest jako społecznik. Kupno samochodu jest poważnym wydatkiem finansowym - trzeba wiedzieć z kim nawiązać tak poważną transakcję. ARNOLD PENK jest wyróżniony przez GM jako SENIOR MASTER SALESMAN. Czy jeszcze ktoś może to zaoferować? Zanim podpiszecie gdziekolwiek transakcję zakupu - sprawdźcie u PENKA.

Po wszelkie informacje proszę dzwonić 964 3211 lub do domu o każdej porze 731 0757 podając nazwisko i numer telefonu

832 Bay St., Toronto, Ont (przy College Str)

CRANKSHAFT SERVICE AND SUPPLIES LTD

ROK GWARANCJI NA CZĘŚCI I PRACĘ

Wykonujemy remonty kapitalne wszystkich typów silników wraz z zainstalowaniem i serwisem. Wszelkie inne naprawy. Posiadamy na wymianę wały korbowe, głowice oraz części do silników

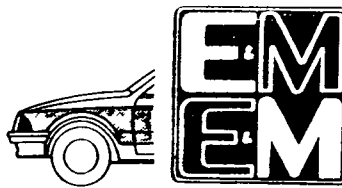
537 - 2529

537 - 5857

SZUKAMY SPONSORÓW

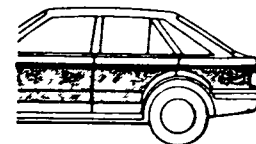
MECHANIK kierowca pojazdów samochodowych. Rownież malarz (tapeciarz) oraz posiada znajomość prac budowlanych. Lat 26, żonaty (żona w Polsce) bez nałogów. Podejmie każdą pracę. Wszelkie koszty związane ze sponsorstwem zwróci w jak najkrótszym czasie. Adres: Baran Marek, Via San Galle, Lozzaro 5, 81043 CAPUA (CE) ITALIA

E & M AUTOMOTIVE MACHINE SHOP

Quality Engine Rebuilding
763-4106

Edward Kanas, Marek Sitarz
3581 DUNDAS ST WEST TORONTO

- kapitalne remonty silników wszystkich typów (import oraz krajowe)
- podwyższamy moc silnika
- borowanie bloków
- szlifowanie kół zamachowych, głowic i wałów
- sprzedaz części zamiennych 10% zniżki

CHCĘ I MOGĘ

POMÓC TOBIE W WYBORZE, ZAKUPIE I EKSPLOATACJI NOWEGO LUB UŻYWANEGO SAMOCHODU

MAGIC WAGON! • SHADOW! • EXPO!
LE BARON! • LANCER! • ARIES!
DAYTONA! • DAKOTA!
VANS and TRUCKS!

7 LAT GWARANCJI!

Załatwiam pożyczki na najbardziej dogodnych warunkach - zwroty do \$3000 na wybrane modele

MAM SAMOCHÓD DLA KAŻDEGO

MACIEJ KARŁOWSKI

POLSKI PRZEDSTAWICIEL

ACTIVE CHRYSLER DODGE

3400 LAKESHORE BLVD WEST
(przy 29 ulicy niedaleko Kościoła św. Teresy)

tel. 259-4605

tel domowy 239-5691

POLSKIE CENTRUM SAMOCHODOWE "TEN AUTO CENTRE"

Wykonuje usługi w zakresie blacharstwa, lakiernictwa i inne naprawy różnych samochodów na rynku kanadyjskim

Specjalnością zakładu jest załatwianie wszelkich spraw związanych z wypadkiem samochodu. Chowanie samochodu po wypadku - BEZPŁATNIE

- Zabezpieczanie antykorozyjne z gwarancją
- Przedłużanie żywotności silnika
- Kupno i sprzedaż samochodów używanych

Tel.: (416) 259 - 2391

144 16th Street, Toronto, Ont M8V 3K1

ELŻBIETA (ELIZABETH) KORZYCKA

PRZEDSTAWICIEL
COOKSVILLE DODGE
CHRYSLER

290 DUNDAS ST E. Miss
(pomiędzy Cawthra i # 10)
TFL bus (416) 279-3031
Res 625 - 1961

ZNIŻKA PIENIĘŻNA do \$ 3000

na wybrane modele. Olbrzymi wybór

PICKUP TRUCKS i VANOW

Model 1987 - rodzinny samochód Shadow

- Nowe samochody mają gwarancję na 5 lat lub 80 tys km

RENOVATION HOUSE

TEL 438 3943

Wykarczanie basmentów, renowacja kuchni i łazienek, instalacji elektrycznych, malowanie kafelki, ścianki działowe renovation

CARCARE Co Gasoline Service Station

Fachowa pomoc we wszelkich sprawach związanych z problemami samochodowymi
560 Evans Ave
TEL 255 3245

SAFETY AUTO REPAIRS

WIELEW SOKOLOWSKI
3005 Bloor St W - Etobicoke
TEL 231 - 6996

Szybki i solidny

VAC MECHANICAL CONTRACTING

SPECIALIZING IN
INSTALLATIONS

- AIR CONDITIONING
- HEATING
- VENTILATIONS
- HUMIDIFIERS

TEL 493-5786

TLUMACZENIA

Umów hipotecznych, Aktów notarialnych, Zaproszeń i innych dokumentów na polski i angielski. Listy urzędowe i prywatne po polsku i angielsku - Życiorysy (resumes) - Formularze o pracę (applications). Tłumaczenia z polskiego, francuskiego, niemieckiego, hiszpańskiego, rosyjskiego i szwedzkiego.

Habank Communications

tel (416) 588 3007

Century 21

ALICJA (Alice) CZEREPOK

Biurowo 745 - 3360
Dom 743 - 7722

ALPACA REALTY LTD
2649 Islington Ave., Rexdale, Ont

udzieli fachowej i zyczliwej pomocy przy sprzedaży - kupnie domu w dzielnicy Rexdale, Weston, Malton, Woodbridge, Brampton

EURO-AMERICAN ELECTRICIAN Inc

Instalacje elektryczne Residential, Commercial Industrial
TEL (514) 334 - 2966

SZUKASZ TANIEGO, ELEGANCKIEGO SAMOCHODU?
WSTĄP DO

OLD MILL PONTIAC • BUICK LTD.

2500 Bloor St W - Bloor / Jane

DAREK ZIELINSKI - nasz polski przedstawiciel pomoże Wam kupić nowy lub używany samochód

DOSKONAŁY PROCENT BANKOWY
3,9% - 2 lata 7,9% - 4 lata

WYPRZEDAŻ SAMOCHODÓW • Pontiac Firebird - \$ 1400 taniej • Pontiac 6000 - klimatyzacja za darmo • Pontiac Firefly - 5 l benzyny na 100 km

D Z W O N DAREK ZIELINSKI

766 - 2443

Pomogę załatwić tanie ubezpieczenie

AUTO DRIVING SCHOOL "THE HELPFUL PROFESSIONALS WOJTEK ANT CZAK

Licencjonowany instruktor jazdy udziela lekcji oraz przygotowuje do egzaminów państwowych (kat "G")

TEL (416) 259 - 9965 res, 536 - 5454 bus
1651 Bloor Str W., Toronto, Ont M6P 1A6

DOUBLE R TRUCK DRIVER TRAINING

NAUKA JAZDY NA SAMOCHODACH
CIĘŻAROWYCH
KATEGORIA A i D

- Ocena umiejętności i zaliczenia dla kierowców
- Nauka jazdy w mieście i na autostradzie
- Wykwalifikowanie do pracy

2095 WESTON RD (S of 401) 244-2725

POLSKI
ZŁOTNIK
z wiadomości o otwarciu nowego sklepu złotniczego przy 87 Roncesvalles Ave. Toronto Ont M6R 2K6
111 (416) 532 6439

WYKONUJEMY USŁUGI ZŁOTNICZE JAK

- naprawa i biżuteria złotych i srebrnych
- wykonanie wyrobów z powierzonego materiału i edycji w klejocie
- oprawy zegarków

